

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ESG ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΤΗΝ
ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΕΣΑΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΚΑΤΣΑΜΠΟΞΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΑΘΗΝΑ
ΜΑΪΟΣ, 2024

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

© Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2024

Η παρούσα Εργασία καθώς και τα αποτελέσματα αυτής, αποτελούν συνιδιοκτησία του ΕΚΠΑ και του φοιτητή, ο καθένας από τους οποίους έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης, αναπαραγωγής και αναδιανομής τους (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και το συγγραφέα της Εργασίας καθώς και το όνομα του ΕΚΠΑ όπου εκπονήθηκε.

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

«Η επίδραση της ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

«Αλέξανδρος.Γ.Ζαχαράκης»

Επιβλέπων Καθηγητής:

«Ιωάννης Κατσαμποξάκης»

«Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Στατιστικής και Αναλογιστικών-Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου»

Αθήνα, «Μάϊος» «2024»

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

**«Ν’ αγαπάς την ευθύνη, να λες εγώ, εγώ μονάχος μου θα σώσω τον κόσμο.
Αν χαθεί, εγώ θα φταίω»**

Περίληψη

Στις μέρες μας γίνεται όλο και πιο έντονο το ενδιαφέρον των εταιρειών και του κόσμου γενικότερα, να εντρυφήσουν και να αφομοιώσουν πολιτικές που σχετίζονται με την βιωσιμότητα και με τις ESG πρακτικές. Στο κείμενο που κρατάτε στα χέρια σας, γίνεται μια προσπάθεια να απαντηθούν καίρια ερωτήματα όπως , τι είναι τελικά το ESG και ποια η σημαντικότητά του ;

Γιατί οι εταιρείες δίνουν τόσο μεγάλη βαρύτητα στην ενδοεταιρική εφαρμογή ESG πολιτικής και στρατηγικής βιωσιμότητας;

Είναι τελικά η εφαρμογή τέτοιων πολιτικών επένδυση που θα δώσει στην εταιρεία υπεραξία και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα;

Γίνεται αναφορά στους τρόπους εφαρμογής της πολιτικής , στον τρόπο αξιολόγησης των εταιρειών και το index scoring αυτών ενώ βασιζόμενοι σε επιστημονικές μελέτες και άρθρα, αξιολογούμε το αποτέλεσμα τις εφαρμογής των παραπάνω πολιτικών στα οικονομικά μεγέθη των εταιρειών.

Τέλος ρίχνουμε μια ματιά στο μέλλον και πως οι πολιτικές ESG θα επηρεάσουν την λειτουργία και την απόδοση των εταιρειών καθώς και το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον του κλάδου που ανήκουν.

Λέξεις – Κλειδιά

Περιβαλλοντική Πολιτική, Κοινωνική Πολιτική, Πολιτική Διακυβέρνησης, Βιώσιμη Οικονομία, Βαθμολόγηση ESG, Πρότυπα και Πλαίσια ESG Reporting, Συμμόρφωση και κανονισμοί ESG.

Abstract

In Nowadays, the interest of the world and companies is becoming more and more intense, to embrace and assimilate policies related to sustainability and ESG practices. In the document that you are holding in your hands, we attempt answer key questions such as, what is ESG and what is its importance?

Why do companies give so much effort on internal ESG policy and sustainability strategy implementation?

Is the implementation of such policies, an investment that will give the company goodwill and a competitive advantage?

We make a reference to the ways of applying the policy, how companies are evaluated and their index scoring, while based on scientific studies and articles, we evaluate the effect of applying the above policies on the companies' financial figures.

Finally, we look at the future and how ESG policies will affect the operation and performance of companies as well as the wider economic environment of the industry they belong to.

Keywords

Environmental (E) , Social (S), Governance (G) , Sustainable Finance , ESG Ratings & Rankings, Reporting Standards& Frameworks, ESG Compliance and Regulations.

Περιεχόμενα

«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ».....	1
Περίληψη.....	v
Abstract	vi
Περιεχόμενα	vii
Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων	ix
Κατάλογος Πινάκων	x
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια.....	xi
1. Η πολιτική ESG.....	1
1.1 Περιβαλλοντικές Πολιτικές (E)	1
1.2 Κοινωνικές Πολιτικές (S)	5
1.3 Κοινωνικές Διακυβέρνησης (G)	8
1.4 Η εξέλιξη.....	12
1.5 ESG Scores.....	15
2 Βιωσιμότητα και Βιώσιμη Ανάπτυξη	17
2.1 Η Βιωσιμότητα.....	17
2.2 Η Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα	19
2.3 Η Βιώσιμη Ανάπτυξη.....	21
2.4 Η Διαφορά της Βιωσιμότητας και της Βιώσιμης Ανάπτυξης.....	22
2.5 Η Βιωσιμότητα και Βιώσιμη Στρατηγική στο Επιχειρησιακό Περιβάλλον	23
3 Ο Δρόμος για την Ανάπτυξη και την Εφαρμογή ESG Πολιτικής.....	25
3.1 Επιπτώσεις της Εταιρικής Λειτουργίας (Impact Screening).....	26
3.2 Ανάλυση Ουσιαστικότητας (Materiality Assessment)	27
3.3 Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης(Current State Baseline).....	28
3.4 Καθορισμός Στόχων (Define Visions & Goals).....	29
3.5 Οδικός Χάρτης ESG (Develop a Strategic ESG Roadmap)	29
3.6 Εκτέλεση της Στρατηγικής (Implementation of Actions Plans)	30
3.7 Παρακολούθηση της Προόδου (Report Progress)	30
4 Η εφαρμογή του ESG Παγκοσμίως και η περίπτωση της Ελλάδας	31
4.1 Συνεχής Άνοδος των Πιστοποιούμενων Εταιρειών	31
4.2 Οι Ελληνικές Επιχειρήσεις & Αφομοίωση Στρατηγικών ESG.....	32
4.3 Οι Ελληνικές Επιχειρήσεις & Δαπάνες στο ESG	34
4.4 Οι Ελληνικές Επιχειρήσεις & Δράσεις στο ESG	35
4.5 Τα οφέλη των Εταιρειών από τις Δράσεις στο ESG.....	37
5 Τρόπος Αξιολόγησης & Μέτρησης Πολιτικών ESG	38
5.1 Γενικά.....	38
5.2 Εξωτερικές Αξιολογήσεις από Οργανισμούς.....	39
5.3 Η Αξιολόγηση της MSCI ESG Ratings	40
5.4 Η Αξιολόγηση της REFINITIV	41
5.4.1 Επισκόπηση Βαθμολογίας	42
5.4.2 Βαθμολόγηση των 10 Κατηγοριών	43
5.5 Η Αξιολόγηση ATHEX.....	45
5.6 Τα βασικότερα πλαίσια αναφοράς ESG.....	47
5.6.1 GRI (Global Reporting Initiative).....	47
5.6.2 SASB (Sustainability Accounting Standards Board).....	48
5.6.3 TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures).....	48
5.6.4 CDP (Carbon Disclosure Project)	48

5.6.5	PRI (Principles for Responsible Investment).....	48
5.7	Τα Ευρωπαϊκά Πλαίσια.....	49
5.7.1	Οδηγία για την Αναφορά Μη Οικονομικών Πληροφοριών (NFRD)	49
5.7.2	Οδηγία για την Αναφορά Βιώσιμης Χρηματοδότησης (CSRD).....	49
5.7.3	Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την Βιωσιμότητα στις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (SFDR).....	49
5.7.4	Ευρωπαϊκός Ταξινομικός Κανονισμός	50
6	Δημιουργία Προστιθέμενης Αξίας ESG	51
6.1	Προσφέρει Ανταγωνιστικό Πλεονέκτημα.....	51
6.2	Προσελκύει Επενδυτές και Κεφάλαια	51
6.3	Βελτιώνει τις Οικονομικές Επιδόσεις	52
6.4	Χτίζει την Αφοσίωση των Πελατών	53
6.5	Κάνει τις Λειτουργίες της Εταιρείας Βιώσιμες.....	53
7	Τι λένε οι Μελέτες	54
8	Σύγκριση Ελληνικών Οικονομικών Δεικτών	60
8.1	Το δείγμα και η μεθοδολογία	60
8.2	Οι Οικονομικοί Δείκτες.....	62
8.3	Οι Εξεταζόμενοι Κλάδοι	64
8.4	Το στατιστικό μοντέλο	66
8.5	Η Ανάλυση Εταιρειών με ESG Αξιολόγηση	66
8.6	Η Ανάλυση Μείγματος Εταιρειών.	75
9	Συμπεράσματα	80
	Βιβλιογραφία.....	82

Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων

Εικόνα 1 (Ε) στην κορυφή της πυραμίδας ESG	2
Εικόνα 2 (S) στη μέση της πυραμίδας ESG.....	5
Εικόνα 3 (G) στη βάση της πυραμίδας ESG.....	8
Εικόνα 4 Εύρος Βαθμολόγησης MSCI	41
Εικόνα 5 Απεικόνιση τρόπου βαθμολόγησης της Refinitiv.....	43
Εικόνα 6 Μέσος Όρος Beta ανά κλάδο.....	54
Εικόνα 7 Μέσος Όρος D/E ανά Κλάδο.....	55
Εικόνα 8 Μέσος Όρος ROA ανά Κλάδο.....	56
Εικόνα 9 Μέσος Όρος ROE ανά Κλάδο	57
Εικόνα 10 Μέσος Όρος Κέρδους ανά Κλάδο	57
Σχήμα 1 Απεικόνιση Βασικών Πολιτικών Environmental	4
Σχήμα 2 Απεικόνιση Βασικών Πολιτικών Social	7
Σχήμα 3 Απεικόνιση Βασικών Πολιτικών Governance.....	11
Σχήμα 4 Απεικόνιση Εξέλιξης Πολιτικών ESG	14
Σχήμα 5 Απεικόνιση 7 Βημάτων Εφαρμογής Πολιτικής ESG	25
Σχήμα 6 Απεικόνιση Ανάλυσης Πιθανότητας και Σοβαρότητας.....	26
Σχήμα 7 Business & Stakeholder Assessment Matrix	28
Σχήμα 8 Εξεταζόμενο Δείγμα Έρευνας	32
Σχήμα 9 Εφαρμογή ESG Standards των εταιρειών του δείγματος	33
Σχήμα 10 Στρατηγική Προτεραιοτήτων Εταιρειών Δείγματος	33
Σχήμα 11 Υιοθέτηση Στρατηγικών ESG	34
Σχήμα 12 Business & Stakeholder Assessment Matrix	35
Σχήμα 13 Αξιολόγηση Refinitiv της εταιρείας Μυτιλιναίος	42

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1 Βαθμός Σημαντικότητας Οφέλους Πολιτικής ESG	37
Πίνακας 2 Παράδειγμα Υπολογισμού Βαθμολόγησης Κατηγορίας.....	44
Πίνακας 3 Βαθμολόγηση των 10 κατηγοριών	44
Πίνακας 4 Λίστα Εταιρειών Εισηγμένων στον δείκτη ATHEX.....	61
Πίνακας 5 Δείγμα Εταιρειών Κλάδου Πετρελαιοειδών.....	64
Πίνακας 6 Δείγμα Εταιρειών Κλάδου Κατασκευών.....	64
Πίνακας 7 Δείγμα Εταιρειών Κλάδου Πληροφορικής.....	65
Πίνακας 8 Δείγμα Εταιρειών Κλάδου Ακίνητης Περιουσίας.....	65
Πίνακας 9 Πίνακας Εταιρειών Τυχερών Παίγνιων.....	65
Πίνακας 10 Πίνακας Εταιρειών Ενέργειας	65
Πίνακας 11 – ESG Score & Μόχλευση	67
Πίνακας 12 Εκτίμησή Συντελεστή Συσχέτισης ESG – Leverage.....	68
Πίνακας 13 Πίνακας Γραμμικής Παλινδρόμησης Leverage-ESG Score.....	69
Πίνακας 14 ESG Score & Net Margin.....	70
Πίνακας 15 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – Margin	70
Πίνακας 16 Πίνακας Παλινδρόμησης ESG Score – Net Margin.....	71
Πίνακας 17 ESG Score & Net Income.....	71
Πίνακας 18 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – Income.....	71
Πίνακας 19 Παλινδρόμησης ESG Score – Net Income	72
Πίνακας 20 ESG Score & ROA	73
Πίνακας 21 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – ROA	73
Πίνακας 22 ESG Score & ROE	73
Πίνακας 23 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – ROE.....	73
Πίνακας 24 Πίνακας Παλινδρόμησης ESG Score – ROA.....	74
Πίνακας 25 Πίνακας Παλινδρόμησης ESG Score - ROE.....	74
Πίνακας 26 ESG Score – Οικονομικοί Δείκτες & ESG Scoring – Reporting	77
Πίνακας 27 Παλινδρόμηση Net Margin συνάρτηση ESG Scoring & Reporting	77
Πίνακας 28 Στατιστικής Σημαντικότητας Net Margin συνάρτηση ESG Scoring & Reporting.....	78
Πίνακας 30 Παλινδρόμηση Net Income συνάρτηση ESG Scoring & Reporting	78
Πίνακας 31 Ανάλυση Διακύμανσης Net Income συνάρτηση ESG Scoring & Reporting..	78
Πίνακας 33 Παλινδρόμηση ROE συνάρτηση ESG Scoring & Reporting.....	79
Πίνακας 34 Ανάλυση Διακύμανσης ROE συνάρτηση ESG Scoring & Reporting.....	79
Πίνακας 36 Παλινδρόμηση ROA συνάρτηση ESG Scoring & Reporting.....	79
Πίνακας 37 Ανάλυση Διακύμανσης ROA συνάρτηση ESG Scoring & Reporting	79

Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

ESG	Environmental – Social – Governance
SRI	Socially Responsible Investing
GRI	Global Reporting Initiative
PRI	Principles for Responsible Investment
SDG	Sustainable Development Goals
3R	Reducing-Reusing-Recycling
NFRD	Non-Financial Reporting Directive
UNSDG	United Nations Sustainable Development Group
ROA	Return of Assets
ROE	Return of Equity
FTSE	Financial Times Stock Exchange
ATHEX	Athens Stock Exchange
EBITDA	Earnings Before Interest, Tax, Depreciation, and Amortization

1. Η πολιτική ESG

Ο όρος ESG και η εφαρμογή των εταιρικών λειτουργιών εναρμονισμένων σε ESG πολιτικές θα μπορούσε να πει κάποιος ότι είναι από πιο δημοφιλή ζητήματα που απασχολούν τις εταιρείες την τελευταία διετία τουλάχιστον. Τι είναι όμως η πολιτική ESG;

Γενικά η στρατηγική ESG είναι μια προσέγγιση σε επίπεδο οργανισμού που προσαρμόζει τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διοικητικές πρακτικές μιας εταιρείας για την αύξηση της επιχειρηματικής βιωσιμότητας.

Μεταφράζοντας τον παραπάνω ορισμό με μια περισσότερο κατανοητή προσέγγιση θα μπορούσαμε να πούμε ότι η εταιρική στρατηγική ESG, περιλαμβάνει όλες εκείνες τις πρακτικές ή δράσεις που εφαρμόζει μια εταιρεία σε τρία επίπεδα, κοινωνικό, περιβαλλοντικό και σε επίπεδο διακυβέρνησης.

Το ESG είναι ένας συλλογικός όρος για τον αντίκτυπο μιας επιχείρησης στο περιβάλλον και την κοινωνία, καθώς και πόσο ισχυρή και διαφανής είναι η διακυβέρνησή της όσον αφορά την ηγεσία της εταιρείας, τις αμοιβές στελεχών, τους εσωτερικούς ελέγχους και τα δικαιώματα των μετόχων.

Μετρά τον τρόπο με τον οποίο η επιχείρησή ενσωματώνει περιβαλλοντικές, κοινωνικές πρακτικές και πρακτικές διακυβέρνησης στις λειτουργίες, καθώς και το επιχειρηματικό μοντέλο, τον αντίκτυπό του και τη βιωσιμότητά του.

Πάμε να δούμε έναν προς έναν τους τρεις βασικούς πυλώνες της ESG πολιτικής και να κάνουμε και μια αναφορά σε δύο όρους που ενώ χρησιμοποιούνται ευρέως η έννοιες τους λανθασμένα ταυτίζονται. Μιλάμε φυσικά για την βιωσιμότητα και την βιώσιμη ανάπτυξη.

1.1 Περιβαλλοντικές Πολιτικές (E)

Οι περιβαλλοντικές πρακτικές στο πλαίσιο του ESG (Environmental, Social, and Governance) επικεντρώνονται σε στρατηγικές και δράσεις που μπορούν να εφαρμόσουν οι εταιρείες για να ελαχιστοποιήσουν τον αντίκτυπό τους στο περιβάλλον και να προωθήσουν τη βιωσιμότητα.

Εικόνα 1 (E) στην κορυφή της πυραμίδας ESG

Οι περιβαλλοντικές πρακτικές μπορούν να κατανοηθούν με όρους εκροών και εισροών ενός οργανισμού. Οι εκροές (Outputs) αποτελούνται από το τι και πόσο παράγει ο οργανισμός. Οι εισροές (inputs) αναφέρονται στη βιωσιμότητα των πόρων που απαιτούνται για να τροφοδοτήσουν τις διαδικασίες λειτουργίας του οργανισμού.

Δεν υπάρχει πλήρης λίστα περιβαλλοντικών πρακτικών και ορισμένες μπορεί να επικαλύπτονται με κοινωνικές πρακτικές και πρακτικές διακυβέρνησης. Ενώ ορισμένες περιβαλλοντικές πρακτικές είναι καθολικές, όπως η μείωση των απορριμμάτων, όπου ουσιαστικά αναφερόμαστε σε μια πολιτική καθολική για το σύνολο των εταιρειών, ενδεχομένως μια εταιρεία να αξιολογηθεί επίσης με βάση ειδικά ζητήματα της βιομηχανίας, όπως η εξάλειψη των βιολογικών κινδύνων στην ιατρική βιομηχανία ή τον περιορισμό του κινδύνου της έκρηξης στη βιομηχανία του πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Αν και η ακριβής ορολογία ποικίλλει, οι οργανισμοί αξιολόγησης ESG ταξινομούν γενικά τους περιβαλλοντικούς παράγοντες σύμφωνα με τέσσερα κύρια θέματα: Κλιματική Αλλαγή, Φυσικοί Πόροι, Ρύπανση και Απόβλητα και Περιβαλλοντικές Ευκαιρίες.

Αν θέλουμε να απαριθμήσουμε τις πρακτικές, μπορούμε να προχωρήσουμε στις παρακάτω κυριότερες κατηγορίες.

➤ **Ενεργειακή Απόδοση και Εξοικονόμηση**

Εφαρμογή ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών και πρακτικών για τη μείωση της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας.

Διενέργεια ενεργειακών επιθεωρήσεων για τον εντοπισμό εξοπλισμού προς βελτίωση.

Επένδυση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η ηλιακή ή η αιολική ενέργεια.

➤ **Βιώσιμη Προμήθεια Πρώτων Υλών και Διαχείριση Εφοδιαστικής Αλυσίδας**

Προμήθεια πρώτων υλών και προϊόντων από προμηθευτές με περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές.

Αξιολόγηση και διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ολόκληρης της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Ενθάρρυνση των προμηθευτών να υιοθετήσουν βιώσιμες και ηθικές πρακτικές.

➤ **Διαχείριση και Μείωση Απορριμμάτων**

Εφαρμογή στρατηγικών μείωσης απορριμμάτων και προγραμμάτων ανακύκλωσης.

Μείωση των πλαστικών μιας χρήσης και προώθηση επαναχρησιμοποιήσιμων ή ανακυκλώσιμων υλικών.

Σωστή διάθεση επικίνδυνων αποβλήτων σύμφωνα με τους κανονισμούς.

➤ **Διατήρηση νερού:**

Εφαρμογή τεχνολογιών και πρακτικών εξοικονόμησης νερού στις διαδικασίες παραγωγής.

Αξιολόγηση και διαχείριση της χρήσης νερού σε λειτουργίες και αλυσίδες εφοδιασμού.

Υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών εξοικονόμησης νερού σε κοινότητες όπου δραστηριοποιείται η εταιρεία.

➤ **Μείωση αποτυπώματος άνθρακα:**

Καθορισμός στόχων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Επένδυση σε έργα αντιστάθμισης άνθρακα.

Μετάβαση σε καθαρότερες πηγές και τεχνολογίες ενέργειας.

➤ **Διατήρηση της βιοποικιλότητας:**

Εφαρμογή πρακτικών για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας στις περιοχές όπου δραστηριοποιείται η εταιρεία.

Αποφυγή της αποψίλωσης των δασών και προώθηση πρακτικών βιώσιμης χρήσης γης.

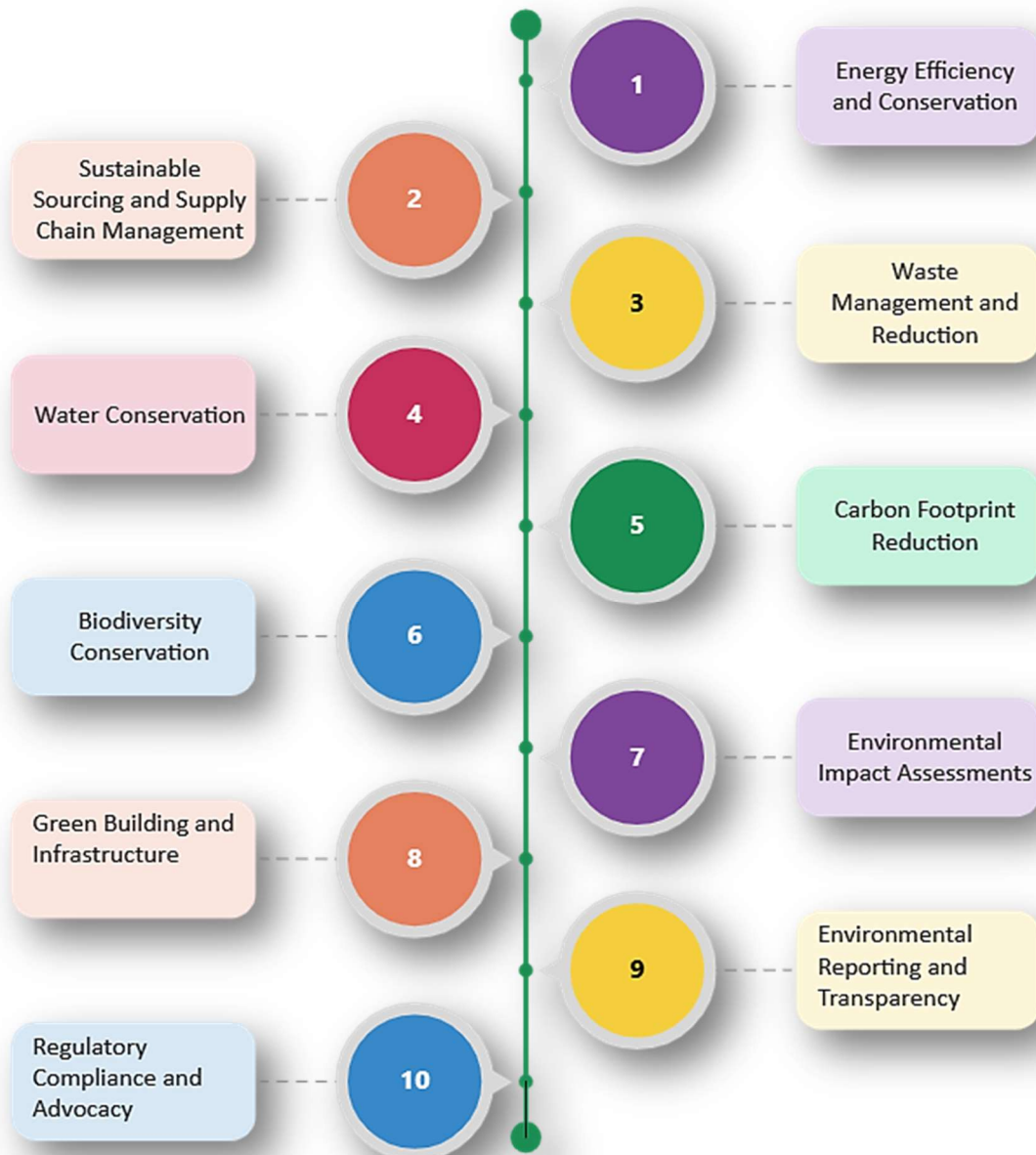
➤ **Κανονιστική συμμόρφωση:**

Διασφάλιση συμμόρφωσης με περιβαλλοντικούς νόμους και κανονισμούς.

Συμμετοχή στην υπεράσπιση ισχυρότερων περιβαλλοντικών κανονισμών και προτύπων

➤ **Εκτιμήσεις Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων:**

Διενέργεια αξιολογήσεων πριν από την έναρξη νέων έργων ή την επέκταση των εργασιών για την κατανόηση και τον μετριασμό των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Σχήμα 1 Απεικόνιση Βασικών Πολιτικών Environmental¹

¹ Τομείς Αξιολόγησης Πυλώνα Ε βάση UN Sustainable Development Goals

➤ **Πράσινο Κτίριο και Υποδομές:**

Κατασκευή ή μετασκευή κτιρίων ώστε να πληρούν τα περιβαλλοντικά πρότυπα. Εφαρμογή αρχών πράσινου σχεδιασμού σε έργα υποδομής.

➤ **Περιβαλλοντική Αναφορά και Διαφάνεια:**

Υποβολή τακτικών εκθέσεων για τις περιβαλλοντικές επιδόσεις, συμπεριλαμβανομένων των βασικών μετρήσεων και της προόδου προς τους στόχους.

Αλληλεπίδραση με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε περιβαλλοντικά θέματα μέσω διαφανούς

1.2 Κοινωνικές Πολιτικές (S)

Εικόνα 2 (S) στη μέση της πυραμίδας ESG

Οι κοινωνικές πρακτικές στο πλαίσιο του ESG αναφέρονται σε στρατηγικές και ενέργειες που μπορούν να λάβουν οι εταιρείες για να αντιμετωπίσουν και να βελτιώσουν τον κοινωνικό τους αντίκτυπο. Αυτές οι πρακτικές περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα εκτιμήσεων που σχετίζονται με τον τρόπο με τον οποίο μια

εταιρεία αλληλοεπιδρά και επηρεάζει τους υπαλλήλους, τις κοινότητες, τους πελάτες και την ευρύτερη κοινωνία της. Ακολουθούν ορισμένες κοινές κοινωνικές πρακτικές:

➤ **Δίκαιες Εργασιακές Πρακτικές:**

Εξασφάλιση δίκαιων μισθών και παροχών για τους εργαζόμενους.

Παροχή ασφαλών και υγιεινών συνθηκών εργασίας.

Προάσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και προώθηση εργασιακών προτύπων.

➤ **Ποικιλομορφία και ένταξη:**

Προώθηση της διαφορετικότητας (Diversity) στο εργατικό δυναμικό, συμπεριλαμβανομένης της πρόσληψης και προώθησης ατόμων από διαφορετικά υπόβαθρα.

Δημιουργία μιας κουλτούρας χωρίς αποκλεισμούς στο χώρο εργασίας που εκτιμά τις διαφορές και προωθεί τις ίσες ευκαιρίες.

Εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης για τη διαφορετικότητα και την ένταξη.

➤ **Ευημερία των εργαζομένων:**

Υποστήριξη της υγείας και της ευημερίας (Well Being) των εργαζομένων μέσω προγραμμάτων ευεξίας.

Προσφέροντας πρωτοβουλίες ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, όπως ευέλικτα προγράμματα εργασίας ή επιλογές εξ αποστάσεως εργασίας. Παροχή πόρων ψυχικής υγείας και υποστήριξης.

➤ **Κοινωνική Δέσμευση και Φιλανθρωπία:**

Αλληλεπίδραση με τις τοπικές κοινωνίες μέσω συνεργασιών και πρωτοβουλιών.

Συμβολή σε κοινωνικούς σκοπούς και φιλανθρωπία.

Υποστήριξη προγραμμάτων εκπαίδευσης, υγείας και άλλων κοινοτικών αναπτυξιακών έργων.

➤ **Σχέσεις πελατών και ασφάλεια προϊόντων:**

Διασφάλιση της ασφάλειας και της ποιότητας των προϊόντων.

Παροχή διαφανών και ακριβών πληροφοριών στους πελάτες.

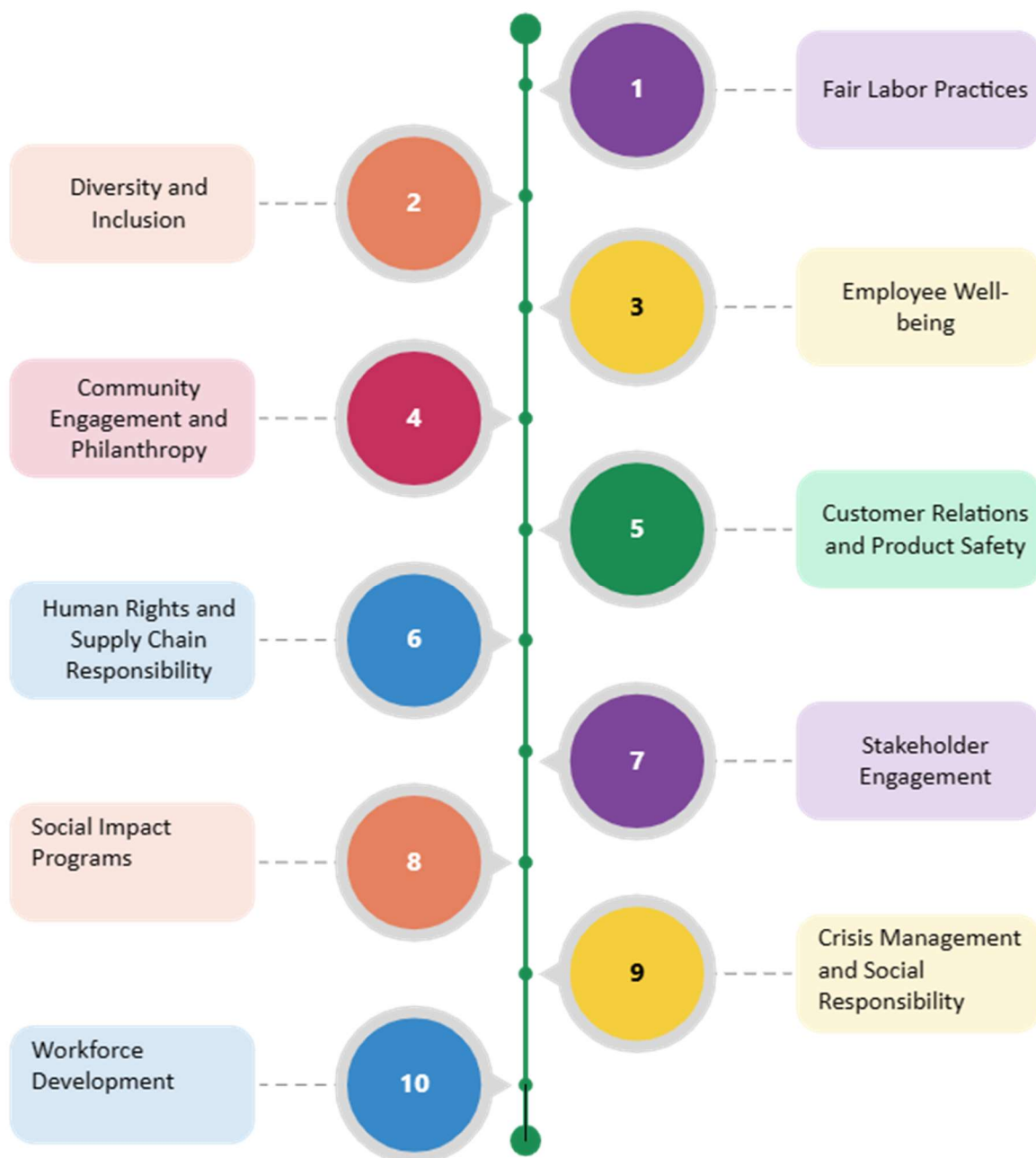
Αντιμετώπιση των ανησυχιών των πελατών και των σχολίων με υπευθυνότητα.

➤ **Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ευθύνη Εφοδιαστικής Αλυσίδας:**

Αξιολόγηση και αντιμετώπιση των κινδύνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα εντός της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Διασφάλιση ότι οι προμηθευτές τηρούν τις ηθικές πρακτικές εργασίας.

Αποφυγή χρήσης υλικού που προέρχεται από περιοχές που σχετίζονται με παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σχήμα 2 Απεικόνιση Βασικών Πολιτικών Social²

² Τομείς Αξιολόγησης Πυλώνα S βάση UN Sustainable Development Goals

➤ **Συμμετοχή ενδιαφερομένων (Stakeholders):**

Αλληλεπίδραση με διάφορους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων, των πελατών, των επενδυτών και των τοπικών κοινοτήτων.

Ζητώντας και απαντώντας σε σχόλια από ενδιαφερόμενα μέρη.

Δημιουργία εποικοδομητικών σχέσεων με βασικά ενδιαφερόμενα μέρη.

➤ **Προγράμματα Κοινωνικών Επιπτώσεων:**

Εφαρμογή προγραμμάτων που έχουν θετικό κοινωνικό αντίκτυπο, όπως εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες, επαγγελματική κατάρτιση ή έργα κοινοτικής ανάπτυξης.

Μέτρηση και αναφορά (Measuring & Reporting) των κοινωνικών αποτελεσμάτων αυτών των προγραμμάτων

➤ **Διαχείριση Κρίσεων και Κοινωνική Ευθύνη:**

Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης κρίσεων που αντιμετωπίζουν κοινωνικά ζητήματα.

Αντιμετώπιση με διαφάνεια και υπευθυνότητα σε κοινωνικές κρίσεις ή αντιπαραθέσεις.

➤ **Ανάπτυξη Εργατικού Δυναμικού:**

Επένδυση σε προγράμματα κατάρτισης και ανάπτυξης εργαζομένων.

Υποστήριξη πρωτοβουλιών συνεχούς εκπαίδευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων.

1.3 Κοινωνικές Διακυβέρνησης (G)

Οι πρακτικές διακυβέρνησης στο πλαίσιο του ESG αναφέρονται στο σύνολο αρχών, πολιτικών και διαδικασιών που καθοδηγούν τον τρόπο με τον οποίο διευθύνεται, ελέγχεται και λειτουργεί μια εταιρεία.

Εικόνα 3 (G) στη βάση της πυραμίδας ESG

Οι ισχυρές πρακτικές διακυβέρνησης είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση ηθικής συμπεριφοράς, λογοδοσίας και διαφάνειας. Ακολουθούν ορισμένες κοινές πρακτικές διακυβέρνησης:

➤ **Διαφάνεια στην αναφορά:**

Παροχή σαφών και περιεκτικών οικονομικών και μη οικονομικών αναφορών στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Αποκάλυψη πληροφοριών σχετικά με δομές, πολιτικές και πρακτικές διακυβέρνησης

➤ **Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία:**

Εξασφάλιση διαφορετικού και ανεξάρτητου διοικητικού συμβουλίου.

Διαχωρισμός των ρόλων του CEO και του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου για την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων.

Τακτική αξιολόγηση της απόδοσης και της ανεξαρτησίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

➤ **Αμοιβές και κίνητρα στελεχών:**

Δημιουργία δομών αμοιβών στελεχών που ευθυγραμμίζονται με τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη απόδοση.

Αποκάλυψη πρακτικών αποζημίωσης στελεχών με διαφάνεια.

Αποφυγή υπερβολικής ή δυσανάλογης αποζημίωσης στελεχών

➤ **Δικαιώματα Μετόχων:**

Σεβασμός των δικαιωμάτων των μετόχων και εξασφάλιση μηχανισμών για τη συμβολή τους στις εταιρικές αποφάσεις.

Εφαρμογή μέτρων για την πρόληψη καταχρήσεων των δικαιωμάτων των μετόχων, όπως διατάξεις κατά της εξαγοράς.

➤ **Διαχείριση κινδύνου:**

Εφαρμογή ισχυρών διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τον μετριασμό των κινδύνων.

Τακτική αναθεώρηση και ενημέρωση των στρατηγικών διαχείρισης κινδύνου.

➤ **Συμμόρφωση και νομικά πρότυπα:**

Διασφάλιση της συμμόρφωσης με όλους τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς.

Καθιέρωση συστήματος παρακολούθησης αλλαγών σε νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις.

➤ **Πολιτικές κατά της διαφθοράς:**

Ανάπτυξη και επιβολή πολιτικών και πρακτικών κατά της διαφθοράς.

Διεξαγωγή τακτικής εκπαίδευσης για μέτρα κατά της διαφθοράς για τους εργαζόμενους

➤ **Έλεγχος βιωσιμότητας:**

Ενσωμάτωση πρακτικών ESG στις δομές διακυβέρνησης και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Διορισμός επιτροπών ή στελεχών του διοικητικού συμβουλίου που είναι ειδικά υπεύθυνοι για την επίβλεψη θεμάτων βιωσιμότητας.

➤ **Στρατηγικός Σχεδιασμός και Μακροπρόθεσμη Εστίαση:**

Ανάπτυξη και εφαρμογή μακροπρόθεσμων στρατηγικών σχεδίων.

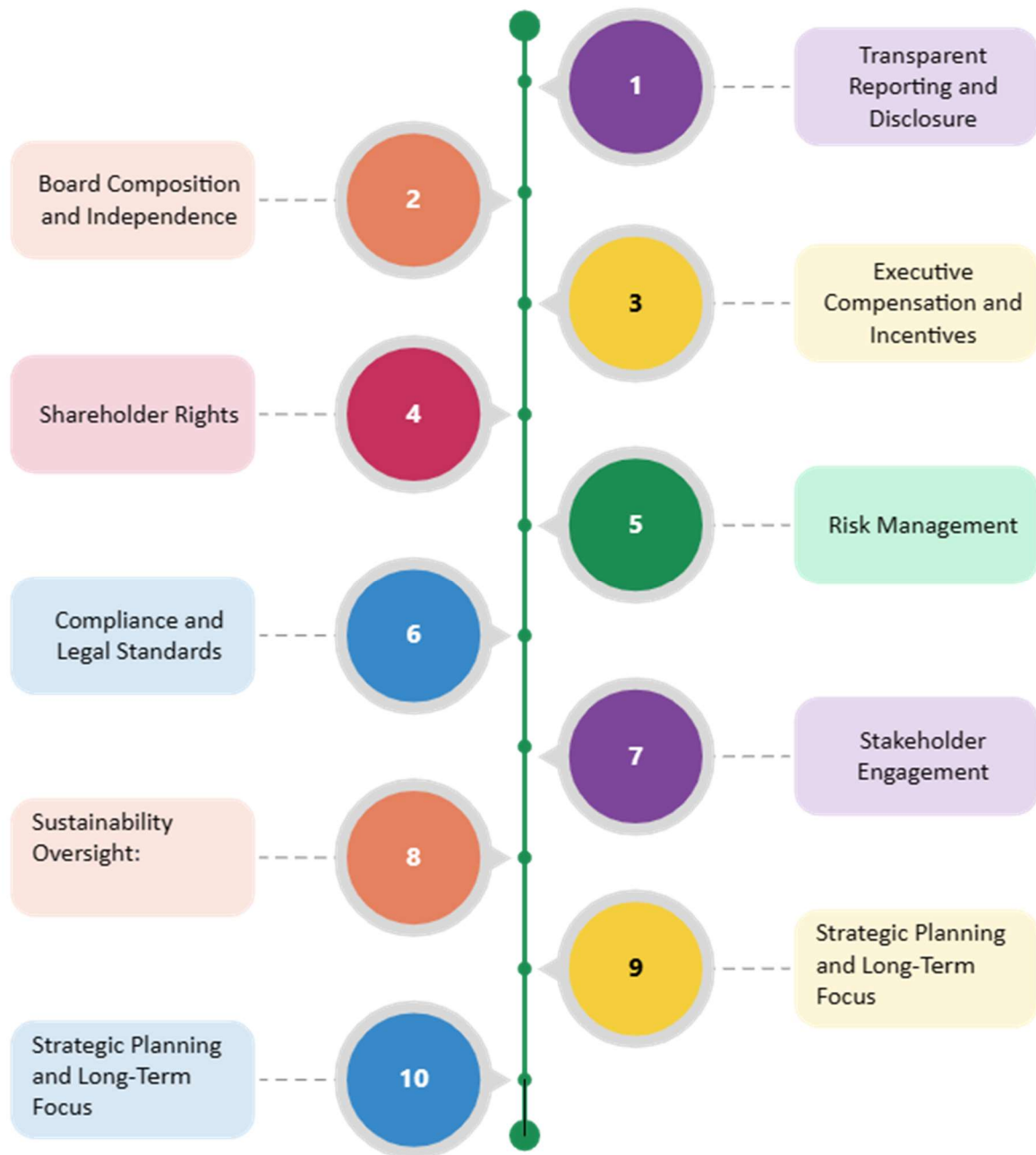
Εξισορρόπηση βραχυπρόθεσμων οικονομικών στόχων με μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα.

➤ **Κυβερνοασφάλεια και Διακυβέρνηση Δεδομένων:**

Θέσπιση ισχυρών μέτρων κυβερνοασφάλειας για την προστασία ευαίσθητων δεδομένων.

Τήρηση των κανονισμών περί απορρήτου και διασφάλιση υπεύθυνης διακυβέρνησης δεδομένων.

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Σχήμα 3 Απεικόνιση Βασικών Πολιτικών Governance³

³ Τομείς Αξιολόγησης Πυλώνα G βάση UN Sustainable Development Goals

1.4 Η εξέλιξη

Η σύγχρονη έννοια του ESG, με την οποία είμαστε τόσο εξοικειωμένοι σήμερα, διαμορφώθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 2000. Ωστόσο, οι αρχές πίσω από το ESG είναι παλιές δεκαετίες, ίσως και αιώνες. Καθ' όλη τη διάρκεια του 20ου αιώνα, έχουμε δει πολλές εκστρατείες που πιέζουν τις εταιρείες για δικαιότερες, πιο βιώσιμες επιχειρηματικές πρακτικές. Το πόσο καλά δούλεψαν είναι θέμα συζήτησης, αλλά η παρουσία τους δεν αμφισβητείται.

Παραδείγματα περιλαμβάνουν προσπάθειες να σταματήσει η εκμετάλλευση των εργαζομένων, η χρηματοδότηση πολέμων ή καταπιεστικών καθεστώτων όπως το απαρτχάιντ και η εισαγωγή κωδίκων εταιρικής διακυβέρνησης – νομικοί «κανονισμοί» που λένε στις εταιρείες πώς να διαχειρίζονται τον εαυτό τους.

Γεγονότα όπως αυτά έδειξαν ότι οι κυβερνήσεις, οι επενδυτές και οι καταναλωτές αναγνώρισαν τη δύναμη των εταιρικών οντοτήτων να διαμορφώνουν τον κόσμο γύρω τους. Με την πάροδο του χρόνου, αυτή η δύναμη τέθηκε υπό ολοένα και περισσότερο έλεγχο.

➤ Αρχές του 20ου αιώνα - Εστίαση στην Πολιτική Διακυβέρνησης:

Οι ρίζες του ESG εντοπίζονται στις αρχές του 20ου αιώνα, όταν εμφανίστηκαν ανησυχίες σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση και τις ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές. Το επίκεντρο ήταν κυρίως θέματα διακυβέρνησης, όπως η δομή των διοικητικών συμβουλίων και η προστασία των δικαιωμάτων των μετόχων.

➤ Δεκαετία 1970 - Κοινωνικά Υπεύθυνη Επένδυση - Socially Responsible Investing (SRI):

Η ιδέα της κοινωνικά υπεύθυνης επένδυσης απέκτησε σημασία τη δεκαετία του 1970. Αυτή η κίνηση περιλάμβανε επενδυτές που εξετάζουν όχι μόνο τις οικονομικές αποδόσεις αλλά και τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των επενδύσεών τους. Η SRI επικεντρώθηκε στην αποφυγή επενδύσεων σε εταιρείες που εμπλέκονται σε δραστηριότητες που θεωρούνται επιβλαβείς.

➤ **Δεκαετία 1990 - Η ενσωμάτωση του ESG ξεκινά:**

Στη δεκαετία του 1990, η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών παραγόντων και παραγόντων διακυβέρνησης, στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων άρχισε να αποκτά εξέχουσα θέση. Οι επενδυτές αναγνώρισαν ότι αυτοί οι παράγοντες θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη μακροπρόθεσμη απόδοση και το προφίλ κινδύνου μιας εταιρείας. Αυτή η περίοδος είδε την εμφάνιση του ESG ως μια πιο ολιστική προσέγγιση για την υπεύθυνη επένδυση.

➤ **Δεκαετία 2000 - Global Reporting Initiative (GRI):**

Η Global Reporting Initiative, που ιδρύθηκε το 1997, απέκτησε σημασία τη δεκαετία του 2000. Το GRI ανέπτυξε ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών αναφοράς βιωσιμότητας που παρείχαν ένα πλαίσιο για τις εταιρείες να αποκαλύπτουν τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές τους επιδόσεις. Αυτό συνέβαλε στην τυποποίηση των πρακτικών αναφοράς ESG.

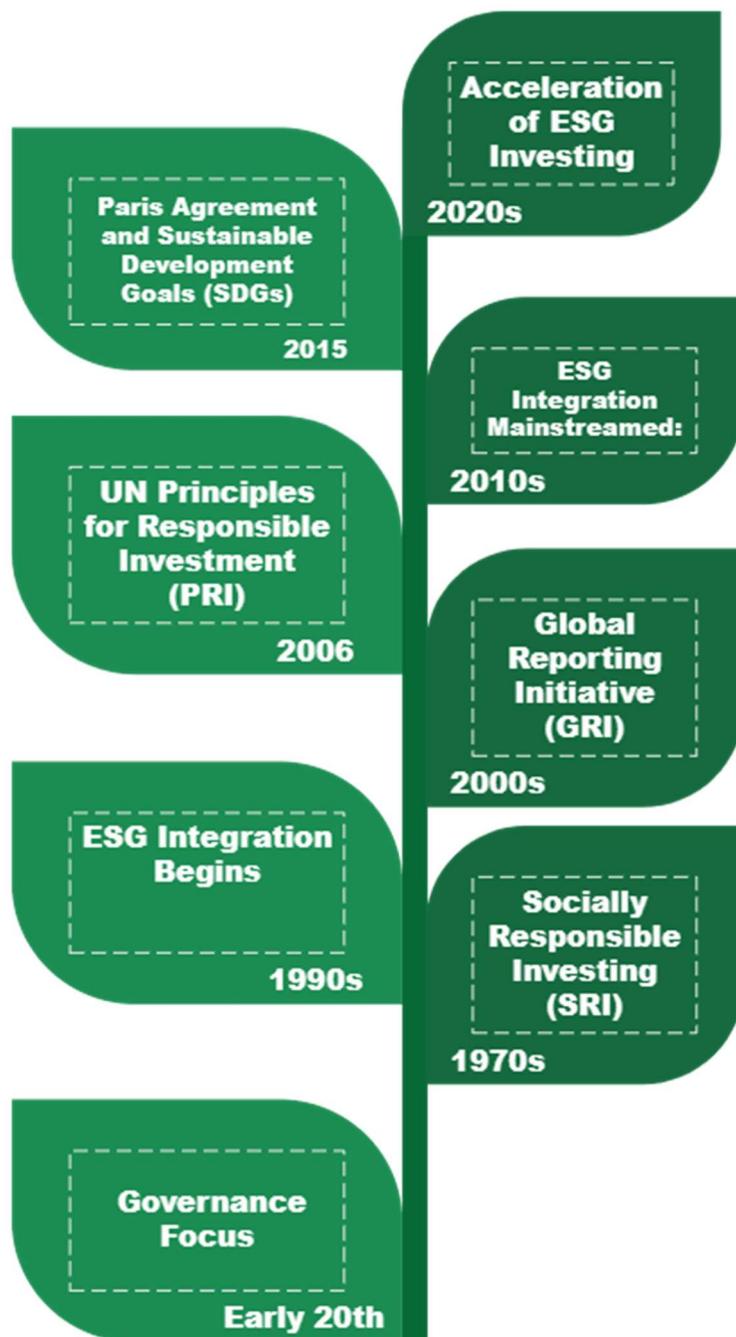
➤ **2006 - Αρχές του ΟΗΕ για Υπεύθυνες Επενδύσεις Principles for Responsible Investment (PRI):**

Οι Αρχές των Ηνωμένων Εθνών για την Υπεύθυνη Επένδυση δρομολογήθηκαν το 2006, παρέχοντας ένα πλαίσιο για την ενσωμάτωση παραγόντων ESG στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων. Το PRI ενθαρρύνει τους επενδυτές να εξετάσουν τον ευρύτερο κοινωνικό αντίκτυπο των επενδύσεών τους.

➤ **2010 - Ενσωμάτωση ESG Integration:**

Στη δεκαετία του 2010, οι σκέψεις για το ESG έγιναν πιο mainstream. Οι επενδυτές αναγνώρισαν όλο και περισσότερο τη σημασία των παραγόντων ESG για την οικονομική απόδοση. Οι αξιολογήσεις και οι δείκτες ESG αναπτύχθηκαν για να βοηθήσουν τους επενδυτές να αξιολογήσουν και να συγκρίνουν εταιρείες με βάση τις επιδόσεις τους στη βιωσιμότητα.

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Σχήμα 4 Απεικόνιση Εξέλιξης Πολιτικών ESG ⁴

⁴ A Comprehensive Journey Through the History of ESG by Nguyen Hoang ESG Consultant

➤ **2015 - Συμφωνία του Παρισιού και Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης Sustainable Development Goals (SDGs):**

Η υιοθέτηση της Συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή το 2015 και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών τόνισαν την παγκόσμια εστίαση στη βιωσιμότητα και παρείχαν πρόσθετη ώθηση στις εταιρείες να ενσωματώσουν τις εκτιμήσεις ESG στις στρατηγικές τους.

➤ **2020 - Επιτάχυνση της επένδυσης ESG:**

Η δεκαετία του 2020 υπήρξε μάρτυρας μιας σημαντικής επιτάχυνσης των επενδύσεων ESG. Περισσότεροι θεσμικοί επενδυτές και διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων δεσμεύτηκαν να ενσωματώσουν παράγοντες ESG στις επενδυτικές τους αποφάσεις. Οι εταιρείες αντιμετώπισαν αυξανόμενη πίεση να αποκαλύψουν πληροφορίες που σχετίζονται με το ESG και οι ρυθμιστικοί φορείς σε διάφορες δικαιοδοσίες άρχισαν να διερευνούν ή να εφαρμόζουν υποχρεωτικές απαιτήσεις αναφοράς ESG.

1.5 ESG Scopes

Τα SCOPEs στο πλαίσιο του ESG (Environmental, Social, and Governance) αναφέρονται σε τρία επίπεδα ή "scopes" που αξιολογούν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μιας επιχείρησης. Αυτά τα scopes βοηθούν τις εταιρείες να κατανοήσουν και να διαχειριστούν τον περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο. Ας δούμε λεπτομερώς το κάθε ένα:

1. Scope 1 (Direct Emissions - Άμεσες Εκπομπές):

- Αυτό αφορά τις άμεσες εκπομπές από πηγές που ελέγχονται ή ανήκουν στην εταιρεία.
- Περιλαμβάνει εκπομπές από εγκαταστάσεις παραγωγής, εταιρικά οχήματα και άλλες πηγές που βρίσκονται εντός των ορίων λειτουργίας της εταιρείας.

2. Scope 2 (Indirect Emissions - Έμμεσες Εκπομπές):

- Εστιάζει στις έμμεσες εκπομπές από την κατανάλωση αγορασμένης ενέργειας.
- Αυτό συνήθως περιλαμβάνει εκπομπές από το ρεύμα, τη θέρμανση και την ψύξη που αγοράζεται από τρίτους για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων της εταιρείας.

3. Scope 3 (Other Indirect Emissions - Άλλες Έμμεσες Εκπομπές):

- Αυτό είναι το πιο ευρύ επίπεδο και περιλαμβάνει όλες τις άλλες έμμεσες εκπομπές που προκύπτουν από τις δραστηριότητες της εταιρείας, αλλά δεν είναι υπό τον άμεσο έλεγχο της.
- Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη μεταφορά και τη διανομή προϊόντων, τις εκπομπές από τα προϊόντα που πωλεί η εταιρεία όταν χρησιμοποιούνται από τους πελάτες, καθώς και τις εκπομπές από τις δραστηριότητες των προμηθευτών.

Η κατανόηση και η διαχείριση αυτών των εκπομπών είναι κρίσιμη για τις εταιρείες που επιθυμούν να μειώσουν τον περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο και να συμμορφωθούν με τους διεθνείς στόχους για τη μείωση των εκπομπών και την αειφόρο ανάπτυξη. Επιπλέον, οι επενδυτές και οι καταναλωτές ολοένα και πιο συχνά εξετάζουν τις ESG επιδόσεις των εταιρειών πριν λάβουν αποφάσεις για επενδύσεις ή αγορές.

2 Βιωσιμότητα και Βιώσιμη Ανάπτυξη

Πριν προχωρήσουμε στα επόμενα κεφάλαια που θα γίνει και η ανάλυση των ESG πολιτικών και της Βιώσιμης στρατηγικής και αφού έχουμε δει τους βασικούς άξονες του ESG, σε αυτό το κεφάλαιο θα δούμε τους βασικούς όρους της Βιωσιμότητας, της Βιώσιμης Ανάπτυξης καθώς και θα γίνει η πρώτη προσέγγιση της Βιώσιμης Στρατηγικής. Γενικά, όταν μιλάμε για βιωσιμότητα ο νους μας πάει σε μια ολιστική έννοια που αντιμετωπίζει περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές πτυχές σε ευρύτερη κλίμακα, στοχεύοντας σε υπεύθυνες και ισορροπημένες πρακτικές σε διάφορα πλαίσια.

Η βιώσιμη ανάπτυξη, από την άλλη πλευρά, είναι ένα υποσύνολο της βιωσιμότητας και εστιάζει συγκεκριμένα στην ανάπτυξη και την επέκταση των επιχειρήσεων με τρόπο που ευθυγραμμίζεται με τις βιώσιμες και υπεύθυνες αρχές. Και οι δύο έννοιες μοιράζονται τον κοινό στόχο να διασφαλιστεί, ότι οι ενέργειες που αναλαμβάνονται σήμερα δεν θέτουν σε κίνδυνο την ευημερία των μελλοντικών γενεών. Πάμε να δούμε λίγο καλύτερα τις δύο αυτές συγγενικές έννοιες και να εξετάσουμε τυχόν διαφορές τους.

2.1 Η Βιωσιμότητα

Ως πρώτο ορισμό της βιωσιμότητας μπορούμε να πούμε ότι είναι «η δημιουργία και χρήση πόρων που πληρούν τις απαιτήσεις του σήμερα, χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες» (UNESCO, 2021). Ως εκ τούτου, η βιωσιμότητα αφορά την εύρεση μεθόδων για να διασφαλίσουμε ότι οι επιλογές και οι ενέργειες που κάνουμε τώρα δεν έχουν επιζήμια επίδραση στο μέλλον. Δεδομένου του τρέχοντος ρυθμού εξάντλησης των πόρων και της αυξανόμενης ανησυχίας για το πώς η ανθρώπινη δραστηριότητα επηρεάζει το περιβάλλον, αυτή η ιδέα είναι ζωτικής σημασίας.

Κατά την προσπάθεια δημιουργίας ενός βιώσιμου μέλλοντος πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αρκετοί παράγοντες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα. Πρώτον, είναι ζωτικής σημασίας να ενθαρρύνουμε τη χρήση ανανεώσιμων πηγών πόρων με ταυτόχρονη μείωση της χρήσης μη ανανεώσιμων πόρων. Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η ηλιακή, η αιολική και η υδροηλεκτρική ενέργεια, και η προώθηση τεχνικών εξοικονόμησης ενέργειας μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη αυτού του στόχου.

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Δεύτερον, η δημιουργία ενός βιώσιμου μέλλοντος εξαρτάται από τη μείωση των απορριμμάτων και την ενίσχυση της ανακύκλωσης.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την υποστήριξη των 3R (Reducing-Reusing-Recycling) της βιωσιμότητας, η οποία περιλαμβάνει την υποστήριξη της μείωσης (Reducing) των πλαστικών μιας χρήσης, την ενθάρρυνση της ανακύκλωσης (Recycling) και επαναχρησιμοποίησης (Reusing) των πόρων.

Τρίτον, είναι απαραίτητο να προωθηθούν βιώσιμες γεωργικές μέθοδοι. Αυτό περιλαμβάνει την ενθάρρυνση βιώσιμων τεχνικών άρδευσης, αμειψισποράς και βιολογικών γεωργικών μεθόδων. Η προώθηση βιώσιμων καταναλωτικών συνηθειών είναι επίσης ζωτικής σημασίας. Αυτό συνεπάγεται την ενθάρρυνση ειδών, φιλικών προς το περιβάλλον, τη μείωση των ζωικών προϊόντων και την προώθηση της αγοράς αντικειμένων που καλλιεργούνται και κατασκευάζονται κοντά.

Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις για το πώς μπορούν να εφαρμοστούν βιώσιμες πρακτικές. Οι επιχειρήσεις μπορούν να μειώσουν την επιρροή τους στο περιβάλλον, για παράδειγμα, εφαρμόζοντας ενεργειακά αποδοτικό εξοπλισμό, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τεχνικές μείωσης των απορριμμάτων. Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι ένας άλλος τρόπος με τον οποίο οι κυβερνήσεις μπορούν να υποστηρίξουν τη βιωσιμότητα. Μπορούν επίσης να ενθαρρύνουν τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των επιχειρήσεων και να χρηματοδοτήσουν την έρευνα και την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ο καθένας μας ξεχωριστά μπορεί να βοηθήσει στην προώθηση της βιωσιμότητας ενεργώντας. Αυτό συνεπάγεται τη μείωση των ζωικών προϊόντων, τη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς όταν είναι διαθέσιμα, τη μείωση της χρήσης ενέργειας χρησιμοποιώντας ενεργειακά αποδοτικό εξοπλισμό και τον περιορισμό των απορριμμάτων με την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση. Και οι άνθρωποι μπορούν να ενθαρρύνουν τη βιωσιμότητα υποστηρίζοντας εταιρείες και ομάδες που τηρούν βιώσιμες επιχειρηματικές πρακτικές.

Συνοψίζοντας, η βιωσιμότητα είναι μια κρίσιμη ιδέα που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την εργασία για ένα βιώσιμο μέλλον. Όταν εργαζόμαστε για ένα βιώσιμο μέλλον, πρέπει

να λαμβάνονται υπόψη αρκετοί παράγοντες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, όπως η μείωση της χρήσης μη ανανεώσιμων πόρων, η περικοπή των απορριμμάτων και η υποστήριξη βιώσιμων γεωργικών τεχνικών. Και υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις για το πώς οργανισμοί, κυβερνήσεις και άνθρωποι έχουν υιοθετήσει βιώσιμες μεθόδους. Μπορούμε να εγγυηθούμε ότι οι μελλοντικές γενιές μπορούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις τους ενεργώντας για την προώθηση της βιωσιμότητας.

2.2 Η Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα

Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα αναφέρεται στην ικανότητα ενός οικοσυστήματος να διατηρεί και να αναπτύσσει τους κατοίκους του, ενώ παραμένει υγιές και ισορροπημένο. Είναι μια κρίσιμη πτυχή της σύγχρονης ύπαρξης, καθώς ο ανθρώπινος πολιτισμός εξαρτάται περισσότερο από τα οικοσυστήματα και τους φυσικούς πόρους για την επιβίωση. Η προστασία και η διατήρηση των φυσικών πόρων, η ελαχιστοποίηση των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και η προώθηση βιώσιμων πρακτικών σε όλες τις πτυχές της ζωής περιλαμβάνονται όλα στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Η βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία στοχεύει να εκπληρώσει τις τρέχουσες απαιτήσεις χωρίς να θυσιάζει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ανταποκριθούν στις δικές τους, συνδέεται στενά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Τρεις κατευθυντήριες έννοιες αποτελούν το θεμέλιο της βιώσιμης ανάπτυξης: διατήρηση της χρήσης των φυσικών πόρων, διαφύλαξη και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των υφιστάμενων απαιτήσεων χωρίς να θυσιάζεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να αντιμετωπίσουν τις δικές τους ανάγκες. Για να ικανοποιήσει μια κοινωνία τις απαιτήσεις της χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να κάνουν το ίδιο, η βιώσιμη χρήση των πόρων και ένα υγιές περιβάλλον είναι και τα δύο κρίσιμα. Αυτές οι ιδέες συνδέονται στενά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Η προστασία του περιβάλλοντος, η οποία περιλαμβάνει τη διατήρηση του περιβάλλοντος μέσω ανανεώσιμων πηγών, τη μείωση της ρύπανσης και τη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας, είναι οι περιπτώσεις που χρησιμοποιείται συχνότερα η φράση «περιβαλλοντική βιωσιμότητα». Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα περιλαμβάνει την προστασία του περιβάλλοντος ως κρίσιμο στοιχείο. Περιλαμβάνει τη διατήρηση των

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

οικοσυστημάτων και των ειδών, τη διαφύλαξη της ποιότητας του αέρα και του νερού και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της ανθρώπινης δραστηριότητας στο περιβάλλον. Η βιωσιμότητα στο περιβάλλον περιλαμβάνει επίσης την προστασία των φυσικών πόρων. Αυτό περιλαμβάνει τη διατήρηση των δασών, των υγροτόπων και άλλων οικοσυστημάτων για την προστασία τους από την ανθρώπινη δραστηριότητα και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων που έχουν πληγεί.

Η ενθάρρυνση φιλικών προς το περιβάλλον συμπεριφορών και τρόπων ζωής είναι ένα άλλο συστατικό της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Αυτό περιλαμβάνει την ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης ενέργειας με τη χρήση ενεργειακά αποδοτικών συσκευών και φώτων, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια, αντί των ορυκτών καυσίμων, και η μείωση των απορριμμάτων μέσω επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και κομποστοποίησης. Για να μειώσει τις αρνητικές επιπτώσεις της γεωργίας στο περιβάλλον, η βιώσιμη γεωργία χρησιμοποιεί βιώσιμες τεχνικές όπως η αμειψισπορά, ο ολοκληρωμένος έλεγχος παρασίτων και η βιολογική γεωργία.

Βασικό συστατικό του παγκόσμιου αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής είναι η περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Η μείωση των αερίων του θερμοκηπίου είναι απαραίτητη για τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κλιματική αλλαγή και στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Μέσω της Συμφωνίας του Παρισιού, η οποία επιδιώκει να αποτρέψει την αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας πάνω από 2°C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα έως το 2100, τα έθνη υποσχέθηκαν να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου για να επιτύχουν αυτόν τον στόχο. Οι χώρες πρέπει να προσπαθήσουν να προσαρμοστούν στις επιπτώσεις ενός μεταβαλλόμενου κλίματος, όπως η αύξηση της θερμοκρασίας, τα έντονα καιρικά φαινόμενα και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, εκτός από τη μείωση των εκπομπών.

Η βιωσιμότητα στο περιβάλλον είναι ζωτικής σημασίας τόσο για το περιβάλλον όσο και για την ανθρώπινη υγεία. Μη βιώσιμες δραστηριότητες όπως η αποψίλωση των δασών, η υπεραλίευση και η ρύπανση μπορεί να αυξήσουν τις πιθανότητες να αναπτύξετε πνευμονικές ασθένειες και ασθένειες που μεταδίδονται από το νερό, μεταξύ άλλων προβλημάτων υγείας. Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος μπορεί επίσης να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία με αποτέλεσμα την απώλεια θέσεων εργασίας και τη μείωση της παραγωγικότητας.

Απαιτείται μια ολοκληρωμένη στρατηγική για τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, καθώς πρόκειται για ένα περίπλοκο και σύνθετο θέμα. Αυτό περιλαμβάνει τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την προστασία των φυσικών πόρων και την ενθάρρυνση φιλικών προς το περιβάλλον συμπεριφορών. Απαιτεί επίσης την υιοθέτηση οικονομικά και οικολογικά βιώσιμων μέτρων, όπως η χρήση βιώσιμων γεωργικών πρακτικών, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης. Η επίτευξη περιβαλλοντικής βιωσιμότητας είναι ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας που είναι δικαιότερη και δίκαιη για όλους

2.3 Η Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι γνωστή ως η επίτευξη στόχων ανθρώπινης ανάπτυξης με παράλληλη διατήρηση του περιβάλλοντος και των πόρων που απαιτούνται για το μέλλον. Αυτή η ιδέα υπάρχει εδώ και καιρό. Ωστόσο, καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός έχει επεκταθεί και η ανθρώπινη δραστηριότητα έχει επηρεάσει σημαντικά το περιβάλλον, έχει αποκτήσει πρόσφατα μεγαλύτερη σημασία. Για να διασφαλιστεί ότι όλοι έχουν ένα λαμπρό μέλλον, η βιώσιμη ανάπτυξη στοχεύει να εξισορροπήσει την κοινωνική δικαιοσύνη, τη διατήρηση του περιβάλλοντος και την οικονομική πρόοδο.

Ως περίπλοκη έννοια, η βιώσιμη ανάπτυξη απαιτεί τη συνεργασία πολλών μερών, συμπεριλαμβανομένων εταιρειών, κυβερνήσεων και ομάδων της κοινωνίας των πολιτών. Οι κυβερνήσεις παίζουν σημαντικό ρόλο για την προώθηση της βιωσιμότητας με τη δημιουργία πολιτικών και παροχή οικονομικής υποστήριξης για την εκπαίδευση, την τεχνολογία και τις υποδομές. Οι επιχειρήσεις μπορούν να συνεισφέρουν δημιουργώντας περισσότερα βιώσιμα αγαθά και υπηρεσίες και επενδύοντας στην πράσινη τεχνολογία, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Οι κοινωνικές οργανώσεις μπορούν να βοηθήσουν προωθώντας πιο ισχυρή προστασία του περιβάλλοντος και εκπαιδύοντας τους ανθρώπους σχετικά με την αξία της βιωσιμότητας.

Και η βελτιωμένη διεθνής συνεργασία είναι απαραίτητη για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η διεθνής συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για την επίλυση παγκόσμιων ζητημάτων όπως η εξάντληση των πόρων, η ρύπανση και η κλιματική αλλαγή. Αυτό σημαίνει ότι τα έθνη πρέπει να συνεργαστούν για την ανάπτυξη παγκόσμιων λύσεων και τη συγκέντρωση

των πόρων και της γνώσης τους. Για παράδειγμα, τα έθνη μπορούν να συνεργαστούν για τη δημιουργία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι μια περίπλοκη ιδέα που απαιτεί τη συνεργασία πολλών μερών. Οι απαιτήσεις της παρούσας και των μελλοντικών γενεών πρέπει να ικανοποιηθούν μέσω της συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων, εταιρειών και ομάδων της κοινωνίας των πολιτών. Για την επίλυση παγκόσμιων ζητημάτων όπως η κλιματική αλλαγή, η διεθνής συνεργασία είναι επίσης κρίσιμη. Οι κυβερνήσεις, οι εταιρείες και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος ενσωματώνοντας οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς παράγοντες στη χάραξη πολιτικής και στις επενδυτικές τους αποφάσεις.

2.4 Η Διαφορά της Βιωσιμότητας και της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Βιωσιμότητα σημαίνει σοφή χρήση πόρων για τη διατήρησή τους για τις μελλοντικές γενιές. Είναι μια εκτεταμένη έννοια που εξετάζει τον αντίκτυπο των καταναλωτικών μας συνηθειών, της οικονομικής δραστηριότητας και του τρόπου ζωής μας στο περιβάλλον και τους πόρους του. Η βιώσιμη ανάπτυξη βασίζεται στην οικονομική ανάπτυξη για την κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών και την προστασία του περιβάλλοντος για τις μελλοντικές γενιές. Για να διασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη είναι ταυτόχρονα δίκαιη και περιβαλλοντικά βιώσιμη, είναι μια διαδικασία που συνδυάζει οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους.

Η διαφορά μεταξύ του ESG (Environmental, Social, and Governance) και της βιωσιμότητας (sustainability) έγκειται κυρίως στην προσέγγιση και το εύρος τους.

1. Εστίαση και Πεδίο Εφαρμογής:

- **ESG:** Οι δείκτες ESG αφορούν συγκεκριμένα κριτήρια που χρησιμοποιούνται κυρίως από επενδυτές για να αξιολογήσουν τις επιδόσεις μιας επιχείρησης σε τρεις βασικούς τομείς: περιβαλλοντικό αποτύπωμα

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

(Environmental), κοινωνική ευθύνη (Social), και διακυβέρνηση (Governance).

- **Βιωσιμότητα:** Η βιωσιμότητα αναφέρεται στην ικανότητα της επιχείρησης να λειτουργεί με τρόπο που διασφαλίζει την μακροπρόθεσμη διατήρηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών πόρων.

2. Προσέγγιση:

- **ESG:** Η προσέγγιση του ESG είναι πιο στοχευμένη και μετρήσιμη, καθώς επικεντρώνεται σε συγκεκριμένους δείκτες και κριτήρια που μπορούν να αξιολογηθούν και να συγκριθούν μεταξύ επιχειρήσεων.
- **Βιωσιμότητα:** Η βιωσιμότητα έχει μια πιο ολιστική και μακροπρόθεσμη προοπτική, εστιάζοντας στην ικανότητα της επιχείρησης να λειτουργεί με τρόπο που είναι οικολογικά, κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμος.

3. Χρήση και Εφαρμογή:

- **ESG:** Συχνά χρησιμοποιείται από τους επενδυτές ως εργαλείο για την αξιολόγηση και την επιλογή επενδυτικών ευκαιριών, καθώς και για τη διαχείριση του κινδύνου.
- **Βιωσιμότητα:** Αφορά περισσότερο την ολοκληρωμένη διαχείριση της επιχείρησης και την επίδρασή της στον κόσμο, αποσκοπώντας στη δημιουργία μακροχρόνιας αξίας για όλους τους εμπλεκόμενους.

Συνοψίζοντας, το ESG είναι ένα πιο συγκεκριμένο σετ κριτηρίων εντός του ευρύτερου πλαισίου της βιωσιμότητας, το οποίο επικεντρώνεται στη μέτρηση και αξιολόγηση συγκεκριμένων πτυχών της λειτουργίας μιας επιχείρησης.

2.5 Η Βιωσιμότητα και Βιώσιμη Στρατηγική στο Επιχειρησιακό Περιβάλλον

Σήμερα, είναι αδιαμφισβήτητο ότι η θέσπιση μιας βιώσιμης στρατηγικής οδηγεί σε άνθηση της επιχείρησης. Τα οφέλη από την εφαρμογή της στρατηγικής υπερβαίνουν την περιβαλλοντική και κοινωνική ασφάλεια. Δηλαδή, όλο και περισσότερες μελέτες δείχνουν ότι η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων προσφέρει μεγαλύτερη ευημερία και οδηγεί τις επιχειρήσεις να αντέχουν στο χρόνο.

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Με τα όσα έχουμε δει μέχρι τώρα, βιωσιμότητα σημαίνει να διατηρούμε έναν δείκτη σε ένα συγκεκριμένο ποσοστό ή επίπεδο επ' αόριστον. Εάν εφαρμόσουμε αυτόν τον ορισμό σε ένα επιχειρηματικό πλαίσιο, ορίζουμε μια βιώσιμη επιχείρηση ως έναν ατελείωτα λειτουργικό οργανισμό.

Ως εκ τούτου, το να γίνεις μια βιώσιμη επιχείρηση δεν είναι μικρό κατόρθωμα και είναι κάτι που δεν έχουμε ακόμη αποσαφηνίσει. Χωρίς να υπάρχει επιχείρηση πρότυπο ως βάση για σύγκριση, η σημασία του όρου έχει παρεκκλίνει και έχει διαστρεβλωθεί με τα χρόνια. Ξαφνικά η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων αφορά την κλιματική αλλαγή, τον τερματισμό της φτώχειας και την επίτευξη της ισότητας των φύλων.

Σε μια προσπάθεια άρσης της ασάφειας, τα κριτήρια Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής και Διακυβέρνησης (ESG) μπήκαν στο προσκήνιο για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας στις επιχειρήσεις. Το πλαίσιο ESG σχεδιάστηκε αρχικά για επενδυτές, αλλά έχει εξελιχθεί με τα χρόνια. Σήμερα, το ESG λειτουργεί ως συνώνυμο της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων, αν και η εναλλάξιμη χρήση των δύο όρων είναι εσφαλμένη. Ωστόσο, αν έχουμε κατά νου ότι η πραγματική βιωσιμότητα των επιχειρήσεων –μέχρι στιγμής– δεν έχει επιτευχθεί, το ESG εμφανίζεται ως μια πιο σχετική και εφαρμόσιμη έννοια με ένα σαφές σύνολο κανόνων. Τα συγκεκριμένα κριτήρια που ορίζονται από το πλαίσιο ESG προσπαθούν να ορίσουν τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και συστήματα διακυβέρνησης ως βιώσιμα.

Τα βιώσιμα επιχειρηματικά και τα επακόλουθα πλαίσια ESG βασίζονται στην ιδέα ότι η μακροπρόθεσμη επιχειρηματική επιτυχία βασίζεται σε υγιή περιβαλλοντικά και κοινωνικά συστήματα. Με την πάροδο των ετών, νέα μοντέλα έχουν προταθεί σε μια προσπάθεια να περιγράψουν την αλληλεπίδραση μεταξύ της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος μας. Ένα βασικό σημείο από αυτά τα μοντέλα είναι το εξής: Μια υγιής οικονομία δεν μπορεί να διατηρηθεί χωρίς υγιή κοινωνικά ή περιβαλλοντικά συστήματα.

Από την οικονομία μικρής κλίμακας μιας επιχείρησης έως την παγκόσμια οικονομία μεγαλύτερης κλίμακας, οι οικονομικές πτυχές βρίσκονται στο έλεος κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων.

Σε επόμενα κεφάλαια λοιπόν θα αναλύσουμε την βιώσιμη στρατηγική, τα οφέλη των επιχειρήσεων από την εφαρμογή της και του λόγους που η εταιρείες πρέπει επενδύσουν σε πολιτικές Ε

3 Ο Δρόμος για την Ανάπτυξη και την Εφαρμογή ESG Πολιτικής

Ένα κρίσιμο βήμα για την εφαρμογή μιας στρατηγικής ESG είναι να καταλάβουμε πρώτα τους λόγους για τους οποίους την εφαρμόζουμε. Τι είναι αυτό που οδηγεί την εταιρεία να αναπτύξει μια στρατηγική ESG. Πιθανότατα να είναι ένας συνδυασμός από δεκάδες παράγοντες που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αξιολογηθούν και να ιεραρχηθούν.

Ωστόσο ο κυριότερος παράγοντας είναι το γεγονός ότι, οι επενδυτές, οι εργαζόμενοι και οι πελάτες, ασχολούνται ολοένα και πιο ενεργά με τις στρατηγικές ESG των εταιρειών, με τις εφαρμοζόμενες πρακτικές και την απόδοση αυτών. Όπως θα δούμε και στα κεφάλαια που ακολουθούν η στρατηγική ESG και η αξία μια εταιρείας είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Συνεπώς είναι πολύ σημαντική για στρατηγικούς λόγους η ανάπτυξη τέτοιου είδους πολιτικής.

Παρακάτω θα αναλύσουμε επτά βήματα για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μιας στρατηγικής ESG που υποστηρίζει πώς οι εταιρείες μπορούν να υιοθετήσουν μια μεθοδική προσέγγιση για τη δημιουργία επεκτάσιμων και αποτελεσματικών προγραμμάτων ESG και διαδικασίες.

Σχήμα 5 Απεικόνιση 7 Βημάτων Εφαρμογής Πολιτικής ESG⁵

⁵ Antea Group - 7 Steps to Develop and Implement an ESG Strategy

Το ESG καλύπτει όλους τους λειτουργικούς τομείς μιας εταιρείας. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να οργανωθεί μια ομάδα ανθρώπων που να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση των κινδύνων, των ευκαιριών και της αξιολόγησης της απόδοσης ESG, ώστε να εξασφαλιστεί ότι το πρόγραμμά θα έχει την εσωτερική υποστήριξη ώστε να πετύχει.

3.1 Επιπτώσεις της Εταιρικής Λειτουργίας (Impact Screening)

Είναι πολύ σημαντικό η ανάπτυξη μιας ουσιαστικής στρατηγικής ESG να ξεκινά με τον εντοπισμό των επιπτώσεων της λειτουργίας της επιχείρησής στους ανθρώπους και τον πλανήτη. Ο στόχος είναι ο εντοπισμός των τομέων των εταιρικών δραστηριοτήτων και του Value Chain της επιχείρησής, που έχουν τους πιο πιθανούς και σοβαρούς κινδύνους επιπτώσεων στους ανθρώπους και στον πλανήτη.

Χωρίζουμε τους κινδύνους σε τρεις κατηγορίες: περιβάλλον, κοινότητα και εργαζόμενοι. Κάθε πυλώνας πρέπει να αποτελείται από δείκτες που βασίζονται σε δεδομένα που αξιολογούν τον γεωγραφικό, τον βιομηχανικό κίνδυνο και τον κίνδυνο πρώτων υλών. Τα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα που συλλέγουμε, συγκρίνονται με συγκεκριμένους δείκτες ώστε να προκύψει η απόδοση βαθμολογίας σε κάθε κίνδυνο.

Αυτές οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται στη συνέχεια για τον προσδιορισμό της πιθανότητας (Probability) και σοβαρότητας (Severity) του κάθε κινδύνου.

LOSS SEVERITY 			PROBABILITY 				
	People	Financial	Public	1 Remote. But not impossible.	2 Has occurred in industry.	3 Has occurred with our company.	4 Occurred several time with our company.
01	First Aid Injury or Exposure.	Slight damage and downtime <1 day.	No effect.	1	2	3	4
02	Medical Aid Injury or Exposure.	Damage & Downtime 1-5 days.	Precautionary Evacuation	2	4	6	8
03	Lost Time Injury or Exposure.	Damage & Downtime 5-10 days.	Medical Aid Injury or Exposure.	3	6	9	12
04	Life Threatening Injury or Exposure.	Damage and Downtime > 10 day.	Serious Life threatening Injury or Exposure.	4	8	12	16

Risk Legend

- Low (1-4)
- Medium (6) Further study or action
- High (8-9) Immediate action required
- Urgent (12-16) Immediate action required

Σχήμα 6 Απεικόνιση Ανάλυσης Πιθανότητας και Σοβαρότητας⁶

⁶ A Practical Guide to Assessing Operational Risks

3.2 Ανάλυση Ουσιαστικότητας (Materiality Assessment)

Η Ανάλυση Ουσιαστικότητας αφορά μία σειρά διαδικασιών που απαιτούνται για την αναγνώριση, ιεράρχηση και επικύρωση των θεμάτων εκείνων, που θεωρούνται ως πιο ουσιαστικά για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Ανάλογα με την ωριμότητα της κάθε επιχείρησης, η εν λόγω ενέργεια μπορεί να πραγματοποιηθεί εσωτερικά από μία ομάδα στελεχών (ομάδα έργου) ή από εξωτερικό συνεργάτη (σύμβουλο) με τη συμμετοχή στελεχών της επιχείρησης, αλλά και εκπροσώπων ενδιαφερόμενων μερών. Η ουσιαστικότητα των θεμάτων κρίνεται σε δύο άξονες: την επίδραση στην εταιρεία και το ενδιαφέρον των συμμετόχων. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι καταγραφής. Ο πλέον διαδεδομένος είναι ένας πίνακας (matrix), όπου απεικονίζεται η συσχέτιση των δύο αξόνων. Τα θέματα που καταγράφονται ως υψηλής επίδρασης και υψηλού ενδιαφέροντος, θα πρέπει να βρίσκονται στις προτεραιότητες της επιχείρησης, τόσο αναφορικά με τη στρατηγική, όσο και σε σχέση με μετρήσεις, στόχους και απολογιστικά στοιχεία (reporting).

Πώς μπορεί η αξιολόγηση ESG να είναι χρήσιμη για τις εταιρείες;

Μια αξιολόγηση ESG (ESG Assessment) μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό και την ιεράρχηση των θεμάτων ESG που σχετίζονται περισσότερο με τις λειτουργίες και τη στρατηγική μιας εταιρείας. Αυτό θα βοηθήσει να επισημανθούν τομείς που προκαλούν μεγάλη ανησυχία με πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην αξία μιας επιχείρησης ή στην αξία για έναν επενδυτή.

Μια αξιολόγηση μπορεί να βοηθήσει στην ανάδειξη κρίσιμων θεμάτων ESG, τα οποία, εάν δεν αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά, θα μπορούσαν να παρουσιάσουν σημαντικούς λειτουργικούς κινδύνους, φήμης ή ρυθμιστικούς κινδύνους για την εταιρεία.

Η επιχειρηματική αξιολόγηση (Business Assessment) και η αξιολόγηση των ενδιαφερομένων (Stakeholder Assessment) μπορούν να συγχωνευθούν σε έναν πίνακα σημαντικότητας. Ο άξονας x δείχνει τις προτεραιότητες της εταιρείας και ο άξονας y τις

προτεραιότητες των ενδιαφερόμενων μερών. Τα ζητήματα στην επάνω δεξιά γωνία είναι τα πιο σχετικά τόσο για την εταιρεία όσο και για τους μετόχους της και επομένως θα πρέπει να βρίσκονται στην κορυφή της λίστας με τα σημαντικά ζητήματα ESG.

Σχήμα 7 Business & Stakeholder Assessment Matrix⁷

3.3 Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης (Current State Baseline)

Αφού γνωρίζουμε σε ποια θέματα ESG πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, το επόμενο βήμα είναι η αξιολόγηση των υφιστάμενων προγραμμάτων, των πολιτικών και των δεσμεύσεων της εταιρείας.

Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με την συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων στο εσωτερικό της εταιρείας, εμπλεκόμενων (υπαλλήλων – stakeholders) που έχουν εμπειρία σε θέματα προτεραιότητας ESG. Συνίσταται η συλλογή πληροφοριών από αναφορές (Reports), υφιστάμενες πολιτικές (Policies) και δεδομένα (Data) που συλλέγονται έπειτα από συνεντεύξεις εσωτερικά εντός της εταιρείας.

Αυτή η συλλογή δεδομένων επιτρέπει τον απολογισμό της τρέχουσας κατάστασης και τη μέτρηση της ωριμότητας του ESG σε ολόκληρο τον οργανισμό.

⁷ Ανάλυση Ουσιαστικότητας Ομίλου ΟΤΕ

Η ενσωμάτωση της συγκριτικής αξιολόγησης από αντίστοιχες εταιρείες του κλάδου, είναι ένας καλός τρόπος συγκέντρωσης πληροφοριών σχετικά με την ωριμότητα του ESG των ανταγωνιστών και της ανάλυσης των προκλήσεων του κλάδου, τις ευκαιρίες και τις κορυφαίες πρακτικές ESG .

3.4 Καθορισμός Στόχων (Define Visions & Goals)

Το επόμενο βήμα είναι ο καθορισμός των στόχων. Οι στόχοι είναι ένας πολύ καλός τρόπος μέτρησης της απόδοσης των δραστηριοτήτων της εταιρείας δίνοντας τη δυνατότητα για βελτίωση της απόδοσης και στους τρεις τομείς του ESG.

Υπάρχουν ορισμένα πράγματα που πρέπει να λάβουμε υπόψη βάζοντας στόχους, όπως:

- Τι πλαίσιο χρειάζεται για τους στόχους.
- Πώς μπορεί να αξιολογηθεί η απόδοση.
- Πόσο φιλόδοξοι θέλουμε να είμαστε.
- Ποια είναι τα άμεσα και έμμεσα κίνητρα.

Οι στόχοι ESG δεν είναι κοινοί για κάθε εταιρεία και θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι συγκεκριμένα σε κάθε επιχείρηση. Συχνά συνίσταται η θέσπιση ενός ευρύ και φιλόδοξου στόχου με υποστηρικτικούς στόχους ή «υπό στόχους» ώστε να είναι , πιο εύκολα υλοποιήσιμοι και πραγματοποιήσιμοι σε μικρότερα χρονικά διαστήματα.

3.5 Οδικός Χάρτης ESG (Develop a Strategic ESG Roadmap)

Ένα ESG πρόγραμμα για να έχει διάρκεια, πρέπει να στηρίζεται σε ένα πλαίσιο που να περιγράφει ξεκάθαρα πως το όραμα και ο σκοπός της εταιρείας ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες του ESG.

Ένας στρατηγικός οδικός χάρτης παρέχει ένα ESG πλαίσιο (ESG Framework) που δίνει στους επενδυτές μια σαφή εικόνα των δυνατοτήτων, των στόχων και της εταιρικής κατεύθυνση. Η ανάπτυξη ενός οδικού χάρτη θα πρέπει να περιγράφει τις πρωτοβουλίες, τις δράσεις και τους πόρους και να διασφαλίζει τις βασικές εταιρικές πολιτικές.

Κατά τον σχεδιασμό της στρατηγικής είναι σημαντικό να αναλογιστούμε πώς θα εφαρμοστεί στον οργανισμό σας (ανά τύπο λειτουργίας, λειτουργία, περιοχή κ.λπ.) και πώς θα γίνει παρακολούθηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων.

3.6 Εκτέλεση της Στρατηγικής (Implementation of Actions Plans)

Για την αποτελεσματική εφαρμογή ενός προγράμματος ESG, απαιτείται η ενσωμάτωση του ESG στις επιχειρηματικές πρακτικές και διαδικασίες (Company Policies & Practicies).

Μερικές βέλτιστες πρακτικές για την διασφάλιση της επιτυχούς εκτέλεσης:

- Σαφής προσδιορισμός με μετρήσιμα αποτελέσματα που καθορίζουν την επιτυχία όπως αυτή ορίζεται από την ίδια την εταιρεία.
- Χρήση κεντρικών συστημάτων διαχείρισης ή λογισμικό δεδομένων ώστε να είναι πιο εύκολη παρακολούθηση της απόδοσης.
- Να ορίζεται ένα συγκεκριμένο κανάλι επικοινωνίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μελών ώστε να υπάρχει συνεχής αξιολόγηση των στόχων.

3.7 Παρακολούθηση της Προόδου (Report Progress)

Το πιο σημαντικό συστατικό μιας αναφοράς είναι να μπορεί να κοινοποιεί τις πληροφορίες εξωτερικά της εταιρείας με συνοπτικό και σαφή τρόπο. Για την ανάπτυξη της αναφοράς θα πρέπει πρώτα να αποφασιστεί τι θέλουμε να επιτύχουμε με αυτή. Θα έπρεπε ιδανικά είναι ένας συνδυασμός:

- Κοινοποίηση στρατηγικής ESG στους επενδυτές με επίδειξη ότι είναι ευθυγραμμισμένη στους επιχειρηματικούς στόχους.
- Επισήμανση των ήδη εφαρμοζόμενων πολιτικών και προγραμμάτων ESG
- Κοινοποίηση των στόχων και αποτελεσμάτων ESG.
- Αξιολόγηση της προόδου

4 Η εφαρμογή του ESG Παγκοσμίως και η περίπτωση της Ελλάδας

4.1 Συνεχής Άνοδος των Πιστοποιούμενων Εταιρειών

Την τελευταία δεκαετία, υπήρξε σημαντική αύξηση στον αριθμό των εταιρειών στην Ευρώπη που εστιάζουν στην Κοινωνική, Περιβαλλοντική και Διακυβερνητική (ESG) απόδοση. Αυτή η αύξηση αντανακλά την αυξανόμενη επίγνωση και τη ζήτηση από επενδυτές, καταναλωτές και κυβερνήσεις για βιώσιμες και υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές.

Πολλές εταιρείες έχουν αναγνωρίσει τα οφέλη της ένταξης της βιωσιμότητας στις επιχειρηματικές τους στρατηγικές, όχι μόνο για λόγους εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, αλλά και για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την προσέλκυση επενδύσεων.

Πολλοί δείκτες υποδεικνύουν την αύξηση αυτή, όπως ο αυξανόμενος αριθμός εταιρειών που υιοθετούν πιστοποιήσεις ESG, συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες όπως τον Σύμφωνο των Εθνών Ηνωμένων για τις Επενδύσεις Υπεύθυνης Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς (UN Global Compact), και αναφέρουν δημοσίως τις προσπάθειές τους για βιωσιμότητα στις ετήσιες τους εκθέσεις.

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η εξέλιξη αυτή είναι δυναμική και μπορεί να υπάρξουν διαφορές ανάμεσα στις διάφορες χώρες και βιομηχανίες. Ωστόσο, η γενική τάση δείχνει ότι οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αυξάνουν την προσήλωσή τους στα ζητήματα ESG.

Στην Ελλάδα, όπως και σε πολλές άλλες χώρες, παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον και υιοθέτηση πρακτικών Κοινωνικής, Περιβαλλοντικής και Διακυβερνητικής (ESG) από τις επιχειρήσεις. Οι εταιρείες στην Ελλάδα αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο τη σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης και της υιοθέτησης υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών.

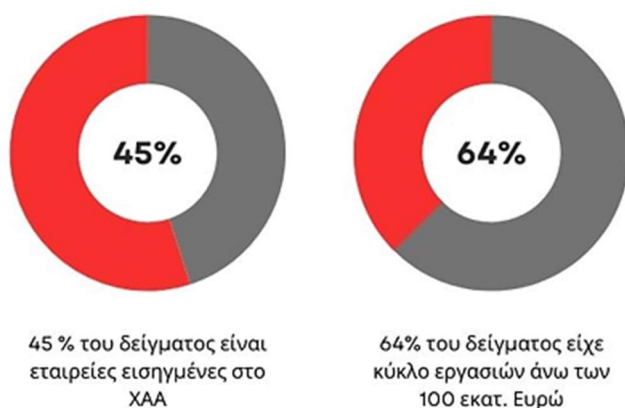
Χαρακτηριστικό παράδειγμα της μεγάλης αύξησης του ενδιαφέροντος είναι ότι τον Αύγουστο 2021 ξεκίνησε και η διαπραγμάτευση του νέου δείκτη του ΧΑΑ που περιλάμβανε την ένταξη μεγάλων 35 επιχειρήσεων μεταξύ των οποίων , ΤΕΡΝΑ, ΜΟΗ, ΑΔΜΗΕ και άλλες. Σήμερα ο συγκεκριμένος δείκτης να περιλαμβάνει 60 μεγάλες επιχειρήσεις.

4.2 Οι Ελληνικές Επιχειρήσεις & Αφομοίωση Στρατηγικών ESG

Σε πρόσφατη έρευνα τόσο της εταιρείας Grant Thornton όσο και της εταιρείας EY , παρουσιάζονται ορισμένα πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία τα οποία δίνουν μια γενικότερη εικόνα της ελληνικής πραγματικότητας.

Η έρευνα αφορούσε 290 εταιρείες εισηγμένες στο ΧΑΑ και εξέταζε παράγοντες όπως η εφαρμογή των διεθνών προτύπων (GRI Standards), την περιοδικότητα και συνέπεια στην δημοσίευση των αναφορών , τη στοχοθεσία βάση των στρατηγικών προτεραιοτήτων ενώ δημοσιεύονται και ενδιαφέροντα στοιχεία για τις δαπάνες των εταιρειών σε κάθε έναν από τους πυλώνες του ESG καθώς και τα οφέλη που θεωρούν οι εταιρείες ότι αποκομίζουν από την εφαρμογή των πολιτικών ESG.

Από τις εξεταζόμενες εταιρείες το 45% του δείγματος ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο ενώ το 64% είχε κύκλο άνω του 100εκατ. Ευρώ.

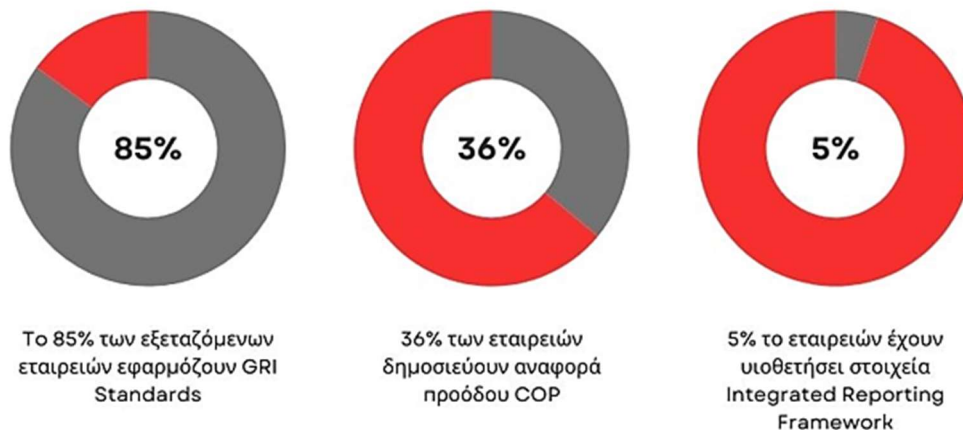

Σχήμα 8 Εξεταζόμενο Δείγμα Έρευνας ⁸

⁸ Ποσοστά εξεταζόμενου Δείγματος Πηγή Grant Thornton ESG & Sustainability 2023

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Το 85% των εξεταζόμενων εταιρειών εφαρμόζουν GRI Standards παρουσιάζοντας αύξηση 13% σε σχέση με τη περσινή χρονιά, 36% των εταιρειών δημοσιεύουν αναφορά προόδου COP, ενώ το 5% των εταιρειών έχουν υιοθετήσει στοιχεία Integrated Reporting Framework.

Σχήμα 9 Εφαρμογή ESG Standards των εταιρειών του δείγματος⁹

Σημαντικό στοιχείο της έρευνας είναι ότι το 40% των επιχειρήσεων έχουν θέσει συγκεκριμένους στόχους βάσει των στρατηγικών προτεραιοτήτων τους, ενώ 8 στις 10 εταιρίες που εκδίδουν Απολογισμό ESG έχουν θέσει συγκεκριμένους στόχους βάσει των στρατηγικών προτεραιοτήτων τους

Σχήμα 10 Στρατηγική Προτεραιοτήτων Εταιρειών Δείγματος¹⁰

⁹ Υιοθέτηση Διεθνών Προτύπων Πηγή Grant Thornton ESG & Sustainability 2023

¹⁰ Στρατηγική βάση Προτεραιοτήτων Πηγή Grant Thornton ESG & Sustainability 2023

Επίσης άξιο λόγου είναι και το γεγονός ότι 82% των εταιρειών έχουν θεσμοθετήσει επιτροπή βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ το 70% των εταιρειών έχουν δημιουργήσει Ομάδα Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Τέλος σημαντικό είναι το 29% των εισηγμένων εταιριών έχουν υιοθετήσει Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και 55% των εταιριών που εκδίδουν Απολογισμό ESG κάνουν αναφορά στη Στρατηγική τους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Σχήμα 11 Υιοθέτηση Στρατηγικών ESG ¹¹

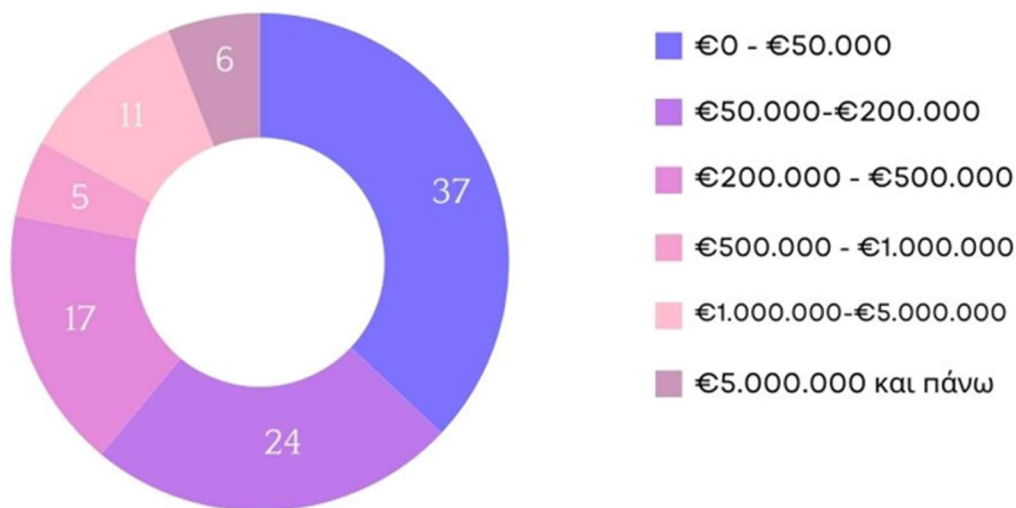
4.3 Οι Ελληνικές Επιχειρήσεις & Δαπάνες στο ESG

Σύμφωνα με αντίστοιχη πρόσφατη έρευνα της ICAP σχετικά με τις δαπάνες των ελληνικών εταιρειών σε δράσεις ESG, αρχικά παρατηρήθηκε ότι υπήρχε αύξηση των δαπανών σε σχέση με τη περσινή χρονιά για το 66% του συνόλου των εταιρειών.

Σχετικά με το ποσό που δαπανούν για δραστηριότητες ESG, το 61% των εταιρειών δαπανούν μέχρι 200K ευρώ, ενώ το 17% μέχρι και 500K ευρώ. Υπήρχε και ένα 5% που δαπάνησε περίπου 1M Ευρώ για την ανάπτυξη πολιτικών ESG.

¹¹ Υιοθέτηση Στρατηγικής ESG Πηγή Grant Thornton ESG & Sustainability 2023

ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ESG

Σχήμα 12 Business & Stakeholder Assessment Matrix¹²

4.4 Οι Ελληνικές Επιχειρήσεις & Δράσεις στο ESG

Μερικά από τα μεγαλύτερα ποσοστά δράσεων των εταιρειών στους τρεις πυλώνες της πολιτικής ESG περιγράφονται στις παρακάτω παραγράφους :

Οι εταιρείες στον πυλώνα του Environmental στο 85% επένδυσαν στην αποτελεσματική διαχείριση του χαρτιού και των στερεών αποβλήτων , με εφαρμογή πολιτικών ανακύκλωσης και ενημέρωσης του προσωπικού.

Στον πυλώνα του Social το 88% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι παρέχει πρόσθετες παροχές ή οικονομικές διευκολύνσεις και ίσες ευκαιρίες προς όλους τους εργαζομένους.

Τέλος στο πυλώνα του Governance το 90% εφάρμοσε πολιτικές δράσεις/πρωτοβουλίες με στόχο την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

¹² Δαπάνες Εταιρειών ESG Πηγή ICAP ESG & Sustainability 2023

Ειδικότερα στον πυλώνα του **Environmental** οι κύριες δραστηριότητες που ακολουθήθηκαν είναι :

- Ένταξη συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα με εθνικά/διεθνή πρότυπα
- Αποτελεσματική διαχείριση χαρτιού και στερεών αποβλήτων
- Εσωτερικά προγράμματα ανακύκλωσης (ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, μηχανήματα, κλπ.)
- Ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης του προσωπικού
- Ενέργειες για την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων
- Αξιολόγηση των ενεργειακών επιδόσεων σε σχέση με περιβαλλοντικούς στόχους που έχει θέσει η εταιρεία για τη μείωση του ενεργειακού της αποτυπώματος
- Χρήση ενέργειας προερχόμενη από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Στον πυλώνα του **Social** οι κυριότερες ενέργειες που ακολουθήθηκαν :

- Παροχή ίσων ευκαιριών προς όλους τους εργαζομένους
- Πρόσθετες παροχές ή οικονομικές διευκολύνσεις στο προσωπικό
- Πρόσθετη ιατροφαρμακευτική κάλυψη στο προσωπικό
- Δυνατότητες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων του προσωπικού
- Αξιολόγηση επίδοσης εργαζομένων που εφαρμόζεται σε ετήσια βάση
- Δωρεές ή παροχές σε χρήμα ή αγαθά (για παράδειγμα δωρεές για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19)
- Ανταπόκριση σε έκτακτες καταστάσεις όπως καταστροφές από πυρκαγιές και φυσικά φαινόμενα.
- Υποστήριξη καλλιτεχνικών , αθλητικών, πολιτισμικών εκδηλώσεων
- Εθελοντισμός των εργαζομένων και συμμετοχή σε πρωτοβουλίες βιώσιμης ανάπτυξης
- Δράσεις και πρωτοβουλίες για την ενίσχυση ΜΚΟ

Τέλος στον πυλώνα του **Governance** οι ενέργειες που ακολούθησαν οι εταιρείες είναι :

- Εφαρμογή δράσεων/πρωτοβουλιών με στόχο τη προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (π.χ GDPR- Γενικός Κανονισμός για Προστασία Δεδομένων).
- Συμμόρφωση με τις ισχύουσες πρακτικές Επιχειρηματικής Ηθικής.
- Ενσωμάτωση των τεχνολογιών cloud για την αποθήκευση και χρήση δεδομένων (για παράδειγμα αντικατάσταση έντυπου αρχείου με ψηφιακές βάσεις δεδομένων).
- Προώθηση της καινοτομίας.
- Εκπροσώπηση γυναικών στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- Εισαγωγή κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στις διαδικασίες επιλογής συνεργατών και προμηθευτών.

4.5 Τα οφέλη των Εταιρειών από τις Δράσεις στο ESG

Σύμφωνα πάντα με την ίδια έρευνα στο σύνολο των εταιρειών που έλαβαν μέρος τα κυριότερα οφέλη βάση σημαντικότητας είναι :

Οφέλη	Βαθμός Σημαντικότητας				
	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ
Δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας για τα όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και την ευρύτερη οικονομία	0%	1%	6%	42%	51%
Ενίσχυση της εταιρικής εικόνας (φήμη, αξιοπιστία, brands κλπ.)	0%	1%	7%	52%	40%
Προσέλκυση και διατήρηση υψηλού επιπέδου ανθρωπίνου δυναμικού (άριστο εργασιακό περιβάλλον, ίσες ευκαιρίες κλπ.)	0%	2%	8%	46%	44%
Συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο	0%	1%	9%	37%	53%
Βελτίωση της απόδοσης / παραγωγικότητας των εργαζομένων	1%	3%	12%	56%	29%
Οικονομία ενεργειακών πόρων / εξοικονόμηση κόστους	1%	1%	16%	37%	45%
Βελτίωση σχέσεων με το επιχειρηματικό περιβάλλον	1%	7%	24%	52%	17%
Αύξηση πωλήσεων	1%	11%	24%	46%	18%
Καλύτερες προοπτικές χρηματοδότησης	7%	17%	23%	32%	21%
Προσέλκυση επενδυτών	16%	12%	27%	31%	15%
Φοροελαφρύνσεις	9%	17%	35%	23%	16%
Άλλο	35%	0%	30%	10%	25%

Πίνακας 1 Βαθμός Σημαντικότητας Οφέλους Πολιτικής ESG¹³

¹³ Οφέλη Εταιρειών ESG Πηγή ICAP ESG & Sustainability 2023

5 Τρόπος Αξιολόγησης & Μέτρησης Πολιτικών ESG

5.1 Γενικά

Η αξιολόγηση του ESG (Περιβαλλοντική, Κοινωνική, Διακυβερνητική Απόδοση) αποτελεί σημαντικό μέρος της διαδικασίας αξιολόγησης βιωσιμότητας μιας επιχείρησης ή επένδυσης. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι για την αξιολόγηση του ESG, και η επιλογή εξαρτάται συχνά από την προτίμηση, τον σκοπό και τους στόχους του αξιολογητή. Ορισμένες συνηθισμένες μέθοδοι περιλαμβάνουν:

- Εξωτερικές Αξιολογήσεις από Οργανισμούς ESG :

Οργανισμοί όπως ο MSCI, Sustainalytics, Dow Jones Sustainability Index (DJSI), και άλλοι παρέχουν ανεξάρτητες αξιολογήσεις ESG για επιχειρήσεις και επενδύσεις.

- Εσωτερικές Αξιολογήσεις Επιχείρησης :

Οι εταιρείες μπορούν να δημιουργήσουν τους δικούς τους δείκτες και μετρικές για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβερνητικών επιδόσεών τους.

- Βαθμολογία και Κατάταξη :

Οι επενδυτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν συστήματα βαθμολόγησης και κατάταξης για να συγκρίνουν την ESG απόδοση εταιρειών και να λάβουν αποφάσεις επενδύσεων.

- Πράσινες Ομολογίες :

Η έκδοση πράσινων ομολογιών μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέθοδος για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και έργων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, και η διαχείριση τους παρέχει στοιχεία για την αξιολόγηση της ESG απόδοσης.

- Δείκτες Βιωσιμότητας :

Οι δείκτες βιωσιμότητας μπορούν να περιλαμβάνουν κοινωνικά κριτήρια, περιβαλλοντικά πρότυπα, και παράγοντες διακυβέρνησης για να αξιολογήσουν τη συνολική απόδοση.

➤ Διαβουλεύσεις με Συμμετέχοντες (Stakeholder Engagement)

Η επικοινωνία με διάφορους συμμετέχοντες, όπως πελάτες, εργαζόμενους, και κοινό, μπορεί να παρέχει πληροφορίες για την κοινωνική επίδοση και την κοινοτική αποδοχή.

Συνολικά, η αξιολόγηση του ESG απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, συχνά συνδυάζοντας πολλαπλές μεθόδους για την κατανόηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβερνητικών πτυχών μιας επιχείρησης.

5.2 Εξωτερικές Αξιολογήσεις από Οργανισμούς

Υπάρχουν πολλοί οργανισμοί που προσφέρουν υπηρεσίες αξιολόγησης ESG (Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά, Διακυβερνητικά). Οι αξιολογήσεις τους παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το πόσο καλά επιδοτούν οι επιχειρήσεις σε αυτούς τους τομείς. Ορισμένοι από αυτούς τους οργανισμούς περιλαμβάνουν:

1. **MSCI ESG Ratings:** Ο MSCI προσφέρει αξιολογήσεις ESG για εταιρείες, χρησιμοποιώντας δεδομένα από πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβερνητικών πτυχών.
2. **Sustainalytics:** Παρέχει ανεξάρτητες αξιολογήσεις ESG και διαχείρισης κινδύνων, καλύπτοντας πτυχές όπως τα περιβαλλοντικά πρότυπα, η κοινωνική δικαιοσύνη, και η διακυβέρνηση.
3. **FTSE Russell ESG Ratings:** Προσφέρει αξιολογήσεις για τον τρόπο που οι εταιρείες ανταποκρίνονται στις προκλήσεις των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβερνητικών προκλήσεων.
4. **Dow Jones Sustainability Index (DJSI):** Το DJSI αναγνωρίζει τις επιχειρήσεις με βάση την ESG απόδοση τους και περιλαμβάνει διάφορα δείκτες.
5. **Standard & Poor's Global ESG Index (SPGI):** Παρέχει αξιολογήσεις για την απόδοση των εταιρειών σε θέματα ESG και περιλαμβάνει τις διακυβερνητικές πτυχές.
6. **ISS ESG:** Παρέχει αναφορές και βαθμολογίες για την ESG απόδοση, καλύπτοντας διάφορους κλάδους και τομείς.

7. **Refinitiv:** Οι αξιολογήσεις του Refinitiv ESG Score βασίζονται σε δεδομένα και αναλύσεις που παρέχονται από τη Refinitiv, καθώς και σε πηγές όπως εταιρικές αναφορές, νομικές πληροφορίες και άλλα δημόσια δεδομένα
8. **ATHEX ESG:** Δείκτης Χρηματιστηρίου Αθηνών παρακολουθεί τη χρηματιστηριακή απόδοση των εισηγμένων εταιρειών του ΧΑ που υιοθετούν και προβάλλουν τις πρακτικές τους σε θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και εταιρικής διακυβέρνησης (ESG). Ο δείκτης δημιουργήθηκε το 2021.

5.3 Η Αξιολόγηση της MSCI ESG Ratings

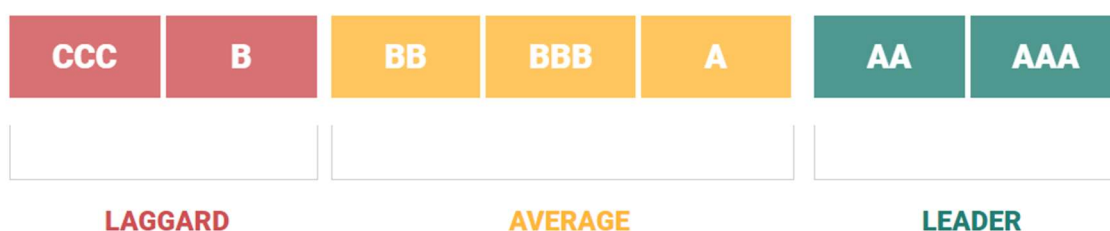
Η μεθοδολογία για τα MSCI ESG Ratings περιλαμβάνει πολύπλοκες αναλύσεις και αξιολογήσεις που εκτελούνται από την MSCI Inc. για να κατανοήσουν την Περιβαλλοντική, Κοινωνική και Διακυβερνητική Απόδοση (ESG) μιας επιχείρησης. Οι βαθμολογίες εκτίμησης της MSCI παρέχουν μια κατάταξη της ESG απόδοσης, με πληροφορίες που είναι χρήσιμες για επενδυτές και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Εδώ είναι ορισμένοι βασικοί παράγοντες της μεθοδολογίας:

1. **Καθορισμός Βασικών Κανονιστικών Στοιχείων:**
 - Αρχικά, γίνεται ο καθορισμός των βασικών κανονιστικών στοιχείων που αφορούν τον τομέα και τη χώρα της επιχείρησης.
2. **Συλλογή Δεδομένων:**
 - Η MSCI συγκεντρώνει δεδομένα από ποικίλες πηγές, συμπεριλαμβανομένων εταιρικών αναφορών, δημόσιων πηγών και εξειδικευμένων παρόχων δεδομένων ESG.
3. **Βαθμολόγηση Κατηγοριών ESG:**
 - Τα δεδομένα αναλύονται για τις τρεις βασικές κατηγορίες ESG: Περιβαλλοντική, Κοινωνική και Διακυβερνητική Απόδοση.
4. **Βάρη Κατηγοριών:**
 - Κάθε κατηγορία λαμβάνει βάρη ανάλογα με τη σημασία της για τον εν λόγω κλάδο.
5. **Κοινοποίηση με Εταιρείες:**
 - Η MSCI επικοινωνεί με τις εταιρείες για να επιβεβαιώσει και να επεξηγήσει δεδομένα.

6. Δημιουργία Βαθμολογίας:

- Με βάση τα παραπάνω, δημιουργείται η τελική βαθμολογία ESG για κάθε επιχείρηση.

Η μεθοδολογία είναι διαφανής και προσφέρει μια ολοκληρωμένη εικόνα της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων, επιτρέποντας στους επενδυτές να λαμβάνουν αποφάσεις με βάση τα ESG κριτήρια.

Εικόνα 4 Εύρος Βαθμολόγησης MSCI¹⁴

5.4 Η Αξιολόγηση της REFINITIV

Η Refinitiv αποτελεί μέρος του ομίλου του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου (LSEG) και είναι ένας από τους μεγαλύτερους παρόχους χρηματοοικονομικών δεδομένων και υποδομών. Έχει πάνω από 40.000 πελάτες και 400.000 τελικούς χρήστες σε 190 χώρες.

Η βάση δεδομένων ESG της Refinitiv καλύπτει το 70% της παγκόσμιας κεφαλαιοποίησης της αγοράς. Με βάση τα δεδομένα που συλλέγει η Refinitiv, οι εταιρείες λαμβάνουν μια βαθμολογία, η οποία μεταφράζεται σε ένα βαθμό με γράμμα, με το A+ να είναι ο υψηλότερος δυνατός βαθμός και το D- ο χαμηλότερος.

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί από τη βάση δεδομένων ένα πλήθος δεικτών, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στο ESG Score (“ESGS”) και ESG Combined Score (“ESGCS”), το οποίο είναι ένας συνδυασμός των ακόλουθων μετρήσεων:

¹⁴ MSCI Official Web Site

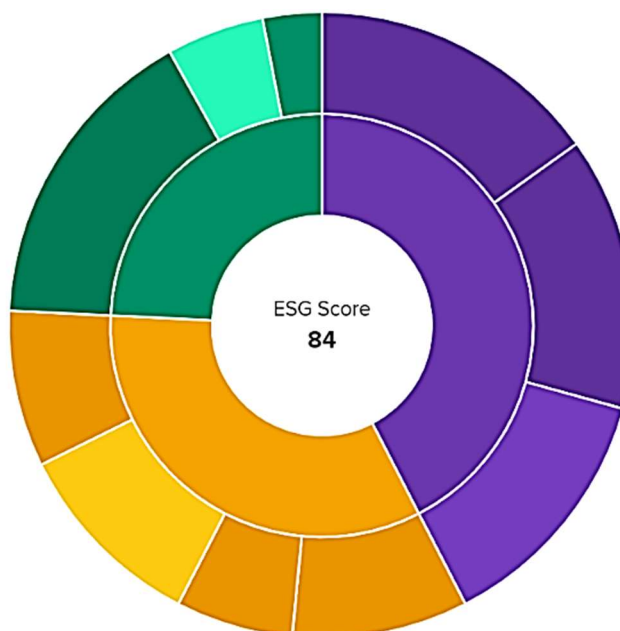
ESG Score, το οποίο συνυπολογίζει τα 186 πιο σχετικά μέτρα ESG με βάση εκτιμήσεις σχετικά με τη σημαντικότητα, τη διαθεσιμότητα δεδομένων και τη συνάφεια του κλάδου. ESG Controversy Score, το οποίο μειώνει τη βαθμολογία ESG επιδόσεων βάσει αρνητικών δημοσιευμάτων. Για την ποιότητα των δεδομένων, η Refinitiv χρησιμοποιεί έναν συνδυασμό αλγοριθμικών διαδικασιών για να διασφαλίσει τη πλησιέστερη στο 100% ποιότητα των δεδομένων. Επιπλέον, για τη διαχείριση του Αμοιβαίου Κεφαλαίου χρησιμοποιούνται δεδομένα σχετικά με τα κριτήρια ESG που προέρχονται από βάσεις τρίτων εξειδικευμένων και αναγνωρισμένων παρόχων δεδομένων, ή/και των Εκθέσεων Βιωσιμότητας των εταιρειών/εκδοτών

Mytilineos SA ESG

score: **84/100**

Based on Mytilineos SA's self-reported FY 2022 data

Environment ⓘ	86
Emissions	90
Resource Use	97
Innovation	71
Social ⓘ	83
Human Rights	91
Product Responsibility	94
Workforce	59
Community	97
Governance ⓘ	82
Management	94
Shareholders	39
CSR Strategy	83

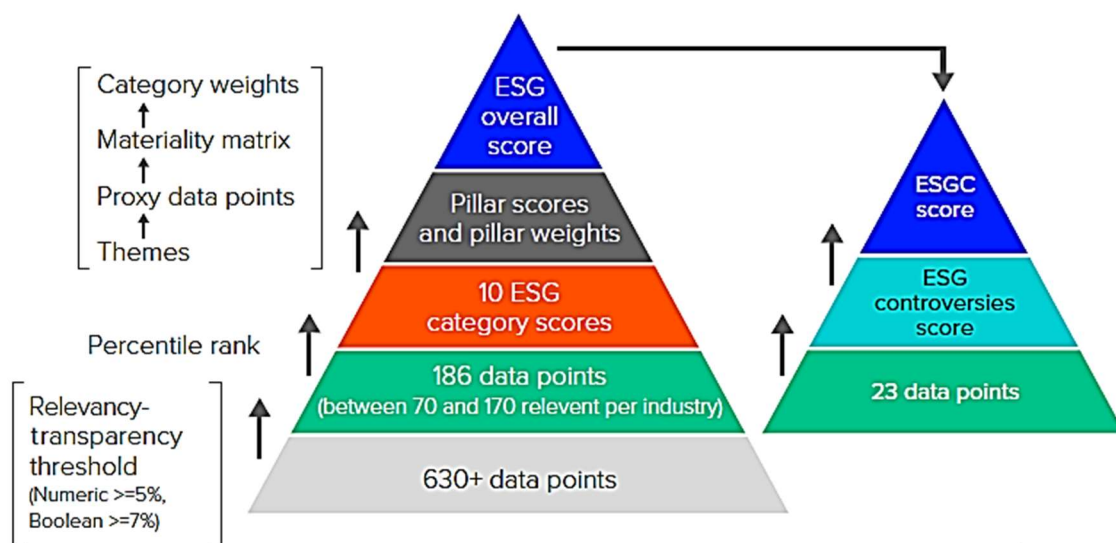

5.4.1 Επισκόπηση Βαθμολογίας

Το Refinitiv καταγράφει και υπολογίζει πάνω από 630 εταιρικά μέτρα ESG, εκ των οποίων ένα υποσύνολο 186 από τα πιο συγκρίσιμα ανά κλάδο. Αυτά ομαδοποιούνται σε 10 κατηγορίες και απαρτίζουν τις τρεις βαθμολογίες πυλώνα για τη τελική βαθμολογία ESG, η οποία είναι και μια αντανάκλαση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας ESG της εταιρείας με βάση της πληροφορίες που έχουν δημοσιοποιηθεί.

¹⁵ Refinitiv Official Web Site

Οι βαθμολογίες των κατηγοριών συγκεντρώνονται σε τρεις βαθμολογίες πυλώνες— περιβαλλοντική, κοινωνική και εταιρική διακυβέρνηση. Η βαθμολογία του κάθε πυλώνα είναι ένα σχετικό άθροισμα των βαρών της κατηγορίας, τα οποία ποικίλλουν ανά κλάδο για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές κατηγορίες. Για τη κατηγορία της διακυβέρνησης, τα βάρη παραμένουν ίδια σε όλους τους κλάδους. Τα βάρη των πυλώνων κανονικοποιούνται σε ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 0 και 100.

Εικόνα 5 Απεικόνιση τρόπου βαθμολόγησης της Refinitiv

5.4.2 Βαθμολόγηση των 10 Κατηγοριών

Η μεθοδολογία βαθμολόγησης της εκατοστιαίας κατάταξης (Percentile Rank) υιοθετείται για τον υπολογισμό των βαθμολογιών των 10 κατηγοριών (σχετικός πίνακας 2). Βασίζεται σε τρεις παράγοντες:

- Πόσες εταιρείες είναι χειρότερες από την εξεταζόμενη;
- Πόσες εταιρείες έχουν την ίδια αξία;
- Πόσες εταιρείες έχουν αξία γενικά;

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Η εκατοστιαία βαθμολογία κατάταξης βασίζεται στην κατάταξη και επομένως δεν είναι πολύ ευαίσθητη σε ακραίες τιμές. Ο τύπος που χρησιμοποιείται είναι :

$$\text{score} = \frac{\text{no. of companies with a worse value} + \frac{\text{no. of companies with the same value included in the current one}}{2}}{\text{no. of companies with a value}}$$

Παράδειγμα υπολογισμού :

Description	JKL	ABC
No. of companies with worse value	10	9
No. of companies with same value	1	1
No. of companies with value	11	11

Company name	Eikon code	DFO codes	Value	Score	Year
JKL	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.000005	0.954545	(10+(1/2))/11
ABC	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.000123	0.863636	(9+(1/2))/11
LMN	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.000182	0.772727	(8+(1/2))/11
PQR	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.000189	0.681818	(7+(1/2))/11
ENR	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.00019	0.590909	(6+(1/2))/11
MSE	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.000211	0.5	(5+(1/2))/11
MNO	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.000218	0.409091	(4+(1/2))/11
EMJ	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.000314	0.318182	(3+(1/2))/11
UVW	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.000438	0.227273	(2+(1/2))/11
CBD	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.001081	0.136364	(1+(1/2))/11
PSF	TR.AnalyticCo2	ENERO03V	0.001142	0.045455	(0+(1/2))/11

Πίνακας 2 Παράδειγμα Υπολογισμού Βαθμολόγησης Κατηγορίας

Industry group	Environmental			Social				Governance			ESG scores
	Emission	Innovation	Resource use	Human rights	Product responsibility	Workforce	Community	Management	Shareholders	CSR strategy	
Water and related utilities	0.15	0.13	0.15	0.05	0.04	0.13	0.09	0.17	0.05	0.03	
ABC	0.66	0.00	0.44	0.05	0.58	0.89	0.34	0.99	0.84	0.56	0.571146184
CBD	0.71	0.96	0.38	0.00	0.69	0.66	0.70	0.37	0.01	0.56	0.547913483
DEF	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.57	0.11	0.21	0.14	0.54	0.150536652
EFG	0.00	0.31	0.03	0.00	0.00	0.25	0.59	0.59	0.94	0.00	0.327824384
EMJ	0.87	0.31	0.68	0.20	0.86	0.84	0.93	0.33	0.87	0.68	0.639400132
EMQ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.30	0.02	0.58	0.08	0.01	0.194782046
ENR	0.92	0.81	0.85	0.75	0.97	0.93	0.66	0.40	0.49	0.88	0.758319427
GPD	0.24	0.31	0.00	0.00	0.17	0.02	0.16	0.56	0.56	0.00	0.223443757
HIJ	0.61	0.31	0.50	0.65	0.42	0.80	0.80	0.43	0.27	0.37	0.54146808
IBD	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.30	0.51	0.49	0.00	0.145388367

Πίνακας 3 Βαθμολόγηση των 10 κατηγοριών

5.5 Η Αξιολόγηση ATHEX

Το Χρηματιστήριο Αθηνών έχει υιοθετήσει πρωτοβουλίες για την αξιολόγηση των πρακτικών των εισηγμένων εταιρειών σε θέματα ESG (Περιβάλλον, Κοινωνία, Διακυβέρνηση). Μια σημαντική πρωτοβουλία είναι η δημιουργία του Δείκτη ATHEX ESG, ο οποίος παρακολουθεί τη χρηματιστηριακή απόδοση των εισηγμένων εταιρειών που εφαρμόζουν και προβάλλουν τις πρακτικές τους σε θέματα ESG. Ο δείκτης αυτός αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για την προώθηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας σε θέματα βιωσιμότητας στην ελληνική αγορά.

Επιπλέον, το Χρηματιστήριο Αθηνών έχει αναπτύξει τον "Οδηγό Αναφοράς ESG", ο οποίος ενθαρρύνει και βελτιώνει τις πρακτικές αναφοράς ESG των εισηγμένων εταιρειών. Αυτός ο οδηγός παρέχει στις εταιρείες τα μέσα για να βελτιώσουν την απόδοσή τους σε θέματα ESG και να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά αυτές τις πληροφορίες με τους επενδυτές. Ο οδηγός βασίζεται σε πρακτικές που περιγράφονται σε διεθνείς οδηγίες βιωσιμότητας και πλαίσια αναφοράς όπως τα SASB, GRI, CDP και τον Ελληνικό Κώδικα Βιωσιμότητας, καθώς και υπάρχουσες πρακτικές αποκάλυψης ESG στην ελληνική αγορά

Ο υπολογισμός του Δείκτη ATHEX ESG βασίζεται σε μια συγκεκριμένη μεθοδολογία:

1. **Αριθμός Συνιστωσών:** Ο δείκτης περιλαμβάνει 60 εταιρείες.
2. **Τύπος Δείκτη:** Βασίζεται στην κεφαλαιοποίηση βάρους.
3. **Αρχική Τιμή:** 1,000 μονάδες.
4. **Έναρξη Υπολογισμού:** Ξεκίνησε στις 2 Αυγούστου 2021.
5. **Επανεξέταση:** Πραγματοποιείται εξαμηνιαία (Μάιος, Νοέμβριος).
6. **Carrying (Οριο Βάρους):** Επιβάλλεται εξαμηνιαία (Ιούνιος, Δεκέμβριος).
7. **Αξιολόγηση ESG:** Οι εισηγμένες εταιρείες στο Χρηματιστήριο Αθηνών αξιολογούνται βάσει της διαφάνειας που επιδεικνύουν στους δείκτες του "Οδηγού Αποκάλυψης Πληροφοριών ESG" σύμφωνα με τη "Μεθοδολογία Διαφάνειας ESG". Κάθε εταιρεία λαμβάνει έναν τελικό βαθμό, γνωστό ως "Βαθμολογία Διαφάνειας ESG".

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

8. **Κριτήρια Επιλεξιμότητας:** Εταιρείες που είναι εισηγμένες στην Κύρια Αγορά του ATHEX, με ελάχιστο ελεύθερο κεφάλαιο μεγαλύτερο από 15% και "Βαθμολογία Διαφάνειας ESG" ίση ή μεγαλύτερη από 30%.
9. **Διαδικασία Επιλογής:** Οι εταιρείες που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας κατατάσσονται σε φθίνουσα σειρά βάσει της βαθμολογίας ESG τους. Οι πρώτες 60 εταιρείες της κατάταξης συμπεριλαμβάνονται στη σύνθεση του δείκτη.
10. **Διαδικασία Βάρους:** Υιοθετείται μια μεθοδολογία για τον καθορισμό του βάρους κάθε συνιστώσα στη συνολική κεφαλαιοποίηση του δείκτη, λαμβάνοντας υπόψη την "Βαθμολογία Διαφάνειας ESG" κάθε εταιρείας. Η κεφαλαιοποίηση κάθε εταιρείας βαρύνεται με έναν παράγοντα που προκύπτει από το γινόμενο του Διαθέσιμου Κεφαλαίου με την "Βαθμολογία Διαφάνειας ESG". Το μέγιστο βάρος κάθε συνιστώσα περιορίζεται στο 10% της συνολικής κεφαλαιοποίησης του δείκτη (διαδικασία Capping).

Η Αθηναϊκή Χρηματιστηριακή Αγορά (ATHEX) έχει δημιουργήσει έναν δείκτη ESG, ο οποίος αξιολογεί τις εταιρείες βάσει περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διοικητικών παραμέτρων. Αυτή η πρωτοβουλία ακολουθεί μια κοινή προσπάθεια του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών για την ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας βαθμολόγησης ESG, στηριζόμενης σε μη χρηματοοικονομικά δεδομένα που δημοσιεύονται από τις εταιρείες.

Η ανάλυση των ευρημάτων από την αρχική μελέτη της ESG πρακτικής στις εταιρείες έδειξε μια σημαντική τάση βελτίωσης στην αναφορά μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και την αξιοποίηση των σχετικών μετρικών. Αυτό ενθάρρυνε τη δημιουργία ενός αρχικού μηχανισμού ESG scoring. Στόχος είναι η περαιτέρω κινητοποίηση της επενδυτικής κοινότητας και των εισηγμένων εταιρειών προς μια πιο διαφανή διάδοση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Η Αθηναϊκή Χρηματιστηριακή Αγορά έχει επίσης δημιουργήσει το ATHEX ESG Data Portal, το οποίο λειτουργεί ως κεντρική βάση δεδομένων για τις μετρήσεις ESG των εισηγμένων και μη εταιρειών. Οι εταιρείες μπορούν να συνεισφέρουν δεδομένα και να

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

παρουσιάσουν τις προσπάθειές τους σε θέματα ESG, ενώ οι επενδυτές και άλλοι ενδιαφερόμενοι μέσω Αθηναϊκή Χρηματιστηριακή Αγορά (ATHEX) έχει αναπτύξει έναν δείκτη ESG, ο οποίος αξιολογεί εταιρείες βάσει περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διοικητικών κριτηρίων. Η δημιουργία αυτού του δείκτη ήταν αποτέλεσμα μιας κοινής πρωτοβουλίας του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών, και βασίστηκε σε μια μελέτη από το Εργαστήριο Επενδυτικών Εφαρμογών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για το βαθμό αναγνώρισης της ESG τάσης από εισηγμένες εταιρείες..

Επιπρόσθετα, η ATHEX έχει εγκαινιάσει το ATHEX ESG Data Portal, το οποίο αποτελεί την κεντρική βάση δεδομένων για τα ESG στοιχεία των ελληνικών εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών. Οι εταιρείες συνεισφέρουν δεδομένα στο πόνταλ και ταυτόχρονα μπορούν να παρουσιάσουν τις ESG προσπάθειές τους και να συγκριθούν με τις ομόλογές τους. Οι επενδυτές και άλλοι ενδιαφερόμενοι έχουν πρόσβαση σε συγκεντρωμένες και συγκρίσιμες πληροφορίες σχετικά με τις ESG αναλύσεις των εταιρειών

5.6 Τα βασικότερα πλαίσια αναφοράς ESG

Τα πλαίσια αναφοράς ESG (Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά, και Διακυβέρνησης) είναι σημαντικά εργαλεία για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας και της κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων. Αυτά τα πλαίσια παρέχουν κατευθύνσεις και πρότυπα για την αναφορά των εταιρειών σχετικά με τις ESG πρακτικές τους, βοηθώντας τους επενδυτές, τους καταναλωτές, και άλλους ενδιαφερόμενους να κάνουν πιο ενημερωμένες αποφάσεις. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικά από τα πιο διαδεδομένα πλαίσια αναφοράς ESG

5.6.1 GRI (Global Reporting Initiative)

- **Περιγραφή:** Το GRI είναι ένα διεθνές ανεξάρτητο πρότυπο που βοηθάει τις επιχειρήσεις, τις κυβερνήσεις, και άλλους οργανισμούς να κατανοήσουν και να αναφέρουν τις επιπτώσεις τους σε θέματα βιωσιμότητας.
- **Χρήση:** Παρέχει ένα σύνολο από καθολικά πρότυπα για την αναφορά περιβαλλοντικών, κοινωνικών, και διακυβερνητικών θεμάτων.

5.6.2 SASB (Sustainability Accounting Standards Board)

- **Περιγραφή:** Το SASB αναπτύσσει και διατηρεί πρότυπα αναφοράς βιωσιμότητας που είναι βιομηχανικά ειδικά και εστιάζουν στα οικονομικά υλικά θέματα.
- **Χρήση:** Βοηθάει τις επιχειρήσεις να αναφέρουν εστιασμένα στοιχεία ESG που είναι πιθανό να επηρεάσουν την οικονομική απόδοση.

5.6.3 TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures)

- **Περιγραφή:** Το TCFD παρέχει συστάσεις για την εθελοντική αναφορά των χρηματοοικονομικών πληροφοριών σχετικά με το κλίμα, με στόχο τη βελτίωση της διαφάνειας στις αγορές κεφαλαίων.
- **Χρήση:** Επικεντρώνεται στις κλιματικές αλλαγές και πώς αυτές επηρεάζουν τις επιχειρήσεις, προσφέροντας ένα πλαίσιο για την αναφορά σχετικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών

5.6.4 CDP (Carbon Disclosure Project)

- **Περιγραφή:** Το CDP είναι μια παγκόσμια μη κερδοσκοπική οργάνωση που διαχειρίζεται το παγκόσμιο σύστημα αποκάλυψης για επιχειρήσεις, πόλεις, κράτη και περιοχές να διαχειρίζονται τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις.
- **Χρήση:** Επιτρέπει στις εταιρείες και τις πόλεις να αναφέρουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις, με έμφαση στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, τη χρήση νερού και την αποψίλωση των δασών.

5.6.5 PRI (Principles for Responsible Investment)

- **Περιγραφή:** Το PRI είναι μια παγκόσμια πρωτοβουλία επενδυτών που εργάζεται για να δημιουργήσει ένα πιο βιώσιμο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα μέσω της ενσωμάτωσης των θεμάτων ESG στις αποφάσεις επένδυσης.
- **Χρήση:** Παρέχει ένα πλαίσιο για τους επενδυτές για την ενσωμάτωση των ESG στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Κάθε ένα από αυτά τα πλαίσια έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες και εστιάζει σε διαφορετικές πτυχές των ESG θεμάτων. Η επιλογή του κατάλληλου πλαισίου αναφοράς

εξαρτάται από τους στόχους και τις ανάγκες της κάθε εταιρείας, καθώς και από τις προτιμήσεις των ενδιαφερομένων της.

5.7 Τα Ευρωπαϊκά Πλαίσια

Στην Ευρώπη, η αναφορά ESG (Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά, και Διακυβέρνησης) έχει αποκτήσει σημαντική προσοχή λόγω της αυξανόμενης ζήτησης για περισσότερη διαφάνεια και λογοδοσία από τις επιχειρήσεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει λάβει σημαντικά μέτρα για την ενίσχυση των προτύπων και των απαιτήσεων αναφοράς ESG, με στόχο την προώθηση της βιωσιμότητας και της κοινωνικής ευθύνης στον επιχειρηματικό κόσμο.

5.7.1 Οδηγία για την Αναφορά Μη Οικονομικών Πληροφοριών (NFRD)

Ένα σημαντικό βήμα ήταν η έκδοση της Οδηγίας για την Αναφορά Μη Οικονομικών Πληροφοριών (Non-Financial Reporting Directive - NFRD) το 2014, η οποία απαιτούσε από τις μεγάλες εταιρείες να συμπεριλάβουν στις ετήσιες εκθέσεις τους πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διακυβερνητικές τους πρακτικές.

5.7.2 Οδηγία για την Αναφορά Βιώσιμης Χρηματοδότησης (CSRD)

Πιο πρόσφατα, η ΕΕ προχώρησε στην αναθεώρηση και επέκταση της NFRD με την Οδηγία για την Αναφορά Βιώσιμης Χρηματοδότησης (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD), η οποία αναμένεται να εφαρμοστεί πλήρως τα επόμενα χρόνια. Η CSRD θα επεκτείνει τις απαιτήσεις αναφοράς σε περισσότερες εταιρείες και θα ενισχύσει την ποιότητα, τη συγκρισιμότητα και τη συνέπεια των πληροφοριών ESG που αναφέρονται.

5.7.3 Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την Βιωσιμότητα στις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (SFDR)

Επιπλέον, ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την Βιωσιμότητα στις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (Sustainable Finance Disclosure Regulation - SFDR) απαιτεί από τους χρηματοοικονομικούς φορείς να κάνουν αναφορές σχετικά με τις βιώσιμες επενδύσεις και τους κινδύνους βιωσιμότητας στις χρηματοοικονομικές τους προτάσεις.

5.7.4 Ευρωπαϊκός Ταξινομικός Κανονισμός

Ο Ευρωπαϊκός Ταξινομικός Κανονισμός αποτελεί έναν ακόμη σημαντικό μηχανισμό, που ορίζει κριτήρια για το ποιες δραστηριότητες μπορούν να θεωρηθούν ως οικολογικά βιώσιμες, προσφέροντας ένα κοινό γλωσσάριο που βοηθά τους επενδυτές να κατανοήσουν ποιες επενδύσεις είναι πραγματικά βιώσιμες.

Αυτές οι πρωτοβουλίες και κανονισμοί της ΕΕ αποσκοπούν στην ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας των επιχειρήσεων σε θέματα βιωσιμότητας, καθώς και στην προώθηση της μετάβασης προς μια πιο βιώσιμη οικονομία. Η συμμόρφωση με αυτά τα πρότυπα και κανονισμούς απαιτεί από τις εταιρείες να ενσωματώσουν τις αρχές της βιωσιμότητας στις επιχειρηματικές τους διαδικασίες και να βελτιώσουν την αναφορά τους σχετικά με τις ESG δραστηριότητες.

6 Δημιουργία Προστιθέμενης Αξίας ESG

Η χρήση του πλαισίου ESG μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους επενδυτές. Για τις επιχειρήσεις, ανοίγει την πρόσβαση σε μεγαλύτερη δεξαμενή κεφαλαίων και προάγει μια ισχυρότερη ταυτότητα μάρκας, ενώ οι επενδυτές μπορούν να επιδείξουν τις αξίες τους και συχνά να έχουν αποδόσεις που είναι παρόμοιες ή καλύτερες από τις παραδοσιακές προσεγγίσεις μέσω επενδύσεων που συνδέονται με μια μάρκα με επίκεντρο την ESG.

6.1 Προσφέρει Ανταγωνιστικό Πλεονέκτημα

Οι επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες ESG συχνά αποκτούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών τους. Για παράδειγμα, μια έρευνα του 2022 σε 1.062 κατοίκους των ΗΠΑ από τον πάροχο εργαλείων βιωσιμότητας, GreenPrint, διαπίστωσε ότι το 66% των καταναλωτών θα πλήρωναν περισσότερα χρήματα για να αγοράσουν προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον.

Παρομοίως, σε έρευνα 400 επαγγελματιών του τομέα της πληροφορικής που διεξήχθη το 2022 από την αμερικανική εταιρεία, TechTarget, που προσφέρει υπηρεσίες marketing, το 70% πιστεύει ότι η εταιρεία τους θα πλήρωνε πάνω από 5% πριμοδότηση τιμής για προϊόντα πληροφορικής από προμηθευτές που έχουν ισχυρές πρακτικές ESG.

Επιπλέον, οι μετρήσεις ESG που παρακολουθούνται και δημοσιεύονται από τις εταιρείες είναι σημαντικές για τους καταναλωτές, τους εργαζόμενους, τους δανειστές και τις ρυθμιστικές αρχές. Οι επιχειρηματικοί ηγέτες που καταβάλλουν προσπάθειες για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την προώθηση της ποικιλομορφίας, την προσφορά στην κοινότητα και παίρνουν θέση σε κοινωνικοοικονομικά ζητήματα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση του εμπορικού σήματος μιας εταιρείας.

6.2 Προσελκύει Επενδυτές και Κεφάλαια

Οι επενδυτές και οι δανειστές έλκονται όλο και περισσότερο από τις εταιρείες που επενδύουν σε ESG και χρησιμοποιούν τις γνωστοποιήσεις ESG για να προβάλουν τις προσπάθειές τους για βιωσιμότητα. Μια μελέτη της Gallup που δημοσιεύθηκε το 2022

διαπίστωσε ότι το 48% των επενδυτών ενδιαφέρονται για τα βιώσιμα επενδυτικά κεφάλαια. Την ίδια χρονιά, μια έρευνα της Dow Jones σε 200 επαγγελματίες του τομέα των επενδύσεων προέβλεψε ότι οι επενδύσεις ESG θα υπερδιπλασιαστούν τα επόμενα τρία χρόνια.

Η πανδημία, η κλιματική αλλαγή και η κατάχρηση των φυσικών πόρων έχουν αυξήσει τις ανησυχίες του κοινού, οδηγώντας τους επενδυτές να εστιάζουν σε βιώσιμες επιχειρήσεις και να αποφεύγουν εκείνες με παρωχημένες πρακτικές, όπως αθέμιτοι μισθοί, επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα, μη βιώσιμες γεωργικές μέθοδοι και κατασκευή μη ανακυκλώσιμων προϊόντων.

Παρέχοντας, λοιπόν, μια ολοκληρωμένη εικόνα των πρακτικών τους, οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες ESG μπορούν να επηρεάσουν τις επενδυτικές αποφάσεις και να επιτρέψουν στους επενδυτές να επιλέξουν μια εταιρεία που προσφέρει ένα βιώσιμο μέλλον με χαμηλό προφίλ κινδύνου.

6.3 Βελτιώνει τις Οικονομικές Επιδόσεις

Η εφαρμογή μιας στρατηγικής ESG δεν προσελκύει μόνο τους επενδυτές αλλά βελτιώνει επίσης τη συνολική οικονομική απόδοση μιας επιχείρησης. Ακόμα και μικρά βήματα προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας – όπως η κατάργηση του χαρτιού, η ανακύκλωση ή η μετάβαση σε ενεργειακά αποδοτικές πρακτικές – μπορούν να οδηγήσουν σε αυξημένη απόδοση της επένδυσης και εξοικονόμηση κόστους.

Για να συμβαδίζουν με τα προγράμματα ESG, οι εταιρείες χρειάζεται να παρακολουθούν βασικές μετρήσεις – όπως η κατανάλωση ενέργειας, η χρήση πρώτων υλών και η επεξεργασία αποβλήτων – που μπορούν τελικά να οδηγήσουν σε μειωμένους λογαριασμούς ενέργειας και μείωση του κόστους.

Για παράδειγμα, το 2020, η Nestle δεσμεύτηκε να επενδύσει έως και 1,9 δισεκατομμύρια ευρώ έως το 2025 για τη μετάβαση από τα συμβατικά πλαστικά σε ανακυκλωμένα πλαστικά τροφίμων. Η κίνηση αυτή αναμένεται να βοηθήσει τη Nestle να μειώσει το αποτύπωμα άνθρακα, να μειώσει τα έξοδα συμμόρφωσης και να μετριάσει τους κινδύνους σε περιοχές με αυστηρότερους κανονισμούς για τις πλαστικές συσκευασίες.

6.4 Χτίζει την Αφοσίωση των Πελατών

Οι σημερινοί κοινωνικά ευαισθητοποιημένοι καταναλωτές θέλουν να γνωρίζουν τι κάνουν οι επιχειρήσεις που υποστηρίζουν για το γενικότερο καλό. Σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε η Accenture το 2021 σε περισσότερους από 25.000 καταναλωτές σε 22 χώρες, το 50% είχε αναπροσαρμόσει τις προτεραιότητές του κατά την αγορά προϊόντων ως αποτέλεσμα της πανδημίας. Αυτοί οι καταναλωτές είναι πρόθυμοι να πληρώσουν επιπλέον για μάρκες που ευθυγραμμίζονται με τις αξίες τους και είναι πιο πιστοί σε οργανισμούς που συμπεριφέρονται καλά στους ανθρώπους.

Ως εκ τούτου, οι εταιρείες που τηρούν τις αρχές ESG μπορούν να προσελκύσουν και να διατηρήσουν περισσότερους πελάτες με τη διαφάνεια και την αποτελεσματική κοινοποίηση των προσπαθειών τους για ESG στους πελάτες.

6.5 Κάνει τις Λειτουργίες της Εταιρείας Βιώσιμες

Οι εταιρείες που επενδύουν σε πρωτοβουλίες ESG μπορούν να διατηρήσουν και να προσαρμοστούν σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο τοπίο. Μπορούν, για παράδειγμα, να εντοπίζουν καλύτερα τις ευκαιρίες εξοικονόμησης κόστους και να απολαμβάνουν χαμηλότερη κατανάλωση ενέργειας, μειωμένη σπατάλη πόρων και συνολική μείωση του λειτουργικού κόστους.

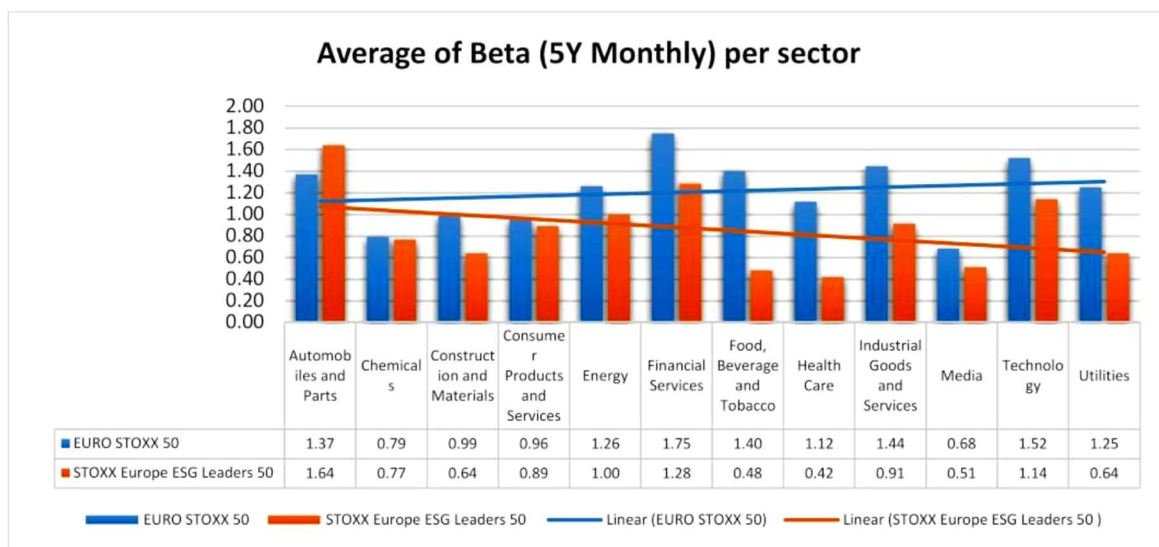
Παρόλο που η υποβολή εκθέσεων ESG είναι επί του παρόντος υποχρεωτική για τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες σε ορισμένες δικαιοδοσίες, γίνεται όλο και πιο σημαντική για τις εταιρείες σε όλο το εταιρικό τοπίο. Οι εταιρείες που παραβλέπουν τώρα τις πολιτικές ESG ενδέχεται να έχουν να αντιμετωπίσουν αργότερα νομικά, κανονιστικά ζητήματα, αλλά και ζητήματα φήμης και συμμόρφωσης.

7 Τι λένε οι Μελέτες

Πρόσφατη μελέτη (The Impact of ESG Performance on the Financial Performance of European Area Companies: An Empirical Examination, 2022) εξέτασε εμπειρικά εάν μπορεί να τεκμηριωθεί μια σχέση μεταξύ της καλής απόδοσης ESG και της καλής οικονομικής κατάστασης των εταιρειών. Για ένα δείγμα των κορυφαίων 50 ευρωπαϊκών εταιρειών όσον αφορά τις επιδόσεις ESG (STOXX Europe ESG Leaders 50 Index), που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων, συγκεκριμένα αυτοκίνητα, καταναλωτικά προϊόντα, ενέργεια, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, βιομηχανία κ.λπ. για να δουν ποιο πλαίσιο ESG χρησιμοποιούν για να παρακολουθούν την απόδοσή τους. Στη συνέχεια, εξετάστηκε εάν υπάρχει ένα πρότυπο καλύτερης οικονομικής απόδοσης σε σύγκριση με άλλες μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες. Τα αποτελέσματά μας έδειξαν ότι μια τέτοια σύνδεση φαίνεται να υπάρχει τουλάχιστον για ορισμένες συγκεκριμένες παραμέτρους, ενώ για άλλες, ένας τέτοιος ισχυρισμός δεν μπορεί να υποστηριχθεί.

Υπολογίστηκαν πέντε δείκτες, δηλαδή το Beta, Συνολικό Χρέος/ Ίδια Κεφάλαια, Περιθώριο Κέρδους, Απόδοση Ενεργητικού και Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων, κατά μέσο όρο ανά τομέα.

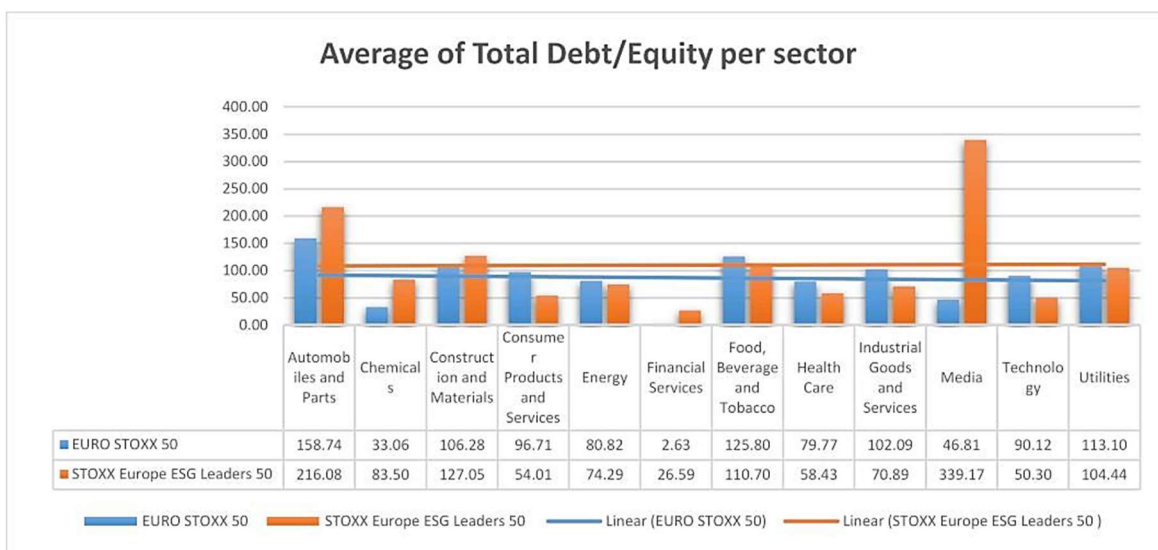
Από την ανάλυσή, παρατηρήθηκε ότι, γενικά, οι εταιρείες με καλή απόδοση ESG τείνουν να έχουν χαμηλότερο beta και, επομένως, χαμηλότερο κίνδυνο. Ωστόσο, αυτό δεν διαπιστώθηκε ότι ισχύει για τις εταιρείες του κλάδου της αυτοκινητοβιομηχανίας.

Εικόνα 6 Μέσος Όρος Beta ανά κλάδο

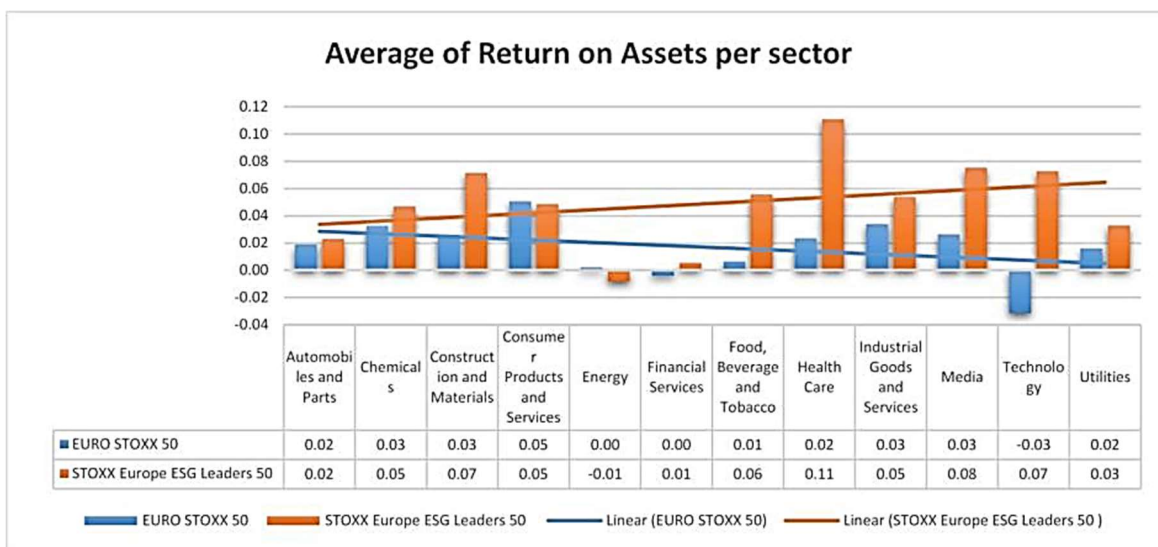
«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Η ανάλυσή έδειξε ότι η αναλογία D/E βρίσκεται σε παρόμοια επίπεδα, ανεξάρτητα από το εάν οι εταιρείες έχουν καλές επιδόσεις ESG (Εικόνα 7) στον ίδιο τομέα, εκτός από τις εταιρείες μέσωσων ενημέρωσης, όπου το ESG έδειξε μεγαλύτερη μόχλευση από τις υπόλοιπες. Αυτό το αποτέλεσμα συμφωνεί και με σχετική μελέτη (Lindkvist, L.; Saric, O. Sustainability Performance and Capital Structure An Analysis of the Relationship. Ph.D. Thesis, Department of Business Administration, Umeå School of Business, Economics and Statistics, Umeå, Sweden, 2020) ότι όταν πρόκειται για την ικανότητα μιας εταιρείας να αντλεί μετρητά ή τη κεφαλαιακή της δομή, η απόδοση ESG δεν είναι κρίσιμη.

Εικόνα 7 Μέσος Όρος D/E ανά Κάδο

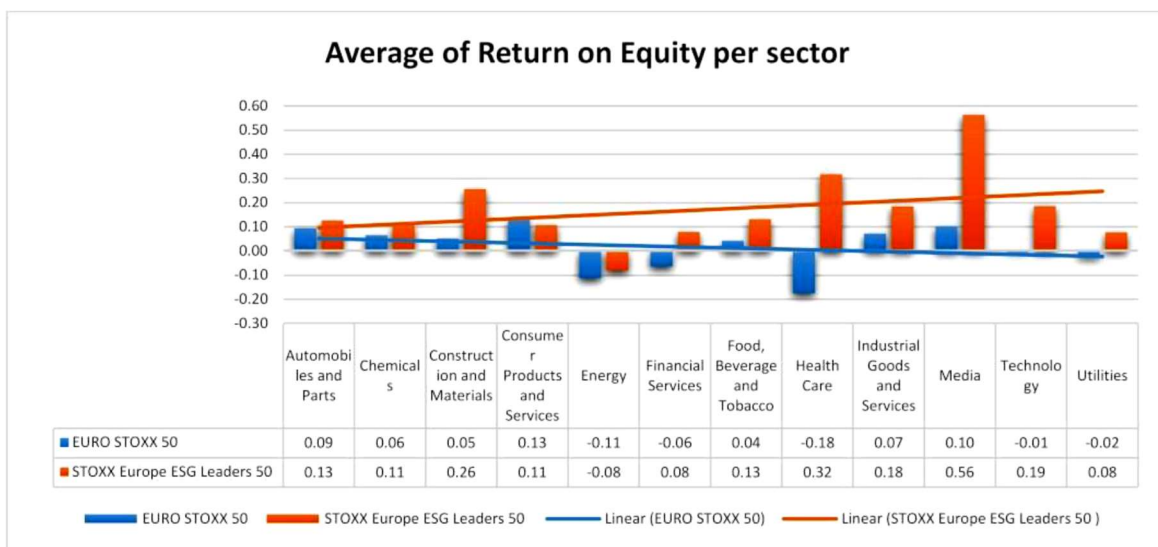
Η απόδοση περιουσιακών στοιχείων (ROA) μετρά την κερδοφορία μιας εταιρείας στο σύνολο του ενεργητικού της. Από την ανάλυσή , διαπιστώθηκε ότι υπάρχει σαφής υπεροχή στην κερδοφορία των εταιρειών που έχουν καλές επιδόσεις ESG σε όλους τους τομείς . Αυτό το αποτέλεσμα συμφωνεί με το εύρημα σχετικής μελέτης (Velte, P. Does ESG performance have an impact on financial performance? Evidence from Germany. J. Glob. Responsib. 2017, 8,) όπου προτείνεται ένας θετικός αντίκτυπος της απόδοσης ESG στο ROA.

Εικόνα 8 Μέσος Όρος ROA ανά Κλάδο

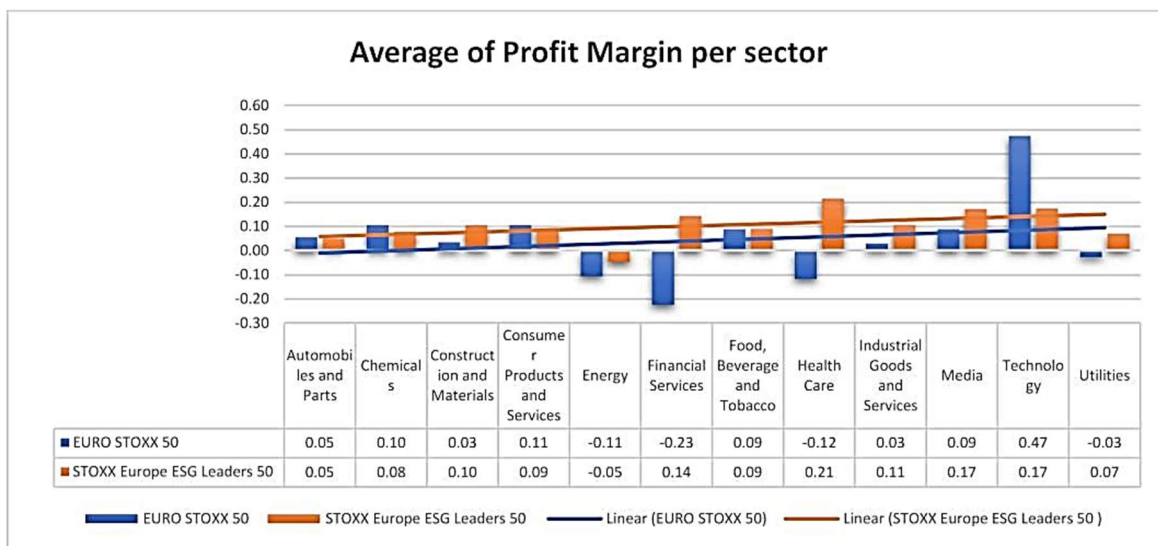
Η ανάλυση έδειξε, όπως και με το ROA, ότι οι εταιρείες με καλή απόδοση ESG έχουν καλύτερη απόδοση ιδίων κεφαλαίων από τις άλλες. Ακόμη και στους τομείς με αρνητικές αποδόσεις, όπως ο τομέας της ενέργειας, οι ηγέτες ESG επιδεικνύουν μικρότερη αρνητική απόδοση ιδίων κεφαλαίων από τους άλλους. Τα ευρήματά μας σχετικά με τη σχέση μεταξύ ROA και ROE είναι σύμφωνα με το έργο της De Lucia (De Lucia, C.; Pazienza, P.; Bartlett, M. Does Good ESG Lead to Better Financial Performances by Firms? Machine Learning and Logistic Regression Models of Public Enterprises in Europe. Sustainability 2020, 12, 5317), η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα, χρησιμοποιώντας τεχνικές μηχανικής μάθησης, ότι η οικονομική απόδοση μιας επιχείρησης βελτιώνεται ως αποτέλεσμα του καλού ESG.

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Εικόνα 9 Μέσος Όρος ROE ανά Κλάδο

Η εξέτασή μας δεν δείχνει μια σαφή σχέση μεταξύ του περιθωρίου κέρδους και της απόδοσης ESG. Σε ορισμένους τομείς, οι ηγέτες ESG φαίνεται να έχουν υψηλότερο περιθώριο κέρδους, ενώ σε άλλους, ισχύει το αντίθετο.

Εικόνα 10 Μέσος Όρος Κέρδους ανά Κλάδο

Όσον αφορά τα αποτελέσματα σχετικά με τη συσχέτιση μεταξύ της απόδοσης ESG και των οικονομικών αποτελεσμάτων, η μελέτη μας έδειξε ότι ο συντελεστής βήτα, ένα πολύ ευρέως χρησιμοποιούμενο μέτρο για τον κίνδυνο των μετόχων, τείνει να είναι χαμηλότερο σε εταιρείες με ισχυρές επιδόσεις ESG, υπονοώντας έτσι συγκριτικά χαμηλότερος

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

κίνδυνος μετοχών. Ωστόσο, οι εταιρείες στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας αποτελούν εξαίρεση.

Όσον αφορά την αναλογία D/E, η μελέτη μας αποκάλυψε ότι, εκτός από τις εταιρείες μέσω ενημέρωσης των οποίων οι ηγέτες ESG παρουσιάζουν σχετικά καλύτερο D/E, δεν φαίνεται να επηρεάζεται ρητά από την απόδοση ESG.

Αυτό το αποτέλεσμα είναι σύμφωνο με μελέτες που υποδηλώνουν ότι η απόδοση ESG δεν είναι κρίσιμος παράγοντας για την αποτελεσματικότητα της κεφαλαιακής διάρθρωσης μιας εταιρείας ή την ικανότητά της να αντλεί κεφάλαια. Επιπλέον, η μελέτη μας έδειξε ότι σε ορισμένους τομείς, οι επιχειρήσεις με ισχυρές επιδόσεις ESG, γενικά, παρουσιάζουν μεγαλύτερο περιθώριο κέρδους, αλλά αυτό δεν διαπιστώθηκε ότι ισχύει για όλους τους τομείς.

Τέλος, η ανάλυσή μας αποκάλυψε μια σαφή κυριαρχία στην κερδοφορία των εταιρειών που έχουν καλές επιδόσεις ESG σε σχέση με τις υπόλοιπες, σε όλους τους τομείς.

Αντίστοιχη μελέτη Relationship between ESG and corporate financial performance in the energy sector: empirical evidence from European companies (Georgia Makridou et al., 2023) στοχεύει στη διερεύνηση της επίδρασης του ESG στη κερδοφορία των ενεργειακών εταιρειών μέσω της απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων αναλύοντας τη συνδυασμένη βαθμολογία και τις επιμέρους διαστάσεις του ESG.

Τα εμπειρικά ευρήματα αποκάλυψαν ότι η κερδοφορία των ενεργειακών εταιρειών είναι οριακή και επηρεάζονται αρνητικά από την απόδοση του ESG. Ενώ ανεξάρτητη αξιολόγηση των υποσυστατικών ESG ανέφερε ότι η περιβαλλοντική ευθύνη έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις.

Άλλη μελέτη Wang, Z. and Sarkis, J. (2017), “Corporate social responsibility governance, outcomes, and financial performance”, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η βιωσιμότητα θα μπορούσε να αυξήσει την αξία της επιχείρησης, η οποία μεταφράζεται σε καλύτερη απόδοση της επιχείρησης ενώ η μελέτη Friede, G., Busch, T. and Bassen, A. (2015), “ESG and financial performance: aggregated evidence from more than 2000 empirical studies”, Journal of Sustainable Finance and Investment αναφέρει ότι το 90% δείγματος

2.200 μελετών έδειξαν ότι η βιωσιμότητα επηρέασε θετικά την αποδοτικότητα των εταιρειών.

Άλλες έρευνες όπως του Ruan, L. and Liu, H. (2021), “Environmental, social, governance activities and firm performance: evidence from China”, αποκαλύπτουν ότι οι πρακτικές ESG βλάπτουν την εταιρική απόδοση.

Άλλες μελέτες όπως των La Torre, M., Leo, S. and Panetta, I.C. (2021), “Banks and environmental, social and governance drivers: follow the market or the authorities?”. δεν βρήκαν καμία σχέση μεταξύ ESG και οικονομικών αποδόσεων.

Η μελέτη Ozparlak, G. (2022), “Does ESG disclosure of companies impact their financial performance?”, Economic and Financial Analysis of Global and National Developments εξέτασε τον αντίκτυπο του ESG στην οικονομική απόδοση 103 εταιρειών εισηγμένων στον δείκτη S&P 500 μεταξύ 2015 και 2021 χρησιμοποιώντας λογιστικές μετρήσεις και μετρήσεις που βασίζονται στην αγορά, διαπίστωσε ότι το ESG δεν επηρεάζει την απόδοση των εταιρειών ωστόσο, η περιβαλλοντική πολιτική (E) ευθύνει επηρεάζει την προστιθέμενη αξία των επιχειρήσεων αλλά όχι το ROA και το ROE των εταιρειών.

8 Σύγκριση Ελληνικών Οικονομικών Δεικτών

Στις παραγράφους που ακολουθούν θα γίνει σύγκριση βασικών οικονομικών δεικτών εταιρειών εισηγμένων στο ΧΑΑ με συγκεκριμένα κριτήρια, ώστε να μπορέσουμε να βγάλουμε συμπεράσματα για τις επιπτώσεις των πολιτικών ESG σε οικονομικούς δείκτες των εταιρειών.

8.1 Το δείγμα και η μεθοδολογία

Το προς εξέταση δείγμα που επιλέχθηκε είναι οι εταιρείες που ανήκουν στον δείκτη ΑΤΗΕΧ του ΧΑΑ, οι οποίες κατηγοριοποιήθηκαν ανά κλάδο για να προκύψει ο κάτωθι πίνακας.

Α.Α	Κωδικός	Κλάδος	Πλήθος (Εισηγμένες)
1	BRIQ PROPERTIES A.E.E.A.Π (ΚΟ)	Α.Ε.Ε.Α.Π. Επαγγελματικών Χώρων	1
2	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	Αεροπορικές Εταιρίες	1
3	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	Άλλα Οικοδομικά Υλικά	3
4	ΑΛΟΥΜΥΛ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΛΟΥΜΙΝ.ΑΕ	Αλουμίνιο	1
5	COCA-COLA HBC AG	Αναψυκτικά	1
6	ΙΝΤΕΡΛΑΪΦ Α.Α.Ε.Γ.Α.	Ασφάλειες Ιδιοκτησίας & Ζημιών	1
7	FOURLIS A.E. (ΚΟ)	Διαφοροποιημένοι Έμποροι	2
8	JUMBO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡ. ΕΤ. (ΚΟ)	Παιχνίδια	1
9	ALPHA TRUST HOLDINGS	Διαχείριση Κεφαλαίων & Θεματοφύλακες	2
10	HELLENIC ENERGY Ανών.Ετ. Συμμετ	Διυλιστήρια & Εμπορία Πετρελαιοειδών	4
11	ΕΛΙΝΟΪΛ Α.Ε. (ΚΟ)	Διυλιστήρια & Εμπορία Πετρελαιοειδών	
12	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	Διυλιστήρια & Εμπορία Πετρελαιοειδών	
13	ΡΕΒΟΙΛ Α.Ε.Ε.Π	Διυλιστήρια & Εμπορία Πετρελαιοειδών	
14	ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε. (ΚΟ)	Είδη Προσωπ. Φροντ.	2
15	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΑΒΕΕ ΑΓΑΘΩΝ	Είδη Προσωπ. Φροντ.	
16	Π. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.Β.Ε. (ΚΟ)	Εμπορικά Οχήματα & Ανταλλακτικά	1
17	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	Εναλλακτικός Ηλεκτρ.	1
18	Εμπ.εισ.αυτ./των,δίτροχων αε	Εξειδ/νο Λιαν. Εμπ.	4
19	SPACE HELLAS Α.Ε. (ΚΟ)	Εξοπλισμός Τηλ/νίων	1
20	ΕΛ/ΚΑ ΧΡΗΜ/ΡΙΑ- ΧΑ Α.Ε ΣΥΜ/ΧΩΝ	Επενδυτικ. Υπηρεσίες	1
21	ALPHA TRUST-ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.Ε.Χ.	Επενδυτικές Εταιρείες κλειστού τύπου	1
22	CENERGY HOLDINGS S.A.(ΚΑ)	Ηλεκτρικά Εξαρτήματα	2
23	INTRAKAT Α.Ε. (ΚΟ)	Κατασκευές	8
24	ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	Κατασκευές	
25	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε	Κατασκευές	
26	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ	Κατασκευές	
27	EPSILON NET Α.Ε. (ΚΟ)	Λογισμικό	1

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσάίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Α.Α	Κωδικός	Κλάδος	Πλήθος (Εισηγμένες)
28	ΥΙΟΗΑΛCΟ SA/ΝΥ	Μεταλλουργία	2
29	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ Α.Ε (ΚΟ)	Μεταλλουργία	
30	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ ΕΤ.ΣΥΜ. Α.Ε.Ε.	Πλαστικά	2
31	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε. (ΚΟ)	Πλαστικά	
32	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε. (ΚΟ)	Πολλαπλών Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας	1
33	ΕΛΤΟΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.Β.Ε.	Προμηθευτές Βιομηχ.	2
34	ΕΛΑΣΤΡΟΝ ΑΕΒΕ	Σίδηρος & Χάλυβας	5
35	ΣΙΔΑΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	Σίδηρος & Χάλυβας	
36	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	Συμβατικός Ηλεκτρ.	2
37	ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧ/ΣΗ ΗΛΕΚΤ/ΣΜΟΥ Α.Ε	Συμβατικός Ηλεκτρ.	
38	ΔΙΜΑΝΔ ΑΕ	Συμμετοχές & Ανάπτυξη Ακίνητης Περιουσίας	6
39	ΛΑΜΔΑ DEVELOPMENT Α.Ε.	Συμμετοχές & Ανάπτυξη Ακίνητης Περιουσίας	
40	ΑΛΡΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ/ΧΩΝ ΑΕ	Τράπεζες	7
41	ΕΥΡΟΒΑΝΚ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Κ.Ο)	Τράπεζες	
42	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΚΟ)	Τράπεζες	
43	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS ΑΕ	Τράπεζες	
44	ΛΟΥΛΙΣ FOOD INGREDIENTS Α.Ε	Τρόφιμα	4
45	PREMIA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΝΔ	Τρόφιμα	
46	ΚΡΙ-ΚΡΙ ΒΙΟΜ/ΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ (ΚΟ)	Τρόφιμα	
47	ΤΙΤΑΝ CEMENT INTERNATIONAL S.A	Τσιμέντα	1
48	ΟΠΑΠ Α.Ε. (ΚΟ)	Τυχερά Παιχνίδια	2
49	ΕΤΑΙΡΙΑ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	Ύδρευση	2
50	ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΥΔ/ΣΕΩΣ Α.Ε.	Ύδρευση	
51	FLEXOPACK Α.Ε.Β.Ε.Π. (ΚΟ)	Υλικά Συσκευασίας	3
52	ΙΔΕΑΛ ΗΟΛΔΙΝΓΣ Α.Ε.	Υλικά Υπολογιστών	2
53	ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	Υπηρεσίες Ενοικίασης και Χρηματοδοτικής Μίσθωσης	1
54	QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Υπηρεσίες Η/Υ	5
55	ΙΝΤΡΑΚΟΜ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	Υπηρεσίες Η/Υ	
56	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣ/ΚΗΣ(ΚΟ)	Υπηρεσίες Μεταφορών	3
57	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡ. (ΚΟ)	Υπηρεσίες Μεταφορών	
58	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠ/ΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	Υπηρεσίες Τηλεπικοινωνιών	1
59	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε. (ΚΟ)	Υπηρεσίες Υγείας	1
60	ΛΑΥΙΡΗΑΡΜ Α.Ε. (ΚΟ)	Φαρμακ/κά Προϊόντα	1

Πίνακας 4 Λίστα Εταιρειών Εισηγμένων στον δείκτη ΑΤΗΕΧ

Η σύγκριση που θα εφαρμοσθεί είναι μεταξύ οικονομικών δεικτών, δείγματος συγκεκριμένων εταιρειών που ανήκουν στον ίδιο κλάδο, συμμετέχουν στον δείκτη ΑΤΗΕΧ και έχουν διαφορετικό ESG Score.

Η δεύτερη σύγκριση που θα κάνουμε είναι να συγκρίνουμε εταιρείες που σαν μόνο κοινό στοιχείο είναι ότι είναι εισηγμένες, σε διάφορους κλάδους, οι περισσότερες ανήκουν στο δείκτη ATHEX, ενώ μέρος αυτών έχουν προβεί σε αξιολόγηση (Scoring) από ξένους οίκους ενώ άλλο όχι, καθώς και μέρος αυτών έχουν δημοσιεύσει Report Βιωσιμότητας ενώ άλλο όχι. Οι δύο τελευταίες συνθήκες αποτελούν και τις ψευδομεταβλητές του δείγματος.

8.2 Οι Οικονομικοί Δείκτες

Οι οικονομικοί δείκτες που θα εξεταστούν για το χρονικό διάστημα 2018 – 2023 είναι :

Ο δείκτης **Leverage (Debt/Equity)** είναι ο λόγος Χρέους προς Ίδια Κεφάλαια (Debt/Equity Ratio) είναι ένας χρηματοοικονομικός δείκτης που χρησιμοποιείται για να μετρήσει τη σχέση μεταξύ των χρημάτων που έχει δανειστεί μια εταιρεία (το χρέος της) και των χρημάτων που έχουν επενδυθεί από τους μετόχους της (τα ίδια κεφάλαια). Αυτός ο δείκτης δίνει μια ένδειξη του βαθμού μόχλευσης που χρησιμοποιεί μια εταιρεία, δηλαδή σε ποιο βαθμό χρηματοδοτείται με δάνεια σε σχέση με το κεφάλαιο που έχουν εισφέρει οι μέτοχοι.

- **Συνολικό Χρέος:** Περιλαμβάνει μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια, καθώς και άλλες υποχρεώσεις πληρωμής.
- **Ίδια Κεφάλαια:** Αναφέρεται στο κεφάλαιο που έχει επενδυθεί από τους μετόχους της εταιρείας συν οποιαδήποτε αποθεματικά ή συσσωρευμένα κέρδη.

Ένας υψηλός λόγος χρέους προς ίδια κεφάλαια υποδηλώνει ότι η εταιρεία έχει χρησιμοποιήσει περισσότερο δανεισμό για να χρηματοδοτήσει τις λειτουργίες και την ανάπτυξή της. Αυτό μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο λόγω των υψηλότερων υποχρεώσεων πληρωμής τόκων, αλλά επίσης μπορεί να ενισχύσει την αποδοτικότητα των ίδιων κεφαλαίων υπό την προϋπόθεση ότι τα δανειζόμενα κεφάλαια επενδύονται σε προσοδοφόρα έργα. Αντιθέτως, ένας χαμηλός λόγος υποδηλώνει πιο συντηρητική διαχείριση και μειωμένο χρηματοδοτικό κίνδυνο, αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει ότι η εταιρεία δεν εκμεταλλεύεται πλήρως τις ευκαιρίες ανάπτυξης μέσω μόχλευσης.

- Ο οικονομικός δείκτης **ROA (Return on Assets - Απόδοση Ενεργητικού)** αντικατοπτρίζει την ικανότητα μιας εταιρείας να δημιουργεί κέρδη από τα συνολικά της περιουσιακά στοιχεία. Υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό εισόδημα με τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία. Ένας υψηλός ROA υποδηλώνει ότι η εταιρεία είναι αποτελεσματική στη διαχείριση των περιουσιακών της στοιχείων για να παράγει κέρδη. Αυτός ο δείκτης είναι χρήσιμος για τη σύγκριση της αποδοτικότητας μεταξύ εταιρειών του ίδιου τομέα, καθώς λαμβάνει υπόψη το μέγεθος των περιουσιακών στοιχείων της κάθε εταιρείας.
- Ο οικονομικός δείκτης **ROE (Return on Equity - Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων)** είναι μια μέτρηση που δείχνει πόσο αποδοτικά μια εταιρεία χρησιμοποιεί τα ίδια κεφάλαιά της για να παράγει κέρδη. Υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό εισόδημα της εταιρείας με τα ίδια κεφάλαια της. Ένας υψηλός ROE σημαίνει ότι η εταιρεία είναι αποδοτική στην κεφαλαιοποίηση των επενδύσεων των μετόχων της και συχνά θεωρείται θετικό σημάδι από τους επενδυτές. Είναι σημαντικό να συγκρίνεται ο ROE εταιρειών από τον ίδιο τομέα, καθώς διαφορετικοί τομείς έχουν διαφορετικά επίπεδα κεφαλαιακής δομής.
- Ο οικονομικός δείκτης **Net Income (Καθαρά Κέρδη)** αναφέρεται στο καθαρό εισόδημα που απομένει για μια εταιρεία μετά την αφαίρεση όλων των δαπανών, φόρων και πρόσθετων υποχρεώσεων από τα συνολικά έσοδα. Είναι ένας θεμελιώδης δείκτης που δείχνει την οικονομική επίδοση και την κερδοφορία μιας εταιρείας κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης περιόδου, συνήθως μέσα σε ένα οικονομικό έτος. Το Net Income χρησιμοποιείται συχνά από τους επενδυτές για να κρίνουν την οικονομική υγεία και τη βιωσιμότητα μιας εταιρείας.
- Ο οικονομικός δείκτης **Net Margin (Καθαρό Περιθώριο Κέρδους)** μετρά το ποσοστό του καθαρού εισοδήματος σε σχέση με τα συνολικά έσοδα μιας εταιρείας. Υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό εισόδημα με τα συνολικά έσοδα και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα επί 100 για να βρεθεί το ποσοστό. Αυτός ο δείκτης δίνει μια σαφή εικόνα για το πόσο αποτελεσματικά μια εταιρεία μετατρέπει τα έσοδά της σε καθαρά κέρδη, δηλαδή το πόσο κέρδος κρατάει η εταιρεία από κάθε ευρώ πωλήσεων μετά την αφαίρεση όλων

των εξόδων. Ένα υψηλό Net Margin θεωρείται θετικό, καθώς υποδηλώνει μεγαλύτερη κερδοφορία.

8.3 Οι Εξεταζόμενοι Κλάδοι

Οι κλάδοι που θα εξετάσουμε στη συνέχεια είναι ο κλάδος των **Δυλιστηρίων & Εμπορίας Πετρελαιοειδών** ο οποίος διαθέτει τέσσερις εταιρείες στον δείκτη ATHEX και οι ίδιες εταιρείες ανήκουν και στους υπόλοιπους δείκτες του XAA , όπως FTSE, FTSEA, ΓΔ, κλπ. Στη συγκεκριμένη περίπτωση θα εξετάσουμε τους δείκτες σε σχέση αρχικά με την κίνηση του δείκτη ATHEX από το 2021 μέχρι σήμερα καθώς και την συσχέτιση του scoring που εφαρμόζουν οι εταιρείες αυτές από εξωτερικούς οίκους σε σχέση με τους οικονομικούς δείκτες και τον δείκτη ATHEX

Εξεταζόμενες Εταιρείες :

A/A	Κωδικός	Δείκτης Συμμετοχής XAA	ESG SCORE
1	HELLENIQ ENERGY	FTSE, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_EU, FTSED, HELMSI, ΣΑΓΔ	√
2	ΕΛΙΝΟΪΛ Α.Ε. (ΚΟ)	ATHEX_ESG	
3	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	FTSE, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_EU, FTSED, HELMSI, ΣΑΓΔ	√
4	ΡΕΒΟΪΛ Α.Ε.Ε.Π	FTSEA, ATHEX_ESG, FTSE_EU	

Πίνακας 5 Δείγμα Εταιρειών Κλάδου Πετρελαιοειδών

Ο δεύτερος κλάδος είναι αυτός των κατασκευών που οι δείκτες των εταιρειών θα συγκριθούν με αυτούς των υπόλοιπων εταιρειών που δεν συμμετέχουν στο δείκτη ATHEX.

A/A	Κωδικός	Δείκτης Συμμετοχής XAA	ESG SCORE
1	INTRAKAT Α.Ε. (ΚΟ)	FTSEM, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_IN, HELMSI, ΣΑΓΔ	
2	ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	FTSEM, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_IN, HELMSI, ΣΑΓΔ	
3	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε	FTSE, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_IN, HELMSI, ΣΑΓΔ	√
4	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ	FTSE, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_IN, HELMSI, ΣΑΓΔ	√
5	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ	FTSEA, FTSE_IN	
6	ΕΚΤΕΡ ΑΤΕ	FTSEA, ΓΔ, FTSE_IN, ΣΑΓΔ	
7	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΑΤΕ	GR ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ	
8	ΒΙΟΤΕΡ ΑΤΕ	GR ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ	

Πίνακας 6 Δείγμα Εταιρειών Κλάδου Κατασκευών

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Ο επόμενος κλάδος είναι των υπηρεσιών Η/Υ που η περίπτωση τους είναι ίδια με τον προηγούμενο κλάδο των κατασκευών :

A/A	Κωδικός	Δείκτης Συμμετοχής XAA	ESG Scoring
1	QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	FTSE, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_TT, FTSED, HELMSI, ΣΑΓΔ	
2	INTRAKOM Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	FTSEM, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_TT, FTSED, ΣΑΓΔ	√
3	AUSTRIACARD HOLDINGS AG (ΚΑ)	FTSEM, FTSEA, ΓΔ, FTSE_TT, ΣΑΓΔ	
4	QUALITY & RELIABILITY Α.Β.Ε.Ε.	FTSEA, FTSE_TT	
5	PROFILE Α.Ε.Β.Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	FTSEM, FTSEA, ΓΔ, FTSE_TT, ΣΑΓΔ	

Πίνακας 7 Δείγμα Εταιρειών Κλάδου Πληροφορικής

Ο Κλάδος Ανάπτυξης Ακίνητης Περιουσίας :

A/A	Κωδικός	Δείκτης Συμμετοχής XAA	ESG Scoring
1	DIMAND ΑΕ	FTSEM, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_RE, HELMSI, ΣΑΓΔ	
2	LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε.	FTSE, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_RE, HELMSI, ΣΑΓΔ	√
3	REDS Α.Ε.	GR_KYPIA	
4	ΚΕΡΚΟΨ	FTSEA, FTSE_RE	

Πίνακας 8 Δείγμα Εταιρειών Κλάδου Ακίνητης Περιουσίας

Ο Κλάδος Τυχερών Παιχνιδιών :

A/A	Κωδικός	Δείκτης Συμμετοχής XAA	ESG Scoring
1	ΟΡΑΡ	FTSEM, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_RE, HELMSI, ΣΑΓΔ	√
2	INTRALOT	FTSEM, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_RE, HELMSI, ΣΑΓΔ	

Πίνακας 9 Πίνακας Εταιρειών Τυχερών Παίγνιων

Ο Κλάδος παροχής Ενέργειας :

A/A	Κωδικός	Δείκτης Συμμετοχής XAA	ESG Scoring
1	ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε	FTSE, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_EU, FTSED, HELMSI, ΣΑΓΔ	√
2	ΑΔΜΗΕ Α.Ε	FTSE, FTSEA, ΓΔ, ATHEX_ESG, FTSE_EU, FTSED, HELMSI, ΣΑΓΔ	√

Πίνακας 10 Πίνακας Εταιρειών Ενέργειας

8.4 Το στατιστικό μοντέλο

Στην στατιστική προσέγγιση της συσχέτισης των οικονομικών δεικτών με το ESG , χρησιμοποιήθηκε η γραμμική παλινδρόμηση (linear regression) που είναι μια μέθοδος για τη μελέτη της σχέσης μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών. Σκοπός της είναι να προσδιορίσει την εξάρτηση μιας εξαρτημένης μεταβλητής (συνήθως συμβολίζεται ως \bar{Y}) από μία ή περισσότερες ανεξάρτητες μεταβλητές (συνήθως συμβολίζονται ως X_1, X_2, \dots, X_n , μέσω μιας γραμμικής εξίσωσης.

Η βασική μορφή της γραμμικής παλινδρόμησης για μία ανεξάρτητη μεταβλητή είναι:

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X + \epsilon$$

Όπου:

- Y είναι η εξαρτημένη μεταβλητή που επιθυμούμε να προβλέψουμε ή να εξηγήσουμε.
- X είναι η ανεξάρτητη μεταβλητή ή προβλεπτής.
- β_0 είναι η τομή με τον άξονα Y (δηλαδή, η τιμή της Y όταν $X=0$).
- β_1 είναι η κλίση της ευθείας (δηλαδή, το πόσο αλλάζει η Y με τη μοναδιαία αλλαγή της X).
- ϵ είναι ο όρος του σφάλματος, ο οποίος αντιπροσωπεύει τη διακύμανση της Y που δεν εξηγείται από τη γραμμική σχέση με την X .

Για τους υπολογισμούς των στατιστικών δεικτών και των συμπερασμάτων που απορρέουν από αυτούς χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό SPSS.

8.5 Η Ανάλυση Εταιρειών με ESG Αξιολόγηση

Στην ανάλυση της συσχέτισης αρχικά εισάγουμε τα δεδομένα δέκα εταιρειών από διαφορετικούς κλάδους. Αρχικά ως εξαρτημένη μεταβλητή εξετάζουμε τη Μόχλευση

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

με δεδομένα που λήφθηκαν από διαδικτυακές πηγές¹⁶ και τη σχέση αυτής με την αξιολόγηση (Scoring) του ESG του τελευταίου έτους από την Refinitiv.

A/A	Company	ESG Score	Leverage (D/E)
1	HELLENIQ ENERGY	57	86,4
2	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε	67	91,4
3	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε	69	263
4	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ	77	64,8
5	ΙΝΤΡΑΚΟΜ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	21	16,3
6	LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε.	46	102
7	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε	84	91,1
8	ΟΠΑΠ	83	93,4
9	ΔΕΔΔΗΕ	45	109
10	ΑΔΜΗΕ	16	54

Πίνακας 11 – ESG Score & Μόχλευση

Γενικά να αναφέρουμε ότι ο συντελεστής μόχλευσης υπολογίζει το ποσοστό των δανειακών κεφαλαίων μιας εταιρείας και παρουσιάζει τον οικονομικό κίνδυνο στον οποίο υπόκειται μια επιχείρηση, καθώς το υπερβολικό χρέος μπορεί να οδηγήσει σε οικονομικές δυσκολίες. Ο υψηλός δείκτης δανεισμού αντιπροσωπεύει ένα υψηλό ποσοστό του χρέους προς τα ίδια κεφάλαια, ενώ ένας χαμηλός δείκτης δανεισμού αντιπροσωπεύει ένα χαμηλό ποσοστό του χρέους προς τα ίδια κεφάλαια. Ο λόγος αυτός είναι παρόμοιος με τον δείκτη χρέους / ιδίων κεφαλαίων, με την εξαίρεση ότι υπάρχουν αρκετές διακυμάνσεις που μπορεί να αποφέρουν ελαφρώς διαφορετικά αποτελέσματα.

Οι δανειστές ανησυχούν ιδιαίτερα για τον δείκτη επιτοκίων, δεδομένου ότι η υπερβολικά υψηλή αναλογία δανεισμού θα θέσει τα δάνεια τους σε κίνδυνο. Πιθανές απαιτήσεις από τους δανειστές για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος είναι η χρήση περιοριστικών συμφωνιών που απαγορεύουν την πληρωμή μερισμάτων, αναγκάζοντας την επιχείρηση να διαθέσει σημαντικό μέρος από τα χρηματικά ροή της στην αποπληρωμή του χρέους, τους περιορισμούς στις εναλλακτικές χρήσεις των μετρητών και την απαίτηση για τους επενδυτές να επενδύσουν περισσότερα κεφάλαια στην εταιρεία. Οι

¹⁶ <https://uk.marketscreener.com/>

πιστωτές έχουν παρόμοια ανησυχία, αλλά συνήθως δεν είναι σε θέση να επιβάλουν αλλαγές στη συμπεριφορά της εταιρείας.

Ο χαμηλός δείκτης μπορεί να είναι ενδεικτικός της συντηρητικής δημοσιονομικής διαχείρισης, αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει ότι μια εταιρεία βρίσκεται σε έναν κυκλικό κλάδο και συνεπώς δεν έχει την πολυτέλεια να αναπτυχθεί ενόψει ενδεχομένως μιας αναπόφευκτης πτώσης των πωλήσεων και των κερδών. Γενικά δείκτης 1 μέχρι 1.5 θεωρείται δείγμα υγιούς και αναπτυξιακής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Με την εισαγωγή των δεδομένων στο SPSS λαμβάνουμε τα παρακάτω αποτελέσματα τα οποία και θα εξηγήσουμε ακολούθως.

Correlations			
		Leverage	ESG
Pearson Correlation	Leverage	1,000	,392
	ESG	,392	1,000
Sig. (1-tailed)	Leverage	.	,131
	ESG	,131	.
N	Leverage	10	10
	ESG	10	10

Πίνακας 12 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – Leverage

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι ο συντελεστής συσχέτισης (η ποσοτική μέτρηση της έντασης της γραμμικότητας των δυο μεταβλητών) του συντελεστή μόχλευσης σε σχέση με τη βαθμολογία του ESG είναι 0,392 που δείχνει μεν μια θετική συσχέτιση αλλά ασθενής. Γενικά ισχύει :

- 0.00-0.20 - Μηδενική σχέση
- 0.21-0.40 - Μικρή σχέση
- 0.41-0.60 - Μέτρια σχέση 0
- .61-0.80 - Δυνατή σχέση
- > 0.81 Εξαιρετικά δυνατή σχέση

Επίσης παρατηρούμε ότι η στατιστική σημαντικότητα (Sig) είναι μεγαλύτερη από το συνηθισμένο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha = 5\%$ (το οποίο υιοθετούμε), και δεχόμαστε την υπόθεση σύμφωνα με την οποία δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική συνάφεια μεταξύ των εξεταζόμενων μεγεθών.

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,392163331
R Square	0,153792078
Adjusted R Square	0,048016088
Standard Error	62,82508498
Observations	10

ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	1	5738,69358	5738,69358	1,453941278	0,26234612
Residual	8	31575,93042	3946,991302		
Total	9	37314,624			

Πίνακας 13 Πίνακας Γραμμικής Παλινδρόμησης Leverage-ESG Score

Ο δείκτης R-square ($R^2 = 0,153$) εκφράζει το ποσοστό της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής το οποίο ερμηνεύεται από τη διακύμανση των τιμών της ανεξάρτητης μεταβλητής. Δηλαδή στο παράδειγμα, το 15,3 % της διακύμανσης της μόχλευσης ερμηνεύεται από τη διακύμανση ESG Score.

Στον πίνακα των αποτελεσμάτων της Ανάλυσης Διακύμανσης (ANOVA), παρατηρείται ότι το επίπεδο σημαντικότητας είναι: $\text{sig.} = 0,262 > 0,05$. Συνεπώς, η γραμμή παλινδρόμησης που έχει εκτιμηθεί θεωρείται ότι είναι στατιστικά μη σημαντική ($F=1,453$, $\text{sig.} = 0,26234612$).

Συνεχίζουμε τη στατιστική μας ανάλυση εξετάζοντας τη συσχέτιση της βαθμολογίας του ESG με περιθώριο κέρδους των εταιρειών (Margin).

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσάίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

A/A	Company	ESG Score	Net Margin
1	HELLENIQ ENERGY	57	6,13
2	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε	67	5,82
3	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε	69	14,30
4	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ	77	52,65
5	INTRAKOM Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	21	5,65
6	LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε.	46	8,07
7	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε	84	11,34
8	ΟΠΑΠ	83	30,55
9	ΔΕΔΔΗΕ	45	2,61
10	ΑΔΜΗΕ	16	26

Πίνακας 14 ESG Score & Net Margin

Η εισαγωγή των δεδομένων του δείγματος μα δίνει τα ακόλουθα αποτελέσματα :

Correlations			
		Margin	ESG
Pearson Correlation	Margin	1,000	,313
	ESG	,313	1,000
Sig. (1-tailed)	Margin	.	,189
	ESG	,189	.
N	Margin	10	10
	ESG	10	10

Πίνακας 15 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – Margin

Παρατηρούμε χωρίς να μπούμε σε περαιτέρω ανάλυση μια ασθενή αλλά στατιστικά ασήμαντη συσχέτιση των δύο μεγεθών. Εξετάζοντας και τον πίνακα της γραμμικής παλινδρόμησης βλέπουμε ότι :

Regression Statistics	
Multiple R	0,313211509
R Square	0,09810145
Adjusted R Square	-0,01463587
Standard Error	15,85184159
Observations	10

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	1	218,658906	218,658906	0,8701772	0,37820017
Residual	8	2010,24705	251,280882		
Total	9	2228,90596			

Πίνακας 16 Πίνακας Παλινδρόμησης ESG Score – Net Margin

Από τις τιμές του R² παρατηρούμε το μικρό ποσοστό της τάξης του 9% που εξηγεί τη γραμμική σχέση των εξεταζόμενων μεταβλητών, ενώ από τον συντελεστή F που είναι μεγαλύτερος από το 5% επιβεβαιώνουμε ότι δεν υφίσταται στατιστική σημαντικότητα. Συνεχίζουμε με τον τρίτο οικονομικό δείκτη που είναι τα καθαρά έσοδα της εταιρείας και τη συσχέτιση αυτών με τη βαθμολόγηση του ESG.

A/A	Company	ESG Score	Net Income
1	HELLENIQ ENERGY	57	889,50
2	MOTOR OIL ΕΛΛΑΣ Α.Ε	67	968,00
3	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε	69	42,64
4	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ	77	497,00
5	ΙΝΤΡΑΚΟΜ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	21	13,32
6	LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε.	46	-31,41
7	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε	84	623,00
8	ΟΠΑΠ	83	592,00
9	ΔΕΔΔΗΕ	45	-19,00
10	ΑΔΜΗΕ	16	53

Πίνακας 17 ESG Score & Net Income

Τα αποτελέσματα του SPSS είναι τα κάτωθι :

Correlations			
		Income	ESG
Pearson Correlation	Income	1,000	,604
	ESG	,604	1,000
Sig. (1-tailed)	Income	.	,032
	ESG	,032	.
N	Income	10	10
	ESG	10	10

Πίνακας 18 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – Income

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Στη συγκεκριμένη περίπτωση τα δύο εξεταζόμενα μεγέθη παρουσιάζουν μια συσχέτιση η ενώ η σημαντικότητα είναι μικρότερη από το συνηθισμένο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha = 5\%$ με αποτέλεσμα να δεχόμαστε την υπόθεση σύμφωνα με την οποία υπάρχει σχετική στατιστική συνάφεια μεταξύ των δυο μεγεθών.

Αντίστοιχα ο πίνακας της παλινδρόμησης :

Regression Statistics					
Multiple R	0,604453506				
R Square	0,665364041				
Adjusted R Square	0,286034546				
Standard Error	333,7003188				
Observations	10				
ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	1	512866,528	512866,528	4,6056519	0,03416607
Residual	8	890847,222	111355,903		
Total	9	1403713,75			

Πίνακας 19 Παλινδρόμησης ESG Score – Net Income

Τα επόμενα δύο εξεταζόμενα μεγέθη είναι οι δείκτες ROA και ROE. Τα δεδομένα που έχουν ληφθεί και ενταχθεί στο SPSS είναι στους δύο πίνακες που ακολουθούν

A/A	Company	ESG Score	ROA (%)
1	HELLENIQ ENERGY	57	5,73
2	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε	67	15,67
3	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε	69	2,46
4	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ	77	2,22
5	ΙΝΤΡΑΚΟΜ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	21	-2,27
6	LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε.	46	-0,98
7	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε	84	7,70
8	ΟΠΑΠ	83	16,50

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

9	ΔΕΔΔΗΕ	45	1,70
10	ΑΔΜΗΕ	16	1,6

Πίνακας 20 ESG Score & ROA

Correlations			
		ROA	ESG
Pearson Correlation	ROA	1,000	,635
	ESG	,635	1,000
Sig. (1-tailed)	ROA	.	,024
	ESG	,024	.
N	ROA	10	10
	ESG	10	10

Πίνακας 21 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – ROA

A/A	Company	ESG Score	ROE (%)
1	HELLENIQ ENERGY	57	42,60
2	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε	67	35,00
3	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε	69	18,56
4	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ	77	-2,86
5	ΙΝΤΡΑΚΟΜ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	21	-7,76
6	LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε.	46	-9,00
7	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε	84	35,00
8	ΟΠΑΠ	83	44,60
9	ΔΕΔΔΗΕ	45	4,93
10	ΑΔΜΗΕ	16	4,07

Πίνακας 22 ESG Score & ROE

Correlations			
		ROE	ESG
Pearson Correlation	ROE	1,000	,616
	ESG	,616	1,000
Sig. (1-tailed)	ROE	.	,029
	ESG	,029	.
N	ROE	10	10
	ESG	10	10

Πίνακας 23 Εκτίμηση Συντελεστή Συσχέτισης ESG – ROE

Από την ανάλυση της συσχέτισης του ESG Scoring με τους δύο δείκτες ROA & ROE παρατηρούμε μια εξίσου θετική συσχέτιση με μάλιστα μεγάλη σημαντικότητα στο στατιστικό ποσοστό του 5% που έχουμε θέσει.

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Οι πίνακες παλινδρόμησης των παραπάνω συγκρινόμενων μεγεθών είναι αντίστοιχα,

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,635001656
R Square	0,603227103
Adjusted R Square	0,328630491
Standard Error	5,318234626
Observations	10

ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	1	152,8853	152,8853	5,405435	0,048542184
Residual	8	226,269	28,28362		
Total	9	379,1542			

Πίνακας 24 Πίνακας Παλινδρόμησης ESG Score – ROA

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,616023962
R Square	0,679485522
Adjusted R Square	0,301921213
Standard Error	17,74909691
Observations	10

ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	1	1541,295	1541,29511	4,8925276	0,047908623
Residual	8	2520,244	315,030441		
Total	9	4061,539			

Πίνακας 25 Πίνακας Παλινδρόμησης ESG Score – ROE

8.6 Η Ανάλυση Μείγματος Εταιρειών.

Στην παράγραφο αυτή θα εξετάσουμε την στατιστική σχέση του ESG και των οικονομικών δεικτών μεταξύ εταιρειών που έχουν ESG Score και εταιρειών που δεν διαθέτουν ούτε αξιολόγηση αλλά δεν έχουν κάνει και reporting.

Η στατιστική ανάλυση που θα χρησιμοποιηθεί είναι η γραμμική παλινδρόμηση με την χρήση ψευδό μεταβλητών αφού πλέον εξετάζουμε και δύο ποιοτικά χαρακτηριστικά τα οποία είναι λαμβάνουν τιμή 0 ή 1. Συγκεκριμένα το πρώτο χαρακτηριστικό είναι η ύπαρξη ESG Scoring με τιμή 1 στην παρουσία αξιολόγησης και τιμή 0 στην απουσία αυτής, ενώ το δεύτερο χαρακτηριστικό είναι το ESG Reporting δηλαδή εάν οι εταιρείες ακολουθούν διαδικασίες ESG και Sustainability τις οποίες και δημοσιεύουν, οι εταιρείες αυτές στη δεύτερη ψευδό μεταβλητή λαμβάνουν τιμή 1 ενώ στην απουσία reporting τιμή 0.

Στην εν λόγω ανάλυση εξετάζουμε μεγαλύτερο εύρος εταιρειών και συγκεκριμένα το σύνολο των εταιρειών εισηγμένων στο χρηματιστήριο και ανήκουν στους κλάδους που εξετάσαμε στις προηγούμενες παραγράφους χωρίς να ανήκουν όλες στον δείκτη ATHEX.

A/A	Company	Net Margin	Net Income	ROE (%)	ROA (%)	ESG Scoring	ESG Reporting
1	HELLENIQ ENERGY	6,13	889,50	42,60	5,73	1	1
2	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε	5,82	968,00	35,00	15,67	1	1
3	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε	14,30	42,64	18,56	2,46	1	1
4	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ	52,65	497,00	-2,86	2,22	1	1
5	INTRAKOM Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5,65	13,32	-7,76	-2,27	1	1
6	LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε.	8,07	-31,41	-9,00	-0,98	1	1
7	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε	11,34	623,00	35,00	7,70	1	1
8	ΟΠΑΠ	30,55	592,00	44,60	16,50	1	1
9	ΔΕΔΔΗΕ	2,61	-19,00	4,93	1,70	1	1
10	ΑΔΜΗΕ	26	53	4,07	1,6	1	1
11	ELINOIL	0,32	12,02	18,54	4,21	0	1
12	REVOIL	0,60	5,82	20,20	4,39	0	1
13	INTRAKAT	-10,27	23,16	-46,30	-1,56	0	1

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσάίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

14	ΑΒΑΞ	9,46	38,11	30,46	3,35	0	1
15	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ	7,87	0,96	9,06	3,84	0	0
16	ΕΚΤΕΡ ΑΤΕ	2,46	0,568	3,06	1,92	0	0
17	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ	-1,48	1743	21	-4,63	0	0
18	ΒΙΟΤΕΡ	-3840	9,677	9,5	-1,06	0	0
19	QUEST	4,01	41,39	695	5,95	0	1
20	QUALITY	0,08	0	0,23	2,8	0	1
21	PROFILE	17,39	4,354	12,4	5,06	0	0
22	DIMAND	-73,5	-7,05	-9,75	-1,58	0	0
23	REDS	19,35	1,922	2,23	1,99	0	0
24	ΚΕΡΚΩΨ	63,84	10,42	132	-2,01	0	0
25	BRIQ PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π (ΚΟ)	155	34,2	32,7	9,59	0	1
26	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	10,4	108	67,6	7,39	1	1
27	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0,21	2,4	0,07	0,03	0	1
28	ΑΛΟΥΜΥΛ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΛΟΥΜΙΝ.ΑΕ	0,47	23,1	1,26	0,51	0	1
29	COCA-COLA HBC AG	6,45	192	17,26	6,44	1	1
30	ΙΝΤΕΡΛΑΪΦ Α.Α.Ε.Γ.Α.	15,52	5,47	11,18	4,61	0	0
31	FOURLIS Α.Ε. (ΚΟ)	14,04	3,6	10,42	3,4	0	1
32	JUMBO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡ. ΕΤ. (ΚΟ)	28,02	98,27	17,27	22,04	1	1
33	ALPHA TRUST HOLDINGS	69,64	1,7	21,87	21,31	0	1
34	ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε. (ΚΟ)	8,15	10,06	11,52	7,41	1	1
35	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΑΒΕΕ ΚΑΤ/ΩΝ ΑΓΑΘΩΝ	7,67	0,67	11,57	5,29	0	1
36	Π. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.Β.Ε. (ΚΟ)	3,77	1,43	13,03	7,63	0	0
37	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	18,94	18,52	12,72	3,02	1	1
38	ΜΟΤΟ	6,88	12,08	29,4	32,50	1	0
39	SPACE HELLAS Α.Ε. (ΚΟ)	3,23	4,786	16,6	4,02	0	1
40	ΕΧΑΕ	35,43	20,05	12,3	3,24	0	1
41	ALPHA TRUST- ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.Ε.Χ.	71,74	6,4	24,2	14,9	0	0
42	CENERGY HOLDINGS S.A.(ΚΑ)	4,48	25,8	4,12	19,54	0	0
43	EPSILON NET Α.Ε. (ΚΟ)	19,79	5,4	36,51	17,3	0	1
44	ΝΙΟΗΑΛCO SA/ΝΥ	0,77	14,86	1,11	2,87	1	1
45	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ Α.Ε (ΚΟ)	0,87	7,43	1,35	2,99	1	1
46	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ ΕΤ.ΣΥΜ. Α.Ε.Ε.	5,14	2,84	6,62	4,52	0	1
47	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε. (ΚΟ)	10,17	11,26	10,73	9,06	0	0
48	ΕΛΤΟΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.Β.Ε.	0,52	1,67	1,38	0,79	0	1
49	ΕΛΑΣΤΡΟΝ ΑΕΒΕ	- 0,71	0,858	2,69	1,05	0	1
50	ΣΙΔΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	-1,7	-1,99	-20,77	-2,5	0	1

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

51	LOULIS FOOD INGREDIENTS A.E	2,54	2,65	5,24	2,41	0	1
52	PREMIA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΝΔ	38,15	0,616	5,03	2,13	0	1
53	ΚΡΙ-ΚΡΙ ΒΙΟΜ/ΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ (ΚΟ)	14,92	14,51	35,15	22,36	0	1
54	TITAN CEMENT INTERNATIONAL S.A	10,72	52,43	18,71	9,18	1	1
55	ΕΤΑΙΡΙΑ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	5,77	9,79	2,41	1,38	1	1
56	ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΥΔ/ΣΕΩΣ Α.Ε.	1,71	0,564	0,7	0,56	0	1
57	FLEXOPACK Α.Ε.Β.Ε.Π. (ΚΟ)	9,86	3,13	13,25	8,08	0	1
58	IDEAL HOLDINGS Α.Ε.	6,22	4,35	12,71	3,35	0	1
59	ΑΥΤΟHELLAS Α.Ε. (ΚΟ)	8,48	10,31	23,47	5,09	0	1
60	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣ/ΚΗΣ(ΚΟ)	23,58	5,62	11,24	8,05	0	1
61	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡ. (ΚΟ)	30,41	0,962	19,97	11,25	0	1
62	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠ/ΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	15,33	134,8	26,42	10,34	1	1
63	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε. (ΚΟ)	3,64	4,03	25,74	9,71	0	1
64	LAVIPHARM Α.Ε. (ΚΟ)	3,67	1,63	4,81	1,63	0	1

Πίνακας 26 ESG Score – Οικονομικοί Δείκτες & ESG Scoring – Reporting

Για την στατιστική ανάλυση των μεταβλητών χρησιμοποιήσαμε το Data Analysis του Excel και παρήχθησαν τα κάτωθι αποτελέσματα για την σειρά των οικονομικών δεικτών σε σχέση με την παρουσία των ποιοτικών χαρακτηριστικών του ESG Scoring και του ESG Reporting. Αρχικά για το Net Margin λαμβάνουμε τα παρακάτω αποτελέσματα.

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,094224448
R Square	0,008878247
Adjusted R Square	-
Standard Error	27,76665624
Observations	64

Πίνακας 27 Παλινδρόμηση Net Margin συνάρτηση ESG Scoring & Reporting

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	2	421,2862	210,6431	0,273212	0,761858
Residual	61	47030,22	770,9872		
Total	63	47451,51			

Πίνακας 28 Στατιστικής Σημαντικότητας Net Margin συνάρτηση ESG Scoring & Reporting

Από την ανάγνωση του πίνακα 28 τόσο του συντελεστή συσχέτισης όσο και του συντελεστή προσδιορισμού R^2 συμπεραίνουμε ότι δεν υπάρχει δυνατή συσχέτιση των εξεταζόμενων μεταβλητών. Στο ίδιο συμπέρασμα μας οδηγούν και οι τιμές της σημαντικότητας του κριτηρίου t και του επιπέδου σημαντικότητας P Value που σε κάθε περίπτωση είναι μεγαλύτερο του 5%.

Οι αντίστοιχοι πίνακες και για τις σύγκριση του Net Income, ROE & ROA παρουσιάζονται παρακάτω .:

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,470241
R Square	0,221126
Adjusted R Square	0,19559
Standard Error	177,6301
Observations	64

Πίνακας 29 Παλινδρόμηση Net Income συνάρτηση ESG Scoring & Reporting

ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	2	546432,5	273216,2	8,659111	0,000489
Residual	61	1924700	31552,46		
Total	63	2471132			

Πίνακας 30 Ανάλυση Διακόμενης Net Income συνάρτηση ESG Scoring & Reporting

Τα αποτελέσματα στατιστικής συσχέτισης και σημαντικότητας είναι ακριβώς όμοια με τα προηγούμενο έλεγχο, δηλαδή δεν υπάρχει έντονη συσχέτιση ωστόσο η στατιστική σημαντικότητα είναι <5% σημαντικότητα, συνεπώς η γραμμή παλινδρόμησης θεωρείται στατιστικά σημαντική.

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Τα αποτελέσματα που λαμβάνουμε και στον έλεγχο της συσχέτισης και για τα άλλα δύο μεγέθη ROA & ROE που παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν.

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,07672
R Square	0,005886
Adjusted R Square	-0,02671
Standard Error	89,05391
Observations	64

Πίνακας 31 Παλινδρόμηση ROE συνάρτηση ESG Scoring & Reporting

ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	2	2864,268	1432,134	0,180583	0,835228
Residual	61	483766,5	7930,599		
Total	63	486630,8			

Πίνακας 32 Ανάλυση Διακύμανσης ROE συνάρτηση ESG Scoring & Reporting

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,154216
R Square	0,023783
Adjusted R Square	-0,00822
Standard Error	7,039547
Observations	64

Πίνακας 33 Παλινδρόμηση ROA συνάρτηση ESG Scoring & Reporting

ANOVA					
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	2	73,64281	36,8214	0,743038	0,479922
Residual	61	3022,868	49,55522		
Total	63	3096,511			

Πίνακας 34 Ανάλυση Διακύμανσης ROA συνάρτηση ESG Scoring & Reporting

Και για τους δύο τελευταίους εξεταζόμενους δείκτες δεν λαμβάνουμε αποτελέσματα που να αποδεικνύουν έντονη συσχέτιση και στατιστική σημαντικότητα των μεγεθών.

9 Συμπεράσματα

Μια πρώτη ανάγνωση των όσων αναφέρθηκαν στο παρόν κείμενο και αυτό που αντιλαμβάνεται ο αναγνώστης μέσα από τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης του δείγματος, είναι ότι το ESG και η αντίληψη και η αφομοίωση των διαδικασιών βιωσιμότητας στις λειτουργίες των ελληνικών εταιρειών είναι κάτι καινούργιο. Είναι έννοιες και διαδικασίες οι οποίες υπάρχουν και αναπτύσσονται σε μεγάλες εταιρείες ανεξαρτήτου επιχειρηματικού κλάδου, εταιρείες οι οποίες επενδύουν σε αυτό και ο αντίκτυπος της επένδυσης διαφαίνεται στην έντονη στατιστική εξάρτηση που υπάρχει στην αξιολόγηση του ESG των εταιρειών σε σχέση με τους οικονομικούς δείκτες Income, ROA & ROE.

Από την άλλη πλευρά εξετάζοντας το ευρύτερο δείγμα των εταιρειών των εξεταζόμενων κλάδων που σαν κοινό κριτήριο έχουν το γεγονός ότι είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο καταλαβαίνουμε αμέσως ότι η στατιστική σημαντικότητα και σχέση, μειώνεται δραματικά, σε βαθμό μάλιστα που δεν μπορούμε να πούμε ότι η επένδυση σε διαδικασίες ESG έχουν δραματικά μεγάλο θετικό αντίκτυπο στα οικονομικά μεγέθη. Το αποτέλεσμα αυτό βέβαια έχει μεγάλο βαθμό συνάρτησης άλλων παραγόντων που επηρεάζουν τα οικονομικά στοιχεία μιας εταιρείας όπως ο κλάδος δραστηριοποίησης ή οι επενδύσεις που έχει επιλέξει να κάνει.

Αυτό που μπορούμε να πούμε είναι ότι οι όροι του ESG και του Sustainability είναι όροι νέοι που ολοένα και περισσότερες εταιρείες αντιλαμβάνονται την σημαντικότητα να αφομοιώσουν τις διαδικασίες αυτές στην εταιρική κουλτούρα και λειτουργία. Αυτό που έχει κρατήσει πίσω αρκετές μεσαίες και μεγάλες εταιρείες να προχωρήσουν στο reporting ή στο Scoring είναι η δυσκολία που πολλές φορές υπάρχει για την συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων για να μπορέσει να δημιουργηθεί και να δημοσιοποιηθεί ένα ESG Report.

Στην ελληνική αγορά υπάρχουν πλέον εταιρείες οι οποίες έχουν αναπτύξει λογισμικά τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στις εταιρείες να μπορέσουν να κάνουν data entry για κάθε

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

έναν από τους πυλώνες ESG και βάση του επιθυμητού προτύπου (π.χ GRI) να βγάλει και το αντίστοιχο report.

Το σίγουρο είναι ότι το ESG, το Sustainability είναι διαδικασίες που τώρα ξεκινάνε να ωριμάζουν στις ελληνικές εταιρείες. Είναι διαδικασίες που μαζί με άλλα περιβαλλοντικά reports όπως το Carbon Neutral , Carbon Footprint και Zero Waste γίνονται ολοένα και περισσότερο αντιληπτές από τις διοικήσεις των εταιρειών. Όλο και περισσότεροι αντιλαμβάνονται ότι θα πρέπει να ακολουθηθούν όχι τόσο για την ενδεχόμενη χρηματιστηριακή αύξηση των μετοχών τους αφού δεν όλες οι εταιρείες εισηγμένες , αλλά διότι οι ίδιες αυτές διαδικασίες θα τους οδηγήσει σε πρακτικές εξοικονόμησης και στη βελτίωση των οικονομικών δεικτών.

Βιβλιογραφία

Ακολουθούν οι βιβλιογραφικές αναφορές (πηγές) της Εργασίας.

"Sustainable Investing: Revolutions in Theory and Practice" by Cary Krosinsky and Sophie Purdom

"ESG: Environmental, Social and Governance Reporting" by Atul Mehta

"Five ways that ESG Creates Value" by Witold Henisz, Tim Koller, and Robin Nuttall

"Why is Sustainability Important in Business." <https://greenbusinessbureau.com>

"Financing Sustainable Growth: An emerging Opportunity" <https://www.pwc.co.uk/>

"Differences Between Sustainability, Environmental Sustainability, and Sustainable Development" <https://deiso.co.jp/>

"Οδηγός Δημοσιοποίησης Πληροφοριών ESG 2022" ATHEX

"EY Long-Term Value and Corporate Governance Survey Ελλάδα 2023" EY

"Environmental, Social, and Governance Scores" Refinitiv 2022

"Environmental, Social, and Governance (ESG)" Antea Group

"Αποτελέσματα Πρωτογενούς Έρευνας Βιώσιμης Ανάπτυξης & ESG σε Επιχειρήσεις" ICAP

"Πώς μπορεί η επιβράδυνση της κλιματικής αλλαγής να επιταχύνει τη χρηματοοικονομική απόδοση" EY

Ακολουθούν οι επιστημονικές μελέτες (Papers) της Εργασίας.

"The Impact of ESG Performance on the Financial Performance of European Area Companies: An Empirical Examination" Phoebe Koundouri et. al, 2022

"Impact of ESG performance on firm value and profitability" Mahmut Aydo_gmu, et. al, 2022

"The value of a firm's engagement in ESG practices: Are we looking at the right side?" Gabriel de la Fuente, et. al, 2022

"Short-run and long-run effects of ESG policies on value creation and the cost of equity of firms" Javier Rojo-Suarez, et al, 2022.

"Does ESG performance have an impact on financial performance? Evidence from Germany" Patrick Velte, et al, 2022

"The Impact of Environmental, Social, and Governance (ESG) Performance on Financial Reporting Quality: International Evidence" Yasin Şeker 2021

Ακολουθούν οι Διαδικτυακές Πηγές της Εργασίας.

<https://www.athexgroup.gr/el/>

<https://www.alphavalue.com/>

<https://www.lseg.com/en/ftse-russell/esg-scores>

<https://www.gsi-alliance.org/wp-content/uploads/>

<https://www.morningstar.com/>

<https://www.msci.com/>

<https://www.lseg.com/en/data-analytics/sustainable-finance/esg-scores>

<https://www.unpri.org/>

<https://www.pwc.co.uk/services/business-restructuring/insights/financing-sustainable-growth-emerging-opportunity.html>

<https://www.mindshareworld.com/news/good-growth-and-esg-deliver-financial-value>

<https://www.spglobal.com/esg/scores/>

<https://uk.marketscreener.com/quote/stock>

<https://simplywall.st/stocks/gr/energy/>

«Η επίδραση ESG πολιτικής και της εφαρμογής βιώσιμης στρατηγικής στην απόδοση των μεσαίων & μεγάλων επιχειρήσεων»

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.